

Glavni urednik Janez Vipotnik Odgovorni urednik Ivan Šinkovec

LJUBLJANA, sredo, 15. februarja 1961 - Leto III., šte. 44

Prisrčno slovo Splitčanov od predsednika Tita ob njegovem odhodu na obisk v prijateljske države Afrike

POTOVANJE PREDSEDNIKA TITA

USPEŠNO POT!

V uradnem spremstvu predsednika so Lazar Koliševski, Veljko Mičunović in Leo Mates

SPLIT, 14. febr. (Tanjug). Danes ob 11. uri je predsednik republike Josip Broz Tito odpotoval iz Splita na obisk v nekatere države zahodne in severne Afrike. Predsednik republike s soprogo Jovanko in člani spremstva je odpotoval z ladjo »Galeb«, ki jo spremljajo rušilci Jugoslovanske vojne mornarice »Split«, »Kotor« in »Pula«. Predsednika republike je ob odhodu navdušeno pozdravilo na tisoče Splitčanov.

Vest, da bo predsednik Tito, ki potuje v prijateljske države, zapustil jugoslovanska tla v Splitu, se je naglo razširila v mestu pod Marjanom in bližnjih krajih. Že v zgodnjih jutranjih urah je veliko ljudi prihajalo na široki prostor pred luk, kjer so bile svečano okrašene ladje združenega odreda Jugoslovanske vojne mornarice: šolska ladja »Galeb« in rušilci »Kotor«, »Split« in »Pula«.

Bolj ko se je bližal čas odhoda predsednika Tita, bolj se je večala množica na obali. V lepem sončnem dnevu je bil prizor veličasten. Na obali se je zbralo nad 30.000 ljudi. V pričakovanju prihoda predsednika Tita so prepevali in vzklíkali Tito ter prijateljestvu s svobodnimi afriškimi narodi, h katerim odhaja na obisk.

»Modri vlak« je na svečano okrašeno železniško postajo prijel ob 10. uri. Veder in nasmejan je predsednik Tito s soprogo prišel k izhodu iz vagona. Sprejel in pozdravil ga je predsednik Sabora Hrvatske dr. Vladimir Bakarić. Na sprejemu so bili tudi podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Rodoljub Čolaković, predsednik Izvršnega sveta Hrvatske Jakov Blažević, podpredsednik Izvršnega sveta Hrvatske Ivan Krajačić, člana Izvršnega sveta Hrvatske Zvonko Brkić in Antun Biber, predsednika Glavnega odbora Socialistične zveze Hrvatske Anka Berus in Zvezni ljudski poslanec dr. Ivan Ribar. Prav tako so bili tu predsednik Okrajnega ljudskega odbora Ivan Senjanović, predsednik Občinskega ljudskega odbora Rade Dumančić in drugi. Na sprejem predsednika Tita je prišel tudi komandant Jugoslovanske vojne mornarice Mate Jerković.

Iz odreda pionirjev splitskih šol, ki so bili na železniški postaji, sta stopila Sutjeska Žužulj in Vinko Simetović s šopki cvetja, ki sta jih izročila predsedniku Titu in njegovi soprogi. Ostali pionirji so ju zasuli s cvetjem, ko sta zapustila železniško postajo in se napotila na obalo »Bratstvo-enotnost«.

Predsednika Tita je do Splita spremljati tudi prijateljstvo Ljudske skupščine Črne gore Blažo Jovanović.

Ko je tovariš Tito prišel na obalo »Bratstvo-enotnost«, so ga zbrani prebivalci pozdravili z navdušenimi ovacijami in vzklíkanjem »Tito!«, »Heroj Tito!« in »Srečno pot!«.

Ko je predsednik Tito prejel raport, je pregledal častni bataljon in potem pozdravil mornarje: »Zdravo, tovariši!« - »Zdravo!« so gromko odzvali mornarji svojemu vrhovnemu komandantu.

Tovariš Tito se je potem pozdravil z admirali, visokimi oficirji Jugoslovanske vojne mornarice in Jugoslovanske ljudske armade ter ostalimi

veslačev. Tudi oni so se pridružili željam vseh Jugoslovancev, da bi predsednik Tito srečno potoval. Ta slovesni trenutek so označili tudi piski siren potniških in tovornih ladij, ki so bile v luki. Z obale, kjer je v lahnem vetriču plapolalo na stotine zastav in zastavic, pa so se razlegali pozdravi »Srečno pot, tovariš Tito!«

Edvard Kardelj nadomešča predsednika republike

Beograd, 14. febr. (Tanjug). Zvezni izvršni svet je sklenil, da bo predsednika Federativne ljudske republike Jugoslavije Josipa Broza Tita, ki je odpotoval na uradni obisk v nekatere države Zahodne in Srednje Afrike, v njegovi odsotnosti nadomeštal podpredsednik ZIS Edvard Kardelj.

Pismo vlade FLR Jugoslavije v rokah predsednika VS OZN

New York, 14. febr. (Tanjug). Stalni predstavnik Jugoslavije v OZN Miša Pavičević je sinoči izročil predsedniku Varnostnega sveta Patriku Deanu pismo jugoslovanske vlade ob umoru premiera osrednje kongoške vlade Patricea Lumumbe in njegovih sodelavcev.

Miša Pavičević je zahteval od predsednika Varnostnega sveta, naj besedilo tega pisma jugoslovanske vlade takoj dostavi vsem članom Varnostnega sveta.

Kopiji pisma je Miša Pavičević poslal predsedniku Generalne skupščine Fridericku

PO UMORU PATRICEA LUMUMBE

Vseljudska obsodba zločina v Katangi

Na množičnih protestnih zborovanjih in mitingih zahteva jugoslovansko ljudstvo kaznovanje krivcev za podil umor, razorožitev oboroženih najemniških tolp, evakuacijo tujih intervencionistov in takojšnje ukrepe OZN, ki naj zagotovijo normalno poslovanje ustavnih oblastnih institucij

LJUBLJANA, 14. febr. Ves dan, od jutra do večera, so bila po vsej Jugoslaviji, v tovarnah, delavnicah, šolah, tudi v najbolj zakonitih vasicah, množična protestna zborovanja, kjer so Jugoslovani v protestnih pismih izlili gnev zaradi gnusnega, podlega zločina v Katangi.

Vest o ciničnem, vsega obsojanju vrednem zločinu nad predsednikom zakonite kongoške vlade Patricem Lumumbe in njegovimi zvestimi sodelavci je razburila vso jugoslovansko javnost. Ni bilo podjetja, šole, organizacije in posameznika, ki ne bi na neki način izražal protesta zaradi tega, kar se je zgodilo v Kongu. Vsa Jugoslavija je zborovala. Ljudje so prihajali v redakcije in prosili, da posredujejo javnosti njihovo obsojanje zločinskega početja imperialističnih plačancev v Kongu. Telefonistko na 08 ljubljanske pošte so spraševali podrobnosti o umoru v Katangi in jo prosili za informacije o kongoških silah, ki so zveste Lumumbi in ki bodo nadaljevale boj proti imperializmu. Na tisoče pism je prihajalo na Glavni odbor SZDL Slovenije, Zvezo sindikatov Slovenije, redakcije časnikov in na druge naslove. Zborovalci so naslavljali ogorčene proteste na OZN, Varnostni svet, belgijske sindikate in druge, na katerih tako ali drugače leži odgovornost za stanje v Kongu.

»Mladi Jugoslovani«, pravita CK LJM in CO Zveze študentov Jugoslavije v pismu Nacionalni študentski uniji Konga in Urunde Urundija, »se pridružujemo svobodoljubni generaciji Konga in dvigamo svoj glas proti plačancem belgijskih imperialistov...« In dalje: »Ni več daleč dan, ko se bodo uresničile sanje Patricea Lumumbe o »svobodni Africi«.

Mestni odbor SZDL Beograda je v protestnem telegramu Varnostnemu svetu med drugim zapisal:

Predsednik Tito prispe v Tunis 8. aprila

BEograd, 14. febr. (Tanjug). Na povabilo predsednika tunzijske republike Habiba Burgibe bo predsednik Federativne ljudske republike Jugoslavije Josip Broz Tito s soprogo prispel 8. aprila 1961 na šestdnevni uradni obisk v Tunizijo.

28. februarja zasedanje Zvezne ljudske skupščine

Beograd, 14. febr. (Tanjug). Predsednik Zvezne ljudske skupščine Petar Stambolić je sklical seje Zveznega zbora in Zbora proizvajalcev za 28. februar ob 9.30.

Pričakovati je, da bo Zvezna ljudska skupščina na prvih letošnjih sejah obravnavala predpise, ki se nanašajo na spremembe gospodarskega sistema. Gre za spremembe v zakonu o prispevku iz dohodkov gospodarskih organizacij, o prispevku za stanovanjsko graditev, o sredstvih gospodarskih organizacij, o delovnih razmerjih in še za nekatere druge spremembe kakor tudi za predpise, s katerimi bo urejeno plačevanje rente, obresti na sredstva podjetij in uporabo amortizacije.

Skupščina bo verjetno obravnavala tudi predloge predpisov o spremembah v kreditnem in bančnem sistemu, ter zakon o spremembah zakona o pokojninskem zavarovanju pokojnin, oziroma njihovo vkladitev v osebni dohodek delavcev in uslužbencev.

Pričakovati je, da bosta oba zbora obravnavala še nekaj drugih predpisov.

sti med delavsko mladino, zelo slabo. Člani predsedstva so izrazili mnenje, da bi bilo treba sestaviti določena priporočila, v tem smislu, da bi bila podjetja, ustanove in šole glavna središča razvoja in dejavnosti na področju telesne vzgoje.

Predsedstvo Centralnega sveta meni, da je treba v podjetjih in komunah razvijati vse možne oblike fizikalne dejavnosti. V tem pogledu se je treba bolj usmeriti na krajevne možnosti in vire sredstev za graditev manjših športnih naprav. Idejo o delavskih igrah, ki so jih zadnja leta organizirali v nekaterih krajih, so ocenili kot zelo pozitivno in koristno za razvoj množične fizikalne. Da pa bi se ognili enostranosti, so priporočili še druge oblike množične dejavnosti: fizikalnih društev in aktivov.

Na seji predsedstva so izrazili tudi mnenje, da bi bilo na mestu sedanjih dveh organizacij - Zveze športov in Zveze za telesno vzgojo »Partizan«, morda bolje organizirati enotno organizacijo za množično telesno vzgojo.

Po vsej Sloveniji. Kolektiv »Rašice« je v protestnem pismu zapisal: »Zahtevamo od OZN, da spremeni svoj pasivni odnos do dogodkov v Kongu!«

V pismu Skupnosti železniških podjetij v Ljubljani je med drugim rečeno: »Sramota je, (Nadaljevanje na 2. strani)

Izjava predsednika Tita

PRISTINA, 14. febr. (Tanjug). Predsednik republike Josip Broz Tito je dal danes na ladji »Galeb« dopisniku agencije Tanjug izjavo v zvezi z umorom zakonitega premiera Konga Patricea Lumumbe. Izjava se glasi:

»Trdno sem prepričan, da je pomenila že sama izročitev Lumumbe v roke znanega krvnika Combeja premisljen načrt, da Lumumba ubijejo.

Lumumbova smrt je globoko pretresla nas vse, vse državljane naše dežele in mi z gnusom gledamo na metode, ki jih zdaj uporabljajo proti ljudstvu Konga, ki ne želi nič drugega, kakor da bi bilo samo gospodar v svoji hiši.

Moralna odgovornost za vse to zadene nekatere organe Združenih narodov, ki smo jih že opozarjali, za glavne krivce pa imam belgijske kolonizatorje, ker so Combe, Mobutu, Kasavubu in drugi samo slepo orodje v njihovih rokah. Mislim, da bo ta umor, ki v novejši zgodovini nima primere, vzbudil splošno ogorčenje afriških narodov in da bo mrtvi Lumumba še nevarnejši za koristi tistih, ki bi radi še nadalje držali afriške narode v kolonialnem suženjstvu.«

S protestnega zborovanja na Trgu revolucije v Ljubljani

CS ZSJ O OSNUTKU ZAKONOV S PODROČJA ZDRAVSTVENEGA IN SOCIALNEGA ZAVAROVANJA

Krepitev zainteresiranosti zavarovancev za uspešno upravljanje

Podjetja, ustanove in šole naj bi bila glavna središča dejavnosti telesne vzgoje

BEograd, 14. febr. (Tanjug). Predsedstvo Centralnega sveta Zveze sindikatov Jugoslavije je na današnji seji ocenilo osnutek zakonov o zdravstvenem zavarovanju ter o organizaciji in financiranju socialnega zavarovanja kot nov korak k izpolnitvi pozitivne zakonodaje na tem področju. Razpravljalo je tudi o problemih telesne vzgoje med delavci.

Na seji so pozdravili temeljne težnje osnutka zakona o organizaciji in financiranju socialnega zavarovanja. Poudarili so, da bodo te težnje najbolj neposredno vplivale na upravljanje zavarovancev s sredstvi socialnega zavarovanja, kakor tudi na družbeno in materialno zainteresiranost ustanov socialnega zavarovanja, komun in podjetij.

Glavna pripomba k temu osnutku zakona, izrečena na današnji seji, se nanaša na po-

tudi v pridobivanju sredstev in kritju morebitnih večjih izdatkov.

V razpravi o osnutku zakona o zdravstvenem zavarovanju so poudarili, da je treba poskrbeti, da bodo zavarovanci poznali svoje pravice iz zdravstvenega zavarovanja, kakor tudi, da bodo bolj sodelovali v upravljanju skladov. Poudarili so tudi, da je treba načeloma oprostiti izbiri zdravstvenih ustanov in zdravnikov formulirati natančneje, tako da bo svobodna izbira na področju obične določena kot minimalna pravica zavarovancev.

V razpravi o teh osnutkih je sodeloval med drugim tudi predsednik Centralnega sveta Svetozar Vukmanović.

Predsedstvo Centralnega sveta ZSJ meni, da je stanje telesne vzgoje med delavci, zla-

MRTVI LUMUMBA BO ŠE BOLJ NEVAREN, VSEM KI HOČEJO ŠE NAPREJ DRŽATI AFRIŠKE NARODE V KOLONIALNEM SUŽENJSTVU

(Nadaljevanje s 1. strani)

da po petnajstih letih zmage nad fašizmom ubijejo političnega voditelja v sruču Afrike na nič mar, brutalen način, kot so to delali v najemnejšem obdobju fašizma. Sindikalna podružnica »Slovenija« pravi v protestu: »Velikega državnika ni več. Ideja o svobodi kongoske države in vsega črnega kontinenta pa še živi v srcih Afričanov in je ne morejo ugasiti ne z umori političnih voditeljev ne z množičnim iztrebljanjem ljudi...«

Protestnega zborovanja pred obdelovalnico Litostroja se je udeležilo 2.500 delavcev prve izmere. Popoldne je velika množica litostrojskih delavcev odšla na zborovanje na Trgu revolucije.

Protestna pisma, naslovljena na OZN, belgijske sindikate, Varnostni svet, Državni sekretariat za zunanje zadeve in na druge, so poslali zborovalci iz naslednjih kolektivov: Industrija obnove Novo mesto, Kopitarna Sevnica, Splošna plovnica Piran, CP »Pomurski list«, Tovarna mesnih izdelkov Murska Sobota, študentje Višje tehnične šole Maribor, »Spik« Kranj, Sindikalna podružnica novomeške mlekarne, Splošno trgovsko podjetje Sevnica, Tovarna dekorativnih tkanin, »Union«, »Transport«, Zadruga »Slikoplesk«, Tobačna tovarna, »Rog«, »Tops«, »Tonosa«, »Lek«, »Agroservis« in številna druga podjetja iz Ljubljane, »Tomos« Koper, »Elma« Čr-

nuče. »Almira« Radovljica, Papirnica Vevče, Kemična industrija Domžale, »Avtoobnova« Ptuj, Rudnik Velenje, »Djuro Salaj«, Kovinarska zadruga iz Vdme-Krškega, Električna Brestanica, Rudnik Sevnica, »Ela« Begunje, Splošno ključavničarstvo Ljubljana, Tekstilna tovarna, Tovarna celuloze in Elektrarna v Medvodi, »Iskra«, »Standard«, »Tiskarica« in »Inteks« iz Kranja, rudnik, STT, cementarna, elektrarna in številna druga podjetja iz Trbovelj, »Steklenina« Ljubljana, Ljubljanske opake in jtd.

Dopisnik iz Kopra poroča, da so bila v vseh tovarnah, podjetjih in obratih koprskih okraja protestna zborovanja, na katerih so zborovalci izrazili ogorčenje nad gnusnim umorom v Katangi. Ob 13.30 je bilo na Titovem trgu v Kopru veliko protestno zborovanje, ki se ga je udeležilo nad 5000 prebivalcev Kopra in bližnje okolice. Med govorom so zborovalci neprestano vzdikali in izražali ogorčenje nad cinic-

nišnim umorom v Kongu. Na zborovanju so sile nile, da bodo najlepšo koprsko ulico Belvedere preimenovali v Nabrežje Patricea Lumumbe. Več o zločinskem umoru treh političnih voditeljev kongoskega ljudstva je zbrudila val ogorčenja tudi po vsem novomeškem okraju. Že dopoldne in popoldne v vse večjem številu so ljudje na zborovanjih v podjetjih, na šolah in drugih naslavliali protestna pisma na organizacijo Združenih narodov, Varnostni svet, belgijske sindikate in druge činitele, ki so kakorkoli odgovorni za stanje v Kongu. Velikega protestnega zborovanja na Glavnem trgu v Novem mestu se je udeležilo več tisoč ljudi. Udeleženci v sprevidu so nosili transparente z napisi: »Kaznujte morilce Lumumbe in njegovih zvestih sodelavcev!«

O velikih protestnih zborovanjih poročajo tudi dopisniki iz Kranja, Domžal, Hrastnika, Zagorja, Nove Gorice in iz drugih večjih in manjših krajev.

nim in nizkotnim umorom v Kongu. Na zborovanju so sile nile, da bodo najlepšo koprsko ulico Belvedere preimenovali v Nabrežje Patricea Lumumbe.

Več o zločinskem umoru treh političnih voditeljev kongoskega ljudstva je zbrudila val ogorčenja tudi po vsem novomeškem okraju. Že dopoldne in popoldne v vse večjem številu so ljudje na zborovanjih v podjetjih, na šolah in drugih naslavliali protestna pisma na organizacijo Združenih narodov, Varnostni svet, belgijske sindikate in druge činitele, ki so kakorkoli odgovorni za stanje v Kongu. Velikega protestnega zborovanja na Glavnem trgu v Novem mestu se je udeležilo več tisoč ljudi. Udeleženci v sprevidu so nosili transparente z napisi: »Kaznujte morilce Lumumbe in njegovih zvestih sodelavcev!«

O velikih protestnih zborovanjih poročajo tudi dopisniki iz Kranja, Domžal, Hrastnika, Zagorja, Nove Gorice in iz drugih večjih in manjših krajev.

nim in nizkotnim umorom v Kongu. Na zborovanju so sile nile, da bodo najlepšo koprsko ulico Belvedere preimenovali v Nabrežje Patricea Lumumbe.

Več o zločinskem umoru treh političnih voditeljev kongoskega ljudstva je zbrudila val ogorčenja tudi po vsem novomeškem okraju. Že dopoldne in popoldne v vse večjem številu so ljudje na zborovanjih v podjetjih, na šolah in drugih naslavliali protestna pisma na organizacijo Združenih narodov, Varnostni svet, belgijske sindikate in druge činitele, ki so kakorkoli odgovorni za stanje v Kongu. Velikega protestnega zborovanja na Glavnem trgu v Novem mestu se je udeležilo več tisoč ljudi. Udeleženci v sprevidu so nosili transparente z napisi: »Kaznujte morilce Lumumbe in njegovih zvestih sodelavcev!«

O velikih protestnih zborovanjih poročajo tudi dopisniki iz Kranja, Domžal, Hrastnika, Zagorja, Nove Gorice in iz drugih večjih in manjših krajev.

le, politične organizacije, družstva, zadrage in drugi. Pri najboljši volji, čeprav smo v začetku poskušali, ni mogoče objaviti toliko imen kolektivov, šol in posameznikov.

Sarajevo, 14. febr. (Tanjug). Protesti: Dol z ubijalci! Dol s plačanimi hlapi kolonializma! Imperialisti, ven iz Konga!

VELIKO PROTESTNO ZBOROVANJE V LJUBLJANI

Obsojamo zločin v Kongu!

Ljubljana, 14. febr. — Pri druženju se obsodbi zločina v Kongu in obsodi kolonializma, ki so v svoji zarioti proti neovisnosti Konga in Afrike posegli po najbolj strašnem zločinu, odkar so prenehala nacistična grozodejstva — je med drugim poudaril v svojem govoru na velikem protestnem zborovanju v Ljubljani Uroš Rupret, predsednik Okrajnega sindikalnega sveta. Njegov govor so prekinili številni vzkliki: »Svoboda Kongu!« »Kaj dela OZN?«

Na Trgu revolucije v Ljubljani in stranskih ulicah se je zbralo danes popoldne ob 17. uri na protestnem zborovanju približno 10.000 Ljubljančanov, ki so dali tako duška svojemu ogorčenju zaradi zločina v Kongu. Nosili so številne protestne napise: »Belgijci v Bel-

odmevajo po sarajevskih ulicah. Glas ogorčenja je bilo slišati na vseh zborovanjih. Sarajevčani se ne morejo sprijazniti z načinom, kako imperialisti zavirajo svobodni razvoj Konga.

Beograd, 14. febr. (Tanjug). Ljudski odbor mesta Beograda bo na nocojšnji seji ob 7. uri, kot pričakujejo, sklenil Volučko ulico v novem naselju na Karaburni preimenovali v Ulico Patricea Lumumbe.

Skopje, 14. febr. V Makedoniji so vsi delovni kolektivi imeli protestna zborovanja za-

radi zverinskega umora Patricea Lumumbe. Zborovanja so bila v zavodu »Tito«, tovarni skla, cementa in drugih podjetjih. V brojavki, ki so jo delavci tovarne stekla naslovlili Komiteju nacionalnega gibanja v Kongu, je med drugim rečeno: »Izguba premiera Lumumbe vas ne sme omajati. Ta izguba mora prispevati k temu, da se bolj strne vrste v boju za nacionalno in socialno osvoboditev Konga.« — Protestna zborovanja so bila tudi v drugih makedonskih mestih, Titovem Veleusu, Stipu, Ohridu, Strumici in drugod.

Svoj govor je končal z vzklikom: »Uhuru!« (Svoboda!). Z zborovanja so poslali protestno pismo predsedniku Varnostnega sveta OZN, v katerem obsojajo zadržanje in delovanje OZN v Kongu ter zahtevajo kaznovanje krivcev. V vzkliki je množica potrdila, da se strinja s protestnim pismom.

V »Raška« pocenitev za 25 odstotkov

Beograd, 14. febr. (Tanjug). Tekstilni kombinat »Raška« v Novem Pazaru je znižal cene tkanin za 25 %, in potrošniki bodo lahko še od jutri kupovali v njegovih prodajalnah te proizvode po novih cenah. V tej tovarni je zaposlenih kakih 2200 delavcev in uslužbencev.

Kolesa bodo cenejša za 15 odstotkov

Beograd, 14. febr. (Tanjug). Kolesa domače proizvodnje se bodo pocenila povprečno za 15 %. Skupni sklep o tem bodo v kratkem sprejeli proizvajalci tega za zdaj najbolj množičnega prevoznega sredstva v naši državi. Na trg pride nad 250.000 koles domače proizvodnje, pa tudi uvožili jih bomo znatno več kakor prejšnja leta.

Popoln sončni mrk ob 8,30 na TV

Ceprev v Sloveniji ne bo popolnega sončnega mrka, bomo le-tega lahko gledali na televiziji. Jugoslovanska televizijska mreža bo namreč posredovala vsej Evropi prenos popolnega sončnega mrka z Jastreba pri Nišu. Televizijski prenos se bo pričel danes ob 8,30 uri. Televizijske kamere bodo posredovale najzanimivejše detaje mrka; sončne protuberance, predvsem pa se čudovite pojave sončne korone in njihovo zapleteno strukturo. Gledalce televizije pa bi še posebej opozorili, da bodo lahko videli danes popoldan od 17,45 do 18,15 repornjo o poteku sončnega mrka. Ob 21,15 pa bodo lahko televizijski gledalci v okviru TV magacina iz studia Zagreba videli posnetke popolnega sončnega mrka, kot so ga zabeležile televizijske kamere v San Michelu v Franciji, v Firencah v Italiji in na Jastrebu v Jugoslaviji.

Nova številka »Vprašam, naših dni«

Izšla je 3. številka II. letnika revije »Vprašam, naših dni«. Iz vsebine: Jože Smole: Znamenja mezinodnih pomiritev; Zorica Frankmajer-Tomanović: Prikrita nasprotja belgijske družbe; Ivan Laska: Družbene vede v reformiranih šol; J. V. Vrnitev skvadrizma; M. J.: Sodobne tendence v industrijski psihologiji; — Mednarodna tribuna: Bertrand Russell, E. K. Moor, Hugh Thomas; O razvoju vi. V stalnih rubrikah: Perspektivi evropske politike, Npravnstvo socialistične družine, Blaginja, revščina in morala, Kitajska kulturna dedščina in socializem, Pomembno delo meštanske ekonomске literature, DZS pravila za leto, Iz revij in časopisov od 1. do 13. februarja, Pregled dogodkov od 1. do 10. februarja. Ljudje in dogodki: Henri Spask.

Pisma bralcev

Užaloščen sem spričo dogodkov v Trstu

Borec garibaldinske brigade Aldo Battisti, ki se je po 8. septembra 1943 boril v Jugoslaviji, nam je poslal spričo sovinskih demonstracij v Trstu pismo, v katerem pravi:

Tovariši uredniki! Sovinskih izgedi v Trstu so organizirani zato, da bi ustvarili v svetovni javnosti mnenje, da obstaja med našimi narodi sovraštvo. Vem, da ste politično zelo zrel narod. Če ste enkrat takšno obsodbi fašizem, ne pa Italijane, ki niso imeli nič opraviti z njim, boste tudi danes znali prepoznati demonstracije ted neodgovornih elementov, ki nimajo kaj opraviti s prijateljskimi čustvi, ki jih velika večina italijanskega naroda goji do vas. Upam, da bodo oblasti čimprej storile potrebne in pravične ukrepe in da bodo kaznovali te netilice sovinstizma, ki nimajo nič skupnega s patriotizmom in še manj s prijateljstvom med narodi.

Zelo sem užaloščen spričo vsega, kar se je dogajalo v Trstu proti prijateljski Jugoslaviji. Oglasma se zato, da bi izrazil svoje neodobravanje z vsem, kar se je zgodilo. — To mnenje imajo nedvomno milijoni in milijoni Italijanov, ki jim je domovina, kakor meni, pri srcu, in ki so dali zanj vse. Ti neodgovorni elementi pa blajajo s svojimi akcijami spomin tistih, ki so padli v našem skupnem osebnostnem boju proti skupnemu sovražniku, proti sistemu, ki je podjarmlil našo domovino. Stramujem se zanje in hkrati neizprosno obsojam njihovo početje.

Razlog imam za nezupanje do oblasti, toda kljub temu upam, da bodo tokrat intervencije in da bodo zadušile to sramoto Italije in Italijanov, seveda tisti pravi Italijanov, ki hočejo živeti v miru z vsemi in ki puste, naj si vsak svobodno kroji svoje usodo. — Ne bojim se povedati tega! Zase trdim, in sem pravi patriot, kajti če je danes v Italiji republika in če je danes v Italiji demokratični sistem, je to zato, ker so taki kot jaz znali izpostaviti tudi samega sebe za to, da bi te ideale dosegli. Sovinski izpadi ne bodo mogli zabrisati tistega, kar je zgodovina tako globoko vlekala. Ti ljudje morajo vedeti, da njihove demonstracije, ki jim manjka sleherni ljudski podpora, ne bodo spremenile tega zgodovine. S krvo smo ga zaznamovali in nihče ga ne bo spremenil. Zgodovina sama bo te ljudi obsodila in jim došla mesto, ki jim v današnji družbi gre.

Čudi me, da je po tolikih težkih preizkušnjah o preteklosti še vedno nekaj ljudi, ki hočejo ribariti v kalnem, čeprav kalnih voda, vsaj kar zadeva našo državo, ni več. Ze prej sem poudaril, da so jugoslovanski narodi že leta 1943 razumeli, v kakšnem položaju so bili Italijani. Toliko bolj bodo razumeli v kakšnem položaju so letos, ko pišemo 1961. Na dlani je, da je ta položaj veliko boljši in zato upam, da boste iz te primerjave znali potegniti tudi pravične zaključke.

Aldo Battisti

Tudi menjalne pogodbe brez taks!

Tovariši uredniki!

Zadnja leta si močno prizadevamo, da bi razdrobljena zemljišča, ki so družbena lastnina, uuredili tako, da bi dosegli čimveč obdelovalne površine. Pri opravljanju tega se občinski ljudski odbori in kmetijska posvetila predvsem poslužujejo komisij za arondacijo, ki izvajajo te naloge. Da pa bi delo nemoteno potekalo, se mnoga kmetijska posvetila na Kočevskem poslužujejo namesto arondacijskega postopka zamenjave zemljišč z menjalnimi pogodbami, ki jih sklepajo privatniki lastniki zemljišč. Te oblike se poslužujejo zato, ker se jim zdi hitrejša in krajša. Po prejšnjih predpisih so bile te menjave proste takse. Tudi zakon o upravnih taksah je predvidel te oprostitve. Zakon o sodnih taksah, ki je začel veljati 1. junija lani, pa ni predvidel za izvedbo arondacijskih postopkov v obliki menjalnih pogodb taksnih opro-

stitev, temveč je predvidel oprostitve samo za tiste arondacije, ki jih izvedejo komisije za arondacijo.

Pri takih zamenjavah gre za precejšnje vrednosti in zato je treba plačati večje zneske sodnih taks, ki pa jih kmetijska posvetila in kmetijske zadruge ne zmorejo. Okrajna sodišča pa teh oprostitve ne morejo priznati, ker jih tudi zakonski predpis ni priznal.

Eden izmed pogojev za napredno kmetijsko proizvodnjo so večje površine. Predpis o sodnih taksah bi le kazalo zato spreminjati tako, da bi bile oproščene plačila takse vse stranke v postopku, ko se arondacijski postopek izvaja z menjalno pogodbo in ne samo z izrecno arondacijskim postopkom, to je z izdajo odločbe. Zamenjave se opravljajo na terenu in menjalne pogodbe potrjuje okrajno javno pravonarilstvo. Tako ni nikake nevarnosti, da bi se do-gojale nepravilnosti.

Viktor Dragos, Kočevje

Kaj pa cesta Slovenj Gradec-Velenje?

Tovariši uredniki!

Z zanimanjem smo tudi v koroško-štajerskem kotu brali o načrtih za rekonstrukcijo in popravilo cest v Sloveniji v prihodnjem petletnem obdobju. Toda razočarani smo ugotovili, da med temi ni upoštevana cesta Slovenj Gradec-Velenje. Ne vemo sicer, kaj je krivda za to, toda dejstvo je, da je ta cestna zveza dokaj pomembna za celotno slovensko cestno omrežje, za nas, ki živimo tukaj, je pa življenjskega pomena. Res je, da se precejšen del prometa usmerja k okrajnemu gravitacijskemu središču Mariboru, mislim pa, da se steka še večji del na republiško središče, jadransko obalo ter ostale dele države. Da je cesta obremenjena, dokazuje še podatke (dobljene na republiškem Sekretariatu za promet), da je bilo leta 1959 na cesti Ljubljana-Celje povprečno 1400 ton prometa, na cesti Slovenj Gradec-Velenje pa 700 ton. Zadržanje leto je pa promet seveda še močno narastel. Samo v Slovenj Gradcu je nastalo prevozno podjetje Avtotransport, ki ima že danes 15 kamionov. Ti so nedelno na cesti. Niso tako redki dnevi, ko imajo tudi do pol milijona din škoda na zlomljenih peresih in oseh! Kje sta pa še železarna Ravne in rudnik Mežica! Celulozne industrije, ki bo nastala tukaj, pa sploh ne omenjam! Vsa ta podjetja vozijo po tej cesti svoje izdelke proti Celju, Ljubljani, Zagrebu ter Jadrani. Ne gre pozabljati tudi potreb naglo razvijajoče se slovenskega bolnišnice. Mnogo bolnikov prihaja namreč prav iz Velenja. O nevarnostih vožnje v reševalnem avtomobilu pa raztrzi, kotanjasti in nevarni cesti pa raje ne bi govorili. Naposled bi omenil še inozemce, ki včasih zaidejo na to obupno cesto. Z uvedbo malo-objemnejega prometa bo tudi teh uporabnikov ceste čedalje več. Znano je, da turizem v tem kotu precej šepa, in sicer predvsem zaradi nemogoče ceste.

Vsi razumemo, da nam ni potrebna betonska avtostrada, vsekakor imamo pa pravico zahtevati, da bi Cestna uprava cesto vzdrževala vsaj v takem stanju, da bi bil promet mogoč. Čudno je namreč, da se takoj pojavijo kupi gramozov ob cesti, brž ko prestopimo okrajno mejo pri Ljudi luknji, cestnoprometni znaki so pogostnejši ter taki, da je na njih še možno kaj videti. Ob tem naj omenim še skrajno matonarno postavljenja opozorilna znamenja ob rekonstrukcijskih delih na obdruvski cesti. Videti je, da živimo res v kotu, kamor bolj poredko zaide kakšna komisija, ki se ukvarja s temi vprašanji.

J. S., Slovenj Gradec

Nepravilen odnos do strank

Tovariši uredniki!

Dne 3. II. t. l. sem se obrnil telefonično na železniško postajo Ljubljana (tovorno skladišče) ter zaprosil, da mi poredijo ceno za prevoz vagona pošiljke določene blaga na razdaljo 700 km. Odgovor, ki sem ga prejel z druge strani žice, me je zelo presenetil, saj kaj takega v dosedanjem poslovanju še nisem doživel. Odgovor je bil namreč kratak in jednat: »Delamo po učniku, za informacije pa nismo planili.« Tak odgovor je dal po izjavi telefonista tovariš K. iz kalkulatorskega oddelka.

Mnenja sem, da bi, kot vsako drugo podjetje, tudi železnica lahko imela pravičen odnos do strank in strankam vpludno odgovorila. Z delom po učniku vsekakor ne bi smel trpeti pravičen odnos, in to še temnanj, ker informacija ni bila preprežena, saj bi pri prevozu zasluzila le železnica.

Jože Dolžan, Ljubljana, Kozarje 116.

Ganska novinarja v Sloveniji

Ljubljana, 14. febr. Na povabilo sekretarja za informacije Zveznega izvršnega sveta Bogdana Osolinika sta obiskala našo državo ganska novinarja Eric HAYMAN, glavni urednik »Evening News«, in Kutin MENSAN, pomočnik glavnega urednika »Ghana Times«. Na svojem študijskem potovanju po Jugoslaviji sta ganska novinarja v soboto prispele v Slovenijo. V tem času sta imela razgovore s predsednikom OLO Celje Rikotom Jermanom o delavskem samoupravljanju, komunalnem sistemu in družbenem upravljanju zlasti v šolstvu in zdravstvu, ogledala sta si tovarno Emajliko in nekatere šolske in zdravstvene ustanove v Celju, obiskala Velenje in Zalec, kjer sta imela razgovore o zadržanju v vlogi SZDL na vasi. Prav tako sta si ogledala Poštojsko jamo in lepote slovenskega primorja.

Danes dopoldne je Eric HAYMAN obiskal uredništvo »DELA« ter se razgovarjal z glavnim urednikom Janom Vipotnikom in odgovornim urednikom Ivanom Sinkovcem. Popoldne je ganska gostoma pri-

S protestnega zborovanja »Litostroja«

Foto: Jerala

Ogorčen protest Beograjčanov

Nad 50.000-glava množica Beograjčanov je protestirala proti zločinom v Kongu in pilatski vlogi plavih šlemov — Demonstracije pred belgijskim veleposlaništvom — V spopadih med pripadniki Ljudske milice in demonstranti precej poškodovanih na obeh straneh

Beograd, 14. febr. Beograd, vzmirljen in ogorčen, je danes na močnem protestnem zborovanju protestiral proti kolonialističnim zločinom v Kongu in krivcem kongoske tragedije.

Po velikem protestnem zborovanju je prišlo do izgrediv pred belgijskim veleposlaništvom, kjer pripadniki Ljudske milice, ki so napravili močan kordon okrog tega in drugih zahodnih poslaništev, niso uspeli zadržati ogorčenih Beograjčanov. Ko poročamo, demonstracije po beograjskih ulicah in trgih, zlasti pa v bližini belgijskega veleposlaništva, še zmerom trajajo.

Globoka prizadetost ob mučni smrti Patricea Lumumbe, Mpoli, Okite ter novih grozdejev intervencionistov in njihovih plačanih slug ter razočranje spričo pilatske vloge OZN v Kongu se je v Beogradu, kakor tudi v drugih naših mestih, danes pretilo v nezadržano ogorčenje. Svobodno Ljubni Beograd, ki je znal vselej vstati v obrambo neodvisnosti in pravic naših narodov, se je danes popoldne v močnem reki zill na trg Marxa in Engelsa. Demonstranti, ki so si, bomo pozdravljeni, neredko naložili na svoja ramena

prijatelje iz črne Afrike, so ogorčenje protestirali proti zločinom v Kongu, proti sramoto nemu ravnanju predstavnikov OZN, ki so zločine dopustili. Z vzklikanjem so izpovedovali svoje zgražanje nad ravnanjem sil OZN v Kongu, ki so dopustile nezalisan akt nasilja nad tistim, ki jih je v Kongu pozval, da bi zaščitile deželo pred nasiljem intervencionistov.

Svoje proteste so Beograjčani izpisali na številne transparente, ki so jih ob velikih podobah pokojnega Lumumbe nosili v povorki: »Ven iz Konga, Belgijci!« »Smrt kolonializmu!« Na drugih transparentih pa so zahtevali »Svoboda Afriki, Kongu, Kongožanom!«, »Abdicačaj, Daag Hamarskjöld!« Številne so bile tudi risbe, ki so prikazovale sramoto vlogo plavih šlemov v Kongu in napisi »Slava Lumumbi«.

Govorniki, ki so se sredi množice povzpeli na streho nekega artohusa, ki je služila kot improvizirani govorniški oder, so obtoževali krivce za zločine v Kongu in velikanska množica je obtoževala z njimi. Po končnem protestnem zborovanju so se množice razile po beograjskih ulicah.

ci. Z močnimi curki vode so demonstrante res nekaj časa zadržali, ni pa bilo dolgo, pa so nekateri fizično močnejši demonstranti obvladali gasilce in odbili njihove cevi. Pripadniki Ljudske milice, ki so se poskušali zadržati demonstrante, so bili tedaj ob iznenadnem jurišu potisnjeni s ceste. Iz množice, ki je doslej kamenjala pripadnike Ljudske milice in gasilce ter demolarila gasilne avtomobile in avtomobile Ljudske milice ter nekatera druga vozila, pa so poleteli prvi kamni proti oknom belgijskega poslaništva.

Gornja okna, ki niso zaščitena z žaluzijami, se seveda niso mogla upirati dokaj velikim kamnom. Tudi spodnja s spuščenimi oknicami so po nekajkratnem jurišu popustila.

Tedaj je intervenirala konjenica Ljudske milice, ki pa se je pod točo kamnov in udarcev s palicami zlomljenih transparentov morala umakniti. Tedaj so tudi nekateri prvi demonstranti splezali skozi okna v belgijsko poslaništvo, od koder so začeli metati na cesto pohištvo.

V času, ko to poročamo, demonstracije pred belgijskim poslaništvom še trajajo. Pripadnikom Ljudske milice je uspelo potisniti demonstrante proč stran od belgijskega poslaništva, vendar je položaj pred ambasado dokaj negotov zaradi ogorčenih juršev demonstrantov.

V večernih urah po Beogradu se zmeraj vzklikajo močne skupine demonstrantov, ki glasno protestirajo proti zločinom v Kongu in zahtevajo svobodo za Kongo in Afriko.

Vsako leto lahko pridelamo milijon ton sliv

Valjevo, 14. febr. (Tanjug). Jugoslavija ima možnost, da v nekaj letih poveča povprečni letni pridelek sliv na milijon ton, so poudarili na današnjem posvetovanju kakih 400 predstavnikov znanstvenih in kmetijskih služb v Valjevu. Povečanje je posebej pospeševanju pridelovanja sliv v naši državi. Jugoslavija ima kakih 70 milijonov sliv in je v tem pogledu ena izmed vodilnih držav na svetu.

Letošnji pomlad bodo začeli v ožji Srbiji in Bosni urejati nasade sliv na kakih 1500 ha, kar bo znatno prispevalo k povečanju in pocenitvi pridelka.

Uboj iz maščevanja zaradi izgubljene pravde

Ljubljana, 14. febr. V ponedeljek, 13. t. m. se je pripetil v Ormožu zločin, katerega žrtev je ugledni odvetnik dr. Adam Ban.

Prometni nesreči

LJUBLJANA, 14. febr. — Včeraj ob 18.10 je Rado Grčar na Tro-mostovju povzročil s osebnim avtomobilom 6-3000 veliko kolonacijo, ki je k raski došla je laže poškodbe. Voznika Grčarja so prijeli organi TNZ, ker ni imel vozniškega izpisa.

TRČLA AVTO IN KOLESAK LJUBLJANA, 14. febr. — Včeraj ob 20.10 je vozil Anton Ževec po cesti II. reda v Domžalah osebnim avtomobilu, ko je zavil za glavne

ceste na stransko, se je pripeljal nasproti kolesar Marja Zmave. Prišlo je do trčenja, pri čemer je bil kolesar tako hudo poškodovan, da so ga morali odpeljati v bolnišnico. Materialne škode je za približno 35.000 dinarjev.

NOVI PROIZVODI »JUGOPLASTIKE«

Split, 14. febr. (Tanjug). — Splitsko podjetje »Jugoplastika« bo v kratkem poslalo na trg nove proizvode za široko

O cepljenju z živim cepivom

V nekaterih krajih Slovenije so že začeli cepiti proti otroški paralizni z živim cepivom. V naslednjih dneh bo ta akcija zale vsa Slovenijo. Zato bi opozorili na zanimivo predavanje predstojnika infektološke klinike v Ljubljani prof. dr. Milka Bedjanika, ki bo jutri, v četrtek, ob 19.00 uri govoril o pomenu cepljenja z živim cepivom proti otroški paralizni. Na predavanju opozarjamo predvsem vse zdravstvene delavce.

Eric Hayman

redil Janez Vipotnik kosilo v hotelu TURIST. Popoldne sta ganska novinarja obdvovala v Zagreb.

VREME

Stanje 14. februarja: Sredozemlje in Srednja Evropa zajema poredko toplega zračnega pritiska, jedrom nad vzvodnimi Alpami. Od severa doteka nad naše kraje tople zrak.

Nagoved za sredo: Pretežno jasno. Zjutraj po koslinah rahla megla. Temperature ponoči med -3 in 2, v Primorju 6, najvišje dneve do 14 stopinj Celzija.

UGOTOVITVE IN SKLEPI POSVETOVANJA

O JAVNI SLUŽBI
PRAVNE POMOČI
IN NJENI
ORGANIZACIJI

Predsedstvo Društva pravnikov LRS je na posvetovanju o javni službi pravne pomoči in njeni organizaciji, ki je bilo 7. februarja v Ljubljani, s predstavniki zainteresiranih organov, organizacij in zavodov, po vsestranski razpravi ugotovilo:

1. Potrebe po razviti in kvalitetni pravni pomoči državljanom, organizacijam in zavodom za varstvo in uveljavljanje njihovih pravic nenehno naraščajo sprito čedalje večje razvisti družbenega življenja, novih družbenih razmerij in pravnega sistema, zlasti pa tudi zaradi povečanja splošne družbene skrbi za to, da se dosledno izvaja načelo zakonitosti in da se s pravnim redom zagotavlja pravice državljanov, organizacijam in zavodom varujejo oziroma kar najlažje, najhitreje in čim bolj učinkovito uresničujejo.

2. Kapacitete pravne pomoči kot javne službe v sedanjih organizacijskih oblikah ne morejo zadovoljiti dejanskih potreb po pravni pomoči, in sicer ne samo kvantitativno, ampak pogosto tudi glede strokovne kvalitete, prav zato, ker so preveč obremenjene. To je posledica ne le prenekega števila ustreznih strokovnih kadrov in premajhnega priliva novih kadrov, ampak v veliki meri tudi okoliščine, da je po sedanjih zakonski ureditvi tradicionalna oblika pravne pomoči, ki pa je pretežno usmerjena na pravno pomoč v klasičnih zasebnopravnih premoženjskih razmerjih, in še to predvsem le v kontradiktornem postopku, ter na pravno pomoč v kazenskih zadevah, ne pa tudi na področju, v katerih se razvijajo nova družbeno razmerja in nastajajo sporni primeri (delovnopravna razmerja, razmerja iz socialnega zavarovanja, stanovanjsko-pravno področje itd.).

3. Ljudski odbori in organizacije so v skrb, da državljan, organizacije in zavodi pridejo do potrebne in učinkovite strokovne pravne pomoči, začeli ustanavljati svojo službo pravne pomoči,endar za zdaj le sporadično in v manjšem obsegu. Ljudski odbori občin in okrajev, ki jih je lani uveljavljala republiški zakon o organizaciji uprave ljudskih odborov zadolžili, da organizirajo službo pravne pomoči, še niso v večji meri in sistematično izpolnili te svoje zakonske obveznosti, pri čemer so obstajale tudi določene objektivne ovire (omejena materialna sredstva, pomanjkanje ustreznih strokovnih kadrov itd.).

Da bi se sedanje stanje v javni službi pravne pomoči zboljšalo in da bi se državljanom, organizacijam in zavodom zagotovila hitra, uspešna in kvalitetna pravna pomoč, so potrebni naslednji sklepi:

1. Nadaljnji krepitvi in razvijanju javne službe pravne pomoči je treba posvetiti vso pozornost in skrb, posebno še zaradi nadaljnjega razvoja komunalne ureditve in s tem v zvezi bližnje reorganizacije pravnosodnega sistema, v katerem se ta družba najverjetneje

ne bo več opravljal v okviru sodišč. Družbena obveznost za organiziranje službe pravne pomoči kot javne službe zadeva že po zakonu predvsem komuno.

2. Treba je razvijati razne oblike organizacije te javne službe, ki jih omogoča sedanja pravna ureditev, torej ne samo njeno tradicionalno obliko, ampak zlasti tudi tiste oblike, v katerih že sedaj uspešno organizirajo pravno pomoč posamezni ljudski odbori in nekatere organizacije za državljanov, organizacije in zavode. Treba je prilagoditi obstoječe odvetniške pisarne v delo teh oblik službe pravne pomoči.

3. Organiziranje službe pravne pomoči je treba prilagoditi konkretnim materialnim in kadrovskim pogojem v posameznem kraju. Pri tem pa si je treba prizadevati, da se zagotovi strokovna kvaliteta in čimobsežnejša pravna pomoč, to je, če je le mogoče, ne samo z dajanjem pravnih nasvetov ter pomočjo pri sestavi vlog in listin, ampak tudi v zastopanju strank pred sodišči in drugimi organi po osebi s poklicem odvetnika.

4. V mestih in industrijskih krajih, zlasti pa, kjer so kadrovski pogoji, bi bilo treba usmeriti prizadevanje v to, da se organizirajo javni zavodi za pravno pomoč, ker je v tej organizacijski obliki najbolj zagotovljena neodvisnost službe pravne pomoči, njena specializacija ter s tem vsestranski vlog in listin, ampak tudi v zastopanju strank pred sodišči in drugimi organi po osebi s poklicem odvetnika.

5. Skrbeti je treba, da bo zaradi pravilnosti delovanja te službe pri sleherni organizacijski obliki službe pravne pomoči zagotovljena njena strokovna neodvisnost in objektivnost.

6. Večjo skrb je treba posvetiti pritegnitvi in vzgoji kadra za službo pravne pomoči, zlasti krepitvi odvetništva kot poklica, torej usposabljanju pravnika kadra za odvetniški poklic, s čimer bodo ustvarjeni kadrovski pogoji za najvišjo stopnjo strokovnosti javne službe pravne pomoči. Obenem je treba omogočiti v praksi in z ustreznimi zakonsko ureditvijo da v službi pravne pomoči delajo pod vodstvom izkušenega pravnika tudi osebe s proo stopnjo pravniške izobrazbe, s čimer bi se lahko že v bližnji prihodnosti v velikem obsegu zadovoljile potrebe po strokovnem kadru za to službo.

7. Potrebno bi bilo opraviti revizijo sedanje zakonske ureditve službe pravne pomoči. To vprašanje naj se nanovo uredi z enotnim zakonom o službi pravne pomoči; uredi naj se tako, kot to ustreza značaju te službe in potrebam namenskega prakse po varstvu in uveljavljanju pravic državljanov, organizacij in zavodov.

3. maja je poteklo 51 let, odkar so prvi učenci sedli v šolske klopi kmetijske šole v Sentjurju. Šola je od takrat doživela in preživela marsikaj. Danes je to dvoletna šola srednje stopnje in izobražuje strokovnjake za živilsko in sadjarsko stroko. Pouk imajo urejen tako, da so goleni (letos jih je 42) poldrugo leto v šoli, pol leta pa gredo na prakso na bolje urejena posestva. Dijaki so predvsem iz celjskega in mariborskega, nekaj pa jih je tudi iz koprškega okraja. Posebnost šole je, da prireja tečaje za pridobitev kvalifikacije za ljudi, ki na delovnih mestih opravljajo določene naloge, nimajo pa zanje potrebne izobrazbe. V bodoče nameravajo še posebej skrbeti za to vrsto izobraževalne dejavnosti. Namesto da bi se v šoli zbirali slušatelji, bodo raje predavatelji obiskovali večje skupine. Šola bo tako postala nekako središče za izobraževanje ljudi, zaposlenih v kmetijstvu. (Foto: Z. Deniša)

PROBLEMI PETROVSKO-ŠALOVSKO OBČINE

Ne prestiž, marveč
skupne koristi

Jalove razprave, ki se skrivajo v senci skoraj nepomembnega vprašanja, kje naj bo sedež zadruge, pomenijo zapravljene časa

Družbenogospodarske razmere v petrovsko-šalovski občini še vedno daleč zaostajajo za sosednjimi občinami. Pa ne da bi se tamkaj razvoj zaustavil, nasprotno, v zadnjih dveh letih so naredili velik skok iz prejšnje gospodarske zaostalosti in tudi miselnosti se spreminja. Kljub temu so se stvari, ki jim bodo morali posvetiti več skrbi kot drugod.

V razvoju vsega gospodarstva v tej občini je združna dejavnost odločilnega pomena. Industrije namreč ni, družbeno obrt pa šele dobiva temelje z mazarinskim obratom, ki so ga komaj začeli graditi, in nekaterimi drugimi, ki jih nameravajo ustanoviti v prihodnjih letih. Skoraj vse gospodarstvo, ki preživlja prebivalce in daje sredstva za občinski proračun in sklade, je zajevo v kmetijstvu. Ker v občini ni kmetijskega gospodarstva, pa je ves razvoj kmetijstva odvisen od zadruge. Zato jim družbene organizacije in ljudski odbori posebej posebno skrb. A kljub temu ne gre vse tako, kot bi bilo najbolj koristno.

V občini imajo še vedno štiri kmetijske zadruge, ki so imele lani le okrog 400 milijonov din prometa. Ze več mesecev razpravljajo o njihovi združitvi, o čemer pa še niso prepričali združnih svetov.

Mnenje tistih, ki se ne morejo ogreči za združitve zadruge, je izrazil na občinski konferenci

Namesto takšnih samorastlih dreves, ki prevladujejo v sadovnjakih petrovsko-šalovske občine, bodo uredili v petih letih 300 ha plantazijnih sadovnjakov. Foto: J. Petek

NARODNA KNJIZNICA
DOBI VEČJE
PROSTORE

Pri Karadjordjevem trgu blizu Slavije bodo začeli polati graditi novo poslopje za Narodno knjižnico. To bo ne le eno najbolj monumentalnih javnih poslopij v Beogradu, marveč je zamišljeno tudi kot spomenik prve srbske vstaje.

Novo poslopje bo omogočilo Narodni knjižnici spraviti vse knjige in jih dati prebivalcem na razpolago, kar zdaj ni možno, ker prostori na Kalemegdanu ne ustrezajo potrebam tako velike knjižnice.

MNMENJA, KRITIKA, POLEMIKA

Zbori volivcev na
razpotju?

Med problemi, o katerih smo v zadnjem času dokaj razpravljali na konferencah krajevnih in občinskih organizacij SZDL in ki bodo nedvomno v obravnavi tudi na bližnjem V. kongresu SZDL Slovenije, so zbori volivcev kot sestavni del demokratičnega mehanizma v komuni. To pot objavljamo o tem problemu prispevek Gustava Guzeja, predsednika Okrajnega odbora SZDL Koper.

Ena izmed oblik samoupravljanja, prek katere državljanji najbolj množično sodelujejo pri urejanju raznih javnih zadev, so gotovo zbori volivcev. Po statističnih podatkih jih sklicujejo občine povprečno trikrat letno. Čeprav je to manj, kot določajo zakoniti predpisi, in čeprav je na njih udeležba različna, vendar sodeluje na njih več sto tisoč državljanov.

ALI RES STAGNACIJA?

Zbori volivcev so v nekem smislu naša prva šola samoupravljanja, saj smo jih začeli uveljavljati takoj po osvoboditvi, vendar se marsikaj porajajo vprašanja: »Ali so se razvili kot oblika neposredne demokracije, da bi jih lahko poslavili ob druge oblike samoupravljanja? Ali preko njih državljanji lahko dejansko sodelujejo in sodelujejo o zadevah svojega kraja in komun?« Neredke so tudi pripombe, da so zbori volivcev okrnili in da se niso razvijali skladno z našim bujnim družbenim razvojem ter da je zaradi tega na njih slaba udeležba volivcev, da na njih državljanji niso zainteresirani itd.

Na konferencah krajevnih organizacij Socialistične zveze novembra in decembra so skoraj povsod govorili tudi o zborih volivcev. Pri tem je bilo marsikje slišati takele ocene: »Na zborih volivcev samo govorimo, toda naših sklepov nihče ne upošteva,« ali pa: »Na zborih volivcev samo potrdimo, kar je bilo že vnaprej določeno.«

Menda ni bilo nobene krajevnice konferencie Socialistične zveze, na kateri ne bi bili načeli tudi takih vprašanj, ki so določili na zboru volivcev. Tudi to je temu ali onemu argumentu za trditve, da so zbori volivcev okrnili in da so prav zaradi tega državljanji zadeve, ki bi jih morali obravnavati na zborih volivcev, pretresali na konferencah SZDL. Ta argument pa bi prav tako lahko uporabili v dobro zborov volivcev, saj so prav krajevne konference Socialistične zveze dokazale, da državljanji hočejo razpravljati in sodelovati pri urejanju različnih krajevnih in komunalnih zadev.

Mnoga različna mnenja potrjujejo predvsem, da so zbori volivcev klub poudarku, ki jim ga daje prav komunalni sistem, problem, o katerem marsikje razpravljajo. V poldrugi desetletji so se razvile različne oblike samoupravljanja. Naša socialistična demokracija je dobivala bogatejšo in polnejšo vsebino, institucija zborov volivcev pa se vsa ta

leta ni spreminjala. Zbori volivcev so ostali v glavnem takšni, kakršni so ustrezali materialnemu in družbenemu razvoju prvega povojnega obdobja.

OMOGOCI TI SODELOVANJE IN SODLOČANJE

Na vprašanje, kaj bi bilo treba storiti, da bi zbori volivcev bolj polnopravno zaziveli, bomo lahko odgovorili z odgovorom, zakaj so na tako številnih konferencah krajevnih organizacij SZDL obravnavali zadeve, ki sodijo na zboru volivcev. Nedvomno je osnovni vzrok za ta pojav v tem, ker so državljanji pričakovali, da bodo z razpravo na konferencah SZDL uspešneje vplivali na ureditev raznih zadev, kot če o njih govorijo na zborih volivcev.

Osnovna hiba zborov volivcev je predvsem v tem, da z njimi državljanji vse premalo polnopravno vplivajo na politiko v svojem kraju in komun. Pogledimo samo sedanje razprave o bodočem petletnem razvoju. V nekaterih občinah so že dvakrat ali celo večkrat sklicali zboru volivcev, na katerih so razpravljali o bodočem razvoju komun. Toda način, kako zbori volivcev razpravljajo o tem razvoju, najino spreminja zboru volivcev iz organa, ki naj bi oblikoval občinsko politiko, v »diskusijski« klub, kar je sicer koristno, toda pomeni vsebinsko degradacijo zboru volivcev.

Na nekem zboru volivcev — in tako je še marsikje — je odbornik najprej govoril o bruto produktu, o narodnem dohodku, nato pa o objektih, ki naj bi prišli v poštev za zgraditev in prihodnjem petletnem obdobju. Osnutek je obsegal nekaj zanimivih podatkov, toda ker so bili podani v nerazumljivem jeziku, niso vzbudili zanimanja volivcev in je po odbornikovih besedah za vladalo v dvorani grobna tišina. Ob taki slabši pripravi seveda zboru volivcev ni mogel razviti v aktiven organ socialistične demokracije, kjer bi državljanji skupno spremljali odločitve in s tem tudi obveznost, da si bodo pozneje prizadevali, čim uspešneje uveljaviti to odločitev v praktičnem življenju.

ZBORI VOLIVCEV IN SEKCIJE SZDL

Morda nekoliko počasi, vendar pa se vse bolj učinkovito uveljavljajo sekcije SZDL. Med doslej ustanovljenimi sekcijami je zelo mnogo takih, ki so se orientirale na razna komunalna vprašanja. Zlasti v manjših krajih pa so se tudi

zbori volivcev doslej prvenstveno vrtili okoli komunalnih vprašanj. Nastanki sekcij bodo zato še bolj potisnili v ospredje vsebino dela zborov volivcev; če bodo n. pr. v sekciji za komunalne zadeve v nekem kraju obravnavali različna komunalna vprašanja, se bo kaj lahko zgodilo, da bodo islo snov obravnavali še na zboru volivcev. Bolj kot se bodo razširale sekcije Socialistične zveze, bolj bo očitno, da se bodo zbori volivcev družbeno uveljavljali, če bodo volivci na njih dejansko odločali o različnih zadevah. Prav zagata, v katero so zašli zbori volivcev, nam je v dokaz, da bi morali dati na dnevne rede zborov volivcev predvsem take zadeve, o katerih naj državljanji potem odločajo. Različne druge institucije, kot so sekcije SZDL, različni klubi, strokovna in druga društva, ljudska univerza, pa naj bi omogočali državljanom, da se bodo pri odločanju zavzeli za pravilno stališče.

S SODOBNEJSIMI SREDSTVI

»Ali ne bi različne zadeve, ki jih vsač v obliki dolgovestnih poročil sliskimo na zborih volivcev, posredovali raje preko radio, lokalnega časopisa ali celo televizije,« je nek volivce utemeljeval svoje stališče, češ da so se zbori volivcev po svoji obliki preživeli.

V tem je nedvomno nekaj resnice. V poslednjem času pa že imamo precej primerov, ko skušajo nekateri občinski odbori vnapre informatirati državljanov o gradivu, ki ga bo obravnaval zbor volivcev. To pa so prvi koraki. Po tej poti bomo morali iti hitreje. Nek odbornik je pripravedal, da bo letos pripravil zboru volivcev zvezo družbenega plana in nekoliko drugače. Dejal je, da bo fotografiral različne objekte, da bo posnel na magnetofon nekaj razgovorov z državljanji o različnih zadevah in da bo potem svoje poročilo o osnutku novega družbenega plana ilustriral z epidiaskopskimi slikami ter magnetofonskimi posnetki. To je dokaz, da tu in tam tako kot državljanji tudi odborniki čutijo, da bi bilo treba v zboru volivcev vnesti nekaj novega.

V komunalnem sistemu je sodelovanje in sodelovanje državljanov neobhodno potrebno. Zato se mi zdi, da glede zborov volivcev ne bi smelo biti vprašanja, ali so potrebni ali ne, pač pa, kako jih usposobiti, da bodo lahko na zborih volivcev državljanji polnopravno odločali o politiki svojega kraja in komun in s tem tudi prevzemali obveznosti za izpolnjevanje sprejetih sklepov. Razna vsebinskega izpopolnjevanja zborov volivcev pa bomo nujno morali misliti tudi na sodobnejše metode njihovega dela.

Zbori volivcev so nedvomno najbolj množična oblika samoupravljanja v komun. Zato, ko govorimo o komun, bi morali hkrati tudi pomisliti, kako razviti zboru volivcev kot temeljno obliko neposredne demokracije v njej. Gustav Guzej

ZABELEŽENO

»TO SO OSEBNE STVARI...«

V razpravi na občinski konferenci SZDL v Trebnjem se je oglašil tudi starejši možakar iz okolice Velikega gabra in povedal:

»Od leta 1945 sem član kmetijske zadruge, ves čas pa tudi delam v političnih organizacijah. Lani jeseni mi je pogorela domacija. Obrnil sem se na zadruge za pomoč, pa so mi povedali, da mi ne morejo pomagati. Sosedje so se mi posmihali, češ vedno si delal zanje, zdaj te pa ne vidijo. Vendar so mi sosedji obljubili les. Pri tem so nastale težave zaradi birokracije. Logar mi ni mogel pomagati, na gozdarskem odseku na občini pa so mi dali obrazce, češ te naj izpolni vsak, ki mi bo dal les. To so bile prošnje za sečno dovoljenje. Končno sem sečna dovoljenje dobil in to po nešteti poteh in prošnjah. Sedaj imam že več kot mesec dni sečne dovoljenja, logarja, ki bi mi odkazal les za posek pa od nikoder...«

V besedo pogorela je vpadel nek delegat, češ to so osebne stvari in ne spadajo na občinsko konferenco SZDL. Razvila se je razprava, ali ta zadeva spada ali ne spada na fo-

rum politične organizacije. Pri tem se je izkazalo, da je proti obravnavanju te stvari le logar, pač po tistem pregovoru: »Če mačku slopi na rep...« Večina delegatov je obsodila vpadanje v besedo človeku, ki je brez lastne krivde ostal brez strehe nad glavo, pa je do sedaj v vseh poskusih, da si čimprej postavi dom, zaradi birokracije še vedno na začetku svojih prizadevanj. Ker je povsod nalezl na »paragrafe« in

»predpise«, očitno pa pred tem ne razumevanje in birokratski odnos posameznikov, se je z zaupanjem obrnil še na konferenco SZDL. Menimo, da taka »osebna zadeva« ne samo da spada na konferenco Socialistične zveze, temveč bi morala biti SZDL mesto, kjer bi se obravnavale prav vse stvari, ki kršijo socialistične odnose do človeka in mu po nepotrebnem grenijo življenje. P. Romanič

LANSKI IZLETNIŠKI TURIZEM V SLOVENIJI

Skoraj tri sto tisoč
izletnikov

Po podatkih Turistične zveze Slovenije se je leta 1960 udeležilo avtobusnih izletov v Sloveniji 292.000 izletnikov.

Največ avtobusnih izletov — in sicer 1823 — so organizirala

podjetja, združena v poslovnem združenju Izletnik: prepeljala so 88.000 turistov. Posamezna podjetja — člani združenja — pa so lani iz objektivnih razlogov tudi sama organizirala izlete in prirejala turistične aranžaje.

Takoj na drugem mestu za Izletnikom je Kompas s 1698 izleti in 90.000 prepeljanimi turisti. Sledi SAP-Turist s 1236 izleti in 36.800 turisti, nato Avtobusni promet Maribor (1075 izletov in 39.000 turistov) in Slavnik Portorož (518 izletov in 15.500 turistov). Ostala podjetja, kot so Prevoz Brežice, Avto-prevoz Zagorje, Avto Kočevje in Gorjanci Novo mesto so poslegla v turistični promet z manjšim številom izletov.

Vsega skupaj so avtobusna podjetja organizirala lani v Sloveniji 6831 avtobusnih izletov in ustvarila s tem 707,5 milijona dinarjev bruto produkta. Od tega so organizirala v inozemstvo 504 izlete. Vsi izleti — po domovini in v tujino — so trajali povprečno po dva dni.

NOVICE IZ BEOGRADA

ŠE EN MOST ČEZ SAVO

Naprej od sedanega novega mostu bodo zgradili čez Savo še en most, ki naj bi omogočil, da bi držala avtomobilska cesta »Brastvo in enotnost: med Djerdeljiljo in Ljubljano skozi Beograd. Novi most bo omogočil, da bo avtomobilska cesta, zgrajena od Novega Beograda, speljana na »Avtokomando«, naprej pa proti Paračinu. Zdj trasiirajo ta odsek ceste od Beograda do Paračina in vse kaže, da bo cesta speljana proti Smederevu in da se bo tako ognila velikemu ovinku pri Avali. Novi most čez Savo bo dolg 1300 m, širok pa 30,5 m. Gradbeni stroški bodo znašali nad 4,5 milijarde. Promet po novem mostu naj bi se začel ob koncu leta 1964.

TRŽNO SREDIŠČE
V ZEMUNU

Da bi bil Zemun bolj prekrbljen z raznimi potrebščinami, bodo začeli spomladi graditi tržno središče, ki bo obsegalo manjšo trgovino ter več prodajaln s predmeti vsakdanje potrošnje. Tako ne bo več čutili pomanjkanja kmetkega trga in vprašanje preskrbe večjega dela Zemuna bo urejeno.

Tudi na ožjem področju Beograda bodo postopoma odpravili kmetčke trge. V kratkem bo povsem izginil Jovanov trg, namesto Kaleničevega trga, ki je največji kmetčki trg v Beogradu, pa bodo zgradili sodobno preskrbovalno središče. Gradili ga bodo tri leta. Medtem bodo okrog sedanjega

Kaleničevega trga razen večnadstropnega poslopija, v katerem ima prostore ljudski odbor občine Vračar, zgradili še nekaj večnadstropnih hiš.

NOVA VELEBLAGOVNICA

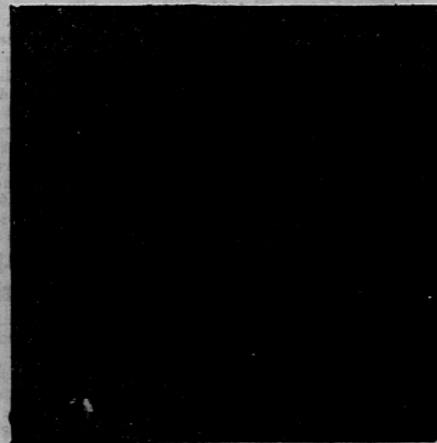
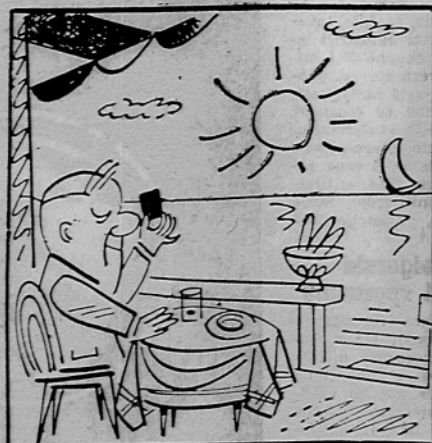
Na trgu Dimitrije Tucovića v Beogradu bodo začeli spomladi graditi novo veletrgovino, ki bo po obsega ne le prva v naši državi, marveč tudi ena največjih in najmodernejših v Evropi. Imenovala se bo »Slavija« in imela bo 12.400 m² površine, od tega 6140 m² prodajnega prostora, prostora za blago pa 4.040 m². Drugo bodo pisarniški prostori. Razen velikega števila prodajnih pultov bo imela nova veletrgovina svoj otroški vrt, pošto, banko, mo-

dni salon in več gostinskih objektov. Dograjena naj bi bila leta 1963.

NARODNA KNJIZNICA
DOBI VEČJE
PROSTORE

Pri Karadjordjevem trgu blizu Slavije bodo začeli polati graditi novo poslopje za Narodno knjižnico. To bo ne le eno najbolj monumentalnih javnih poslopij v Beogradu, marveč je zamišljeno tudi kot spomenik prve srbske vstaje.

Novo poslopje bo omogočilo Narodni knjižnici spraviti vse knjige in jih dati prebivalcem na razpolago, kar zdaj ni možno, ker prostori na Kalemegdanu ne ustrezajo potrebam tako velike knjižnice.

PETER MOZOLEC IN GOSTINSKA ASTRONOMIJA

OB UMORU PREMIERA LUMUMBE

Protesti in demonstracije po svetu

Tudi tisk drugih držav obsoja umor kongoškega premiera. Razen obsojanja nizkotnega zločina v Katangi, je prišlo v številnih mestih po svetu do demonstracij proti zločinom. — Po poročilih tujih agencij so bile demonstracije v Londonu, Rimu, Kairu, v Moskvi in v številnih afriških državah.

Usumbura, 14. febr. (AP). Predsednik vlade kongoške provincije Kivu Kašamura je danes objavil dan žalosti. Vsi lokali v Bukavi, glavnem mestu provincije Kivu, so zaprti, radio pa oddaja samo pomirne poročila. Uvedli so policijsko uro. V vseli provincije vlada mir.

Leopoldville, 14. febr. (AP). Predsednik vlade Vzhodne provincije Manzikala je poudaril v svojem govoru, da bodo politični pravi, ki so zvesti zakoniti vladi nadaljevali boj za idealne svojega ubitega voditelja. Manzikala je pozval k miru in izdal dnevno povelje, ki se glasi: »Disciplina«. Tudi v Stanleyvillu so zaprta vsa zabavišča. Incidentov ni bilo.

Tudi v Leopoldvillu je mir. Predstavnik misije OZN je izjavil, da misija »proučuje ukrepe za nadaljnjo akcijo«. Odklonil pa je podrobnosti. Posebni opozorilci generalnega sekretarja OZN Dajal ima umor Lumumbe za »odvrten pokol, ki izjavi najgloblji gnus vsega civilizirane sveta in zahteva masovno žalovanje nad krivci«.

Elisabethville, 14. febr. (Reuters). Misija OZN je poslala Combeju noto, v kateri zahteva sestanke »zaradi zelo važnega vprašanja«. Noto je bila poslana po objavi sporočila o smrti Lumumbe. Misija se ni prejela odgovora.

Moskva, 14. febr. (TASS). V vsej Sovjetski zvezi so zborovanja v znak protesta proti umoru Patricea Lumumbe.

Bamako, 14. febr. (AFP). Republika Mali danes žaluje za ubitim predsednikom kongoške vlade. Zastave so spuščene na pol droga, zabavišča pa zaprta.

Colombo, 14. febr. (Reuters). Predsedna celjske vlade Sirimavo Bandaranaike je danes izjavila, da njena vlada resno proučuje ukrepe, ki jih bo storil Cejlon proti morilec Lumumbe. Gospa Bandaranaike ni dala natančnejših poudarkov v tej zvezi.

New Delhi, 14. febr. (Reuters). Indijski predsednik Radžendra Prasad je danes v parlamentu, ko je začel proučevati razpravo, obtožila Belgijo, da je zakrivila sedanj položaj v Kongu. Zlasti jo je obtožil, ker je pomagala in pomagala odpadnim skupinam v tej mladi neodvisni afriški državi »vzlic ponovnim sklepom OZN«.

Predsednik Prasad je zahteval, da se Belgiji umaknejo iz Konga, da v Kongu izpustijo vse politične zapornike, da nevtralizirajo uporniške in oboje skupine in sklicijo kongoški parlament.

Kakor poroča Tanjug, so uradne in politične kroge v Indiji pretresele vesti o smrti premiera Lumumbe. To je sicer poudaril tudi ministrski predsednik Nehru.

Vsi davišnji listi objavljajo in posvetijo cele prve strani vestem o tem zločinu ter citirajo Nehrujeve besede da so umor zagrešili ljudje »na visokih položajih«.

Po vesteh Reutersja iz Pariza je predstavnik francoskega zunanjega ministrstva danes dejal, da je zločin nad Lumumbo »kršilec človeških pravic«.

Napad na FLRJ v Tirani

Beograd, 14. febr. (Tanjug). V Tirani se je večer začel četrti kongres Albanske partije dela. V referatu o delu CK je prvi sekretar CK Albanske partije dela Enver Hodža najbolj grobo napadel Jugoslavijo.

glede katerih je Francija vedno zahtevala, naj jih v Kongu spoštujejo. Rekel je tudi, da je francoski delegat v OZN veskrat obojil ravnanje z Lumumbo.

PAP poroča iz Varšave: Na današnji seji poljskega Sejma je njegov predsednik Czesław Wiczeh ob umoru Lumumbe in njegovih sodelavcev izjavil: »LR Poljska, vse njeno prebivalstvo in njena vlada odločno obsoja strahotni zločin, ki so ga zagrešili nad predsednikom kongoške vlade, nad članom njegove vlade in nad predsednikom parlamenta, ki je bil zakonito izvoljen in ki ga je ljudstvo priznalo.« Poudaril je, da zadene odgovornost za zločin kolonialne sile in generalne sekretarja OZN.

Kakor poroča Tanjug iz Aten, je vest o smrti Lumumbe vzbudila v Atenah zaskrbljenost za nadaljnji razvoj dogodkov v Kongu. Vladi naklonjeni »Katerini« piše, da je »Lumumba postal simbol, katerega edini sovražniki bodo belci, ki so v nesrečni Afriki stoletja počeli tolko krutosti«. Grški tisk tudi poroča o ogorčenju širom po svetu sprito zločinu umora premiera Lumumbe.

Agencija Kjodo poroča iz Tokia, da je japonski odbor solidarnosti azijskih in afriških držav danes objavil sporočilo, v katerem izraža veliko ogorčenje zaradi umora kongoškega ministrskega predsednika. Poročilo poudarja, da je ta zločin posledica tega, da so belgijski imperialisti izkoristili sile OZN in podpirali marionete v Kongu, da bi zatrili boj kongoške vlade in ljudstva za neodvisnost in enotnost.

Tunis, 14. febr. (AFP). Tunizijski državni sekretar v obrambnem ministrstvu in predstevstvu vlade Bahi Ladgam je poslal generalnemu sekretarju OZN Hammarskjöldu brzojavko tunizijske republike Habiba Burgibe, ki izraža največje nezadovoljstvo in je takšne narave, da lahko izjave hude zaplete v Kongu in zunaj Konga. Zelo verjetno je, da trditve o begu Lumumbe in njegovih sodelavcev dejansko prikriva odvraten zločin, ki so ga zagrešile katanske oblasti, da bi se znebile svojih političnih nasprotnikov. Umor Lumumbe in njegovih tovarišev kaže nevarnost vztrajnost z namenom, da bi spodkopali možnosti za mirno in ureditve kongoškega problema. Ne dvomim, da bo OZN ostro obsodila takšne ekscese.

Današnji tunizijski tisk obširno komentira vest o umoru kongoškega premiera in njegovih političnih sodelavcev. List »Džamhi« piše, da je »Lumumba postal simbol, katerega edini sovražniki bodo belci, ki so v nesrečni Afriki stoletja počeli tolko krutosti«. Grški tisk tudi poroča o ogorčenju širom po svetu sprito zločinu umora premiera Lumumbe.

Kakor poroča Tanjug, so uradne in politične kroge v Indiji pretresele vesti o smrti premiera Lumumbe. To je sicer poudaril tudi ministrski predsednik Nehru.

Vsi davišnji listi objavljajo in posvetijo cele prve strani vestem o tem zločinu ter citirajo Nehrujeve besede da so umor zagrešili ljudje »na visokih položajih«.

Po vesteh Reutersja iz Pariza je predstavnik francoskega zunanjega ministrstva danes dejal, da je zločin nad Lumumbo »kršilec človeških pravic«.

Napad na FLRJ v Tirani

Beograd, 14. febr. (Tanjug). V Tirani se je večer začel četrti kongres Albanske partije dela. V referatu o delu CK je prvi sekretar CK Albanske partije dela Enver Hodža najbolj grobo napadel Jugoslavijo.

»Al Amal«, glasilo stranke »Neodestur«, piše, da je Lumumba mrtev, ni pa mrtev afriški nacionalizem, ki bo večno živel. Neodvisni »As Sabah« sodi, da bo »mrtev Lumumba nevarnejši za razne Combeje in njihove kolonialistične gosposdarje, kot pa je bil, dokler je bil živ. Politika prisotnost Lumumbe bo zdaj važnejša kot njegova fizična prisotnost.« List poudarja: »Kakor tudi toliko nesmrtnih ljudi v zgodovini, Lumumba ni umrl, samo začel je novo etapo v svoji usodi.«

»LR Poljska, vse njeno prebivalstvo in njena vlada odločno obsoja strahotni zločin, ki so ga zagrešili nad predsednikom kongoške vlade, nad članom njegove vlade in nad predsednikom parlamenta, ki je bil zakonito izvoljen in ki ga je ljudstvo priznalo.« Poudaril je, da zadene odgovornost za zločin kolonialne sile in generalne sekretarja OZN.

Kakor poroča Tanjug iz Aten, je vest o smrti Lumumbe vzbudila v Atenah zaskrbljenost za nadaljnji razvoj dogodkov v Kongu. Vladi naklonjeni »Katerini« piše, da je »Lumumba postal simbol, katerega edini sovražniki bodo belci, ki so v nesrečni Afriki stoletja počeli tolko krutosti«. Grški tisk tudi poroča o ogorčenju širom po svetu sprito zločinu umora premiera Lumumbe.

Agencija Kjodo poroča iz Tokia, da je japonski odbor solidarnosti azijskih in afriških držav danes objavil sporočilo, v katerem izraža veliko ogorčenje zaradi umora kongoškega ministrskega predsednika. Poročilo poudarja, da je ta zločin posledica tega, da so belgijski imperialisti izkoristili sile OZN in podpirali marionete v Kongu, da bi zatrili boj kongoške vlade in ljudstva za neodvisnost in enotnost.

Tunis, 14. febr. (AFP). Tunizijski državni sekretar v obrambnem ministrstvu in predstevstvu vlade Bahi Ladgam je poslal generalnemu sekretarju OZN Hammarskjöldu brzojavko tunizijske republike Habiba Burgibe, ki izraža največje nezadovoljstvo in je takšne narave, da lahko izjave hude zaplete v Kongu in zunaj Konga. Zelo verjetno je, da trditve o begu Lumumbe in njegovih sodelavcev dejansko prikriva odvraten zločin, ki so ga zagrešile katanske oblasti, da bi se znebile svojih političnih nasprotnikov. Umor Lumumbe in njegovih tovarišev kaže nevarnost vztrajnost z namenom, da bi spodkopali možnosti za mirno in ureditve kongoškega problema. Ne dvomim, da bo OZN ostro obsodila takšne ekscese.

Današnji tunizijski tisk obširno komentira vest o umoru kongoškega premiera in njegovih političnih sodelavcev. List »Džamhi« piše, da je »Lumumba postal simbol, katerega edini sovražniki bodo belci, ki so v nesrečni Afriki stoletja počeli tolko krutosti«. Grški tisk tudi poroča o ogorčenju širom po svetu sprito zločinu umora premiera Lumumbe.

Današnji tunizijski tisk obširno komentira vest o umoru kongoškega premiera in njegovih političnih sodelavcev. List »Džamhi« piše, da je »Lumumba postal simbol, katerega edini sovražniki bodo belci, ki so v nesrečni Afriki stoletja počeli tolko krutosti«. Grški tisk tudi poroča o ogorčenju širom po svetu sprito zločinu umora premiera Lumumbe.

Kakor poroča Tanjug, so uradne in politične kroge v Indiji pretresele vesti o smrti premiera Lumumbe. To je sicer poudaril tudi ministrski predsednik Nehru.

Vsi davišnji listi objavljajo in posvetijo cele prve strani vestem o tem zločinu ter citirajo Nehrujeve besede da so umor zagrešili ljudje »na visokih položajih«.

Po vesteh Reutersja iz Pariza je predstavnik francoskega zunanjega ministrstva danes dejal, da je zločin nad Lumumbo »kršilec človeških pravic«.

jo pripisujejo kot generalnemu sekretarju. Kubanska vlada zahteva, da označijo za krive članice svetovne organizacije, ki so odgovorne za zločin nad Lumumbo, da krivce ustrezno kaznujejo, Hammarskjöld pa da odstoji.

Tanjug poroča iz Rima, da večina italijanskih listov danes izraža ogorčenje italijanske javnosti zaradi storočnega umora premiera Lumumbe, pa tudi zaskrbljenost zaradi razvoja dogodkov v Kongu. Skoraj ves tisk, razen skrajnega desničarskega, obsoja »barbarski zločin« in objavlja obširne biografske podatke o bivšem predsedniku kongoške vlade, pri čemer opozarja na njegov brezkompromisni boj za svobodo in neodvisnost Konga.

Generalna konferenca je bila danes v Rimu objavila apel, v katerem izraža protest italijanskega delavskega razreda proti zločinu nad Lumumbo. Federacija komunistične mladine je prav tako pozvala vse italijanske demokrate, naj ostreje protestirajo proti kolonializmu, predvsem belgijskemu.

V Rimu so bile demonstracije pred belgijskim veleposlaništvom. Demonstranti so vržali »Morilec, morilec!« in metali kamenje na poslonje veleposlaništva. Demokrate in partizanske in mladinske organizacije nenehno pošiljajo profesorje, brošure italijanski vladi in belgijskemu veleposlaništvu v Rimu. V brošurah glasi: »Zahtevamo, da izreče sodbo nepravilne s politiko kolonialističnih držav, zlasti na račun belgijske vlade in zavezane države in partizanskega častika v OZN.«

Prav tako nimajo, da bi na nas izvajali pritisk, naj sodno ukrepamo proti tem Afričanom. Morebiti so ravnali malce prenapetost, vendar je moč to opravičiti s tem, da so mislili, da so begunci oboženi. (V prvem sporočilu iz Katanga je bilo posebej poudarjeno, da »imajo begunci orožje« in da ga bodo »verjetno uporabili«.)

Poveljnik straže, ki je stržila zapornike — neki Belgijci — ki je dovolil Lumumbi pobegniti, je bil zaradi malomarnosti aretiran. Mi pa ne dovolimo nobenega razgovora z njim. Lumumba so ubili razsrjeni

rečeno, da je proučevanje gradiva o meji »nedvomno pokazalo, da poteka tradicionalna meja med Indijo in Kitajsko tako, kot je to označeno v indijskem gradivu, in da je Kitajski nezakonito okupirala okrog 12.000 kvadratnih milj indijskega ozemlja. Nadalje je v poročilu rečeno, da si Kitajski lažni pravico do kakih 50.000 kvadratnih milj indijskega ozemlja, ki so ga že dolgo smatrali za zakoniti del indijskega ozemlja.

Oba doma indijskega parlamenta bosta ločeno razpravljala o tem poročilu kot tudi o indijsko-kitajskih odnosih sploh. Parlament se bo ponovno sestel jutri na rednih sejah.

Beograd, 14. febr. (Tanjug). Podpredsednik Zvezne ljudske skupščine Vladimir Simić je danes sprejel na poslovnih obisk kamoškega veleposlanika Var-Kamerja.

Schmelewski je bil od 1933 aktiven član Nacional-socialistične stranke. Svoje zločinsko

početje nad jetniki je začel opravljati že leta 1936 kot funkcionar koncentracijskega taborišča Sachsenhausen. Pričakujejo, da bo trajal proces do marca. V tem času bodo zaslišali okrog 90 ljudi iz tujine, pri čemer naj zverinskih mučenj v taborišču Gusen, v katerem so na mesec pobili in je umiralo nad 2000 jetnikov. Ne izključujejo možnosti, da bodo med preiskavo našli nove sodne postopke proti vojni zločincem.

Prvi dan procesa se je Schmelewski skušal prikazati kot »borec odpora proti Hitlerjevemu režimu«, in sicer na podlagi tega, ker je bil zadnja leta vojne zaprt v nekem taborišču pri Münchenu. Sodišče pa ima dokumente, da je bil Schmelewski ob tej priložnosti obojen na 15 let ječe zato, ker je na svojo pest ropal jetnikom nakit in druge vredne stvari.

Stabiliziranje sirske lire

BEJRUT, 14. febr. (Tanjug). Sklep vlade sirske pokrajine ZAR o uvedbi uradnega tečaja sirske lire in o prevzemu nadzorstva nad poslovanjem s tujo valuto, so v Damasku pozdravili kot važen ukrep za gospodarsko stabilizacijo in prenehanje dosedanjih spekulacij z devizami.

Po odredbi ministrstva za ekonomijo so vse banke in zasebni menjalci dolžni prijaviti vse valute in morajo imeti za

poslovanje s valutami posebno odobritev ministrstva. V Damasku sodijo, da bodo sprejeli nove ukrepe v tem smislu, da bi nadalje stabilizirali vrednost sirskega denarja.

List »Al Vahda« iz Damaska piše, da je to ukrep »sebičnemu in pohlepemu individualizmu ter bogatitvi na račun delavskega razreda«. — »Al Nasr« piše, da bo ta ukrep v prihodnje onemogočil komercialne pustolovščine. Njegov namen je zaščititi rezerve v valutah, ki jih bodo uporabili za uvoz najpotrebnejših proizvodov in naprav za razvoj gospodarstva na podlagi plana.

Ta ukrep sirske vlade je znatno vplival na bejrutsko borzo in tukajšnje številne poklicne menjalce, posebno pa je prizadel borzne spekulante. Libanonske banke so zdaj popolnoma ustavile vse transakcije s sirsko liro, kar je tu povzročilo padec njene vrednosti glede na libanonsko liro.

Turčija TEŽAVE NERAZVITE DEŽELE Beograd, 14. febr. (Tanjug). Kakor poroča anbarski radio, je turški minister za industrijo Kodžatopušoglu izjavil na nekem javnem zborovanju, da se mora Turčija boriti s težavami, ki jih doživljajo nerazvite dežele. Dodal je, da so te težave tembolj težje, ker je v Turčiji letni prirastek prebivalstva zelo velik — približno milijon ljudi.

VELIKA BRITANIJA NOVA USTAVA SEVERNE RODEZIJE London, 14. febr. (Reuters). Kakor poročajo iz poučenih krogov je britanska vlada končno odobrila načrt nove ustave Severne Rodezije. Pričakujejo, da bo uradno poročilo britanske vlade o tem objavljeno še danes.

»Belgija, koliko si plačala za Mobutu? Lumumba je bil ubit!« Letake s takimi napisi so nosili demonstranti v New Yorku, ko so manifestirali solidarnost s kongoškim premierom Lumumbo, dan preden je bilo uradno objavljeno, da je bil ubit.

Brez komentiranja

ELISABETHVILLE, 14. febr. — Agencija AP je danes objavila izjavo notranjega ministra v separatistični katanški vladi Munonga o umoru premiera Lumumbe in njegovih sodelavcev. — Munonga je med drugim rekel: »Sklepal sem vas, da vam povem o smrti Lumumbe in njegovih sodelavcev. Včeraj je prišel v bližino Kolvezija neki Afričan in mi povedal, da je Lumumba mrtev. Kam je Lumumba pravzaprav prišel, pa ne povem. Ta človek je prišel v mojo privatno rezidenco in mi povedal, da so Lumumbo in druga dva včeraj ubili prebivalci neke vasice. Mi pa ne povemo ne imena vasi, kjer je bil Lumumba ubit, niti ne izdajemo plemena, katerega pripadniki so ubili Lumumbo.«

Prav tako nimajo, da bi na nas izvajali pritisk, naj sodno ukrepamo proti tem Afričanom. Morebiti so ravnali malce prenapetost, vendar je moč to opravičiti s tem, da so mislili, da so begunci oboženi. (V prvem sporočilu iz Katanga je bilo posebej poudarjeno, da »imajo begunci orožje« in da ga bodo »verjetno uporabili«.)

Poveljnik straže, ki je stržila zapornike — neki Belgijci — ki je dovolil Lumumbi pobegniti, je bil zaradi malomarnosti aretiran. Mi pa ne dovolimo nobenega razgovora z njim. Lumumba so ubili razsrjeni

rečeno, da je proučevanje gradiva o meji »nedvomno pokazalo, da poteka tradicionalna meja med Indijo in Kitajsko tako, kot je to označeno v indijskem gradivu, in da je Kitajski nezakonito okupirala okrog 12.000 kvadratnih milj indijskega ozemlja. Nadalje je v poročilu rečeno, da si Kitajski lažni pravico do kakih 50.000 kvadratnih milj indijskega ozemlja, ki so ga že dolgo smatrali za zakoniti del indijskega ozemlja.

Oba doma indijskega parlamenta bosta ločeno razpravljala o tem poročilu kot tudi o indijsko-kitajskih odnosih sploh. Parlament se bo ponovno sestel jutri na rednih sejah.

Beograd, 14. febr. (Tanjug). Podpredsednik Zvezne ljudske skupščine Vladimir Simić je danes sprejel na poslovnih obisk kamoškega veleposlanika Var-Kamerja.

Schmelewski je bil od 1933 aktiven član Nacional-socialistične stranke. Svoje zločinsko

početje nad jetniki je začel opravljati že leta 1936 kot funkcionar koncentracijskega taborišča Sachsenhausen. Pričakujejo, da bo trajal proces do marca. V tem času bodo zaslišali okrog 90 ljudi iz tujine, pri čemer naj zverinskih mučenj v taborišču Gusen, v katerem so na mesec pobili in je umiralo nad 2000 jetnikov. Ne izključujejo možnosti, da bodo med preiskavo našli nove sodne postopke proti vojni zločincem.

Prvi dan procesa se je Schmelewski skušal prikazati kot »borec odpora proti Hitlerjevemu režimu«, in sicer na podlagi tega, ker je bil zadnja leta vojne zaprt v nekem taborišču pri Münchenu. Sodišče pa ima dokumente, da je bil Schmelewski ob tej priložnosti obojen na 15 let ječe zato, ker je na svojo pest ropal jetnikom nakit in druge vredne stvari.

Turčija TEŽAVE NERAZVITE DEŽELE Beograd, 14. febr. (Tanjug). Kakor poroča anbarski radio, je turški minister za industrijo Kodžatopušoglu izjavil na nekem javnem zborovanju, da se mora Turčija boriti s težavami, ki jih doživljajo nerazvite dežele. Dodal je, da so te težave tembolj težje, ker je v Turčiji letni prirastek prebivalstva zelo velik — približno milijon ljudi.

Stabiliziranje sirske lire

BEJRUT, 14. febr. (Tanjug). Sklep vlade sirske pokrajine ZAR o uvedbi uradnega tečaja sirske lire in o prevzemu nadzorstva nad poslovanjem s tujo valuto, so v Damasku pozdravili kot važen ukrep za gospodarsko stabilizacijo in prenehanje dosedanjih spekulacij z devizami.

Po odredbi ministrstva za ekonomijo so vse banke in zasebni menjalci dolžni prijaviti vse valute in morajo imeti za

poslovanje s valutami posebno odobritev ministrstva. V Damasku sodijo, da bodo sprejeli nove ukrepe v tem smislu, da bi nadalje stabilizirali vrednost sirskega denarja.

List »Al Vahda« iz Damaska piše, da je to ukrep »sebičnemu in pohlepemu individualizmu ter bogatitvi na račun delavskega razreda«. — »Al Nasr« piše, da bo ta ukrep v prihodnje onemogočil komercialne pustolovščine. Njegov namen je zaščititi rezerve v valutah, ki jih bodo uporabili za uvoz najpotrebnejših proizvodov in naprav za razvoj gospodarstva na podlagi plana.

Ta ukrep sirske vlade je znatno vplival na bejrutsko borzo in tukajšnje številne poklicne menjalce, posebno pa je prizadel borzne spekulante. Libanonske banke so zdaj popolnoma ustavile vse transakcije s sirsko liro, kar je tu povzročilo padec njene vrednosti glede na libanonsko liro.

Turčija TEŽAVE NERAZVITE DEŽELE Beograd, 14. febr. (Tanjug). Kakor poroča anbarski radio, je turški minister za industrijo Kodžatopušoglu izjavil na nekem javnem zborovanju, da se mora Turčija boriti s težavami, ki jih doživljajo nerazvite dežele. Dodal je, da so te težave tembolj težje, ker je v Turčiji letni prirastek prebivalstva zelo velik — približno milijon ljudi.

VELIKA BRITANIJA NOVA USTAVA SEVERNE RODEZIJE London, 14. febr. (Reuters). Kakor poročajo iz poučenih krogov je britanska vlada končno odobrila načrt nove ustave Severne Rodezije. Pričakujejo, da bo uradno poročilo britanske vlade o tem objavljeno še danes.

Fulbright o srečanju Kennedy-Hruščev

Washington, 14. februarja (AFP). Predsednik zunanjepolitičnega odbora ameriškega senata William Fulbright je sinoči izjavil novinarjem, da je sestanek med predsednikom ZDA Kennedyjem in sovjetskim ministrskim predsednikom Hruščevim neizbežen.

Fulbright je to izjavil po seji zunanjepolitičnega odbora, na kateri je veleposlanik v Moskvi Thompson poročal o sovjetsko-ameriških odnosih.

Fulbright pa sodi, da do tega sestanka ne bo tako hitro prišlo, kar je treba dati predsedniku Kennedyju časa, da organizira novo ameriško vlado in oceni splošni položaj, zlasti kar zadeva sovjetsko-ameriške odnose.

Gospodarski razgovori z Indijo

New Delhi, 14. febr. (Tanjug). Jugoslovanska trgovska delegacija, ki se že več dni muči v Indiji, se je danes v ministrstvu za industrijo razgovarjala z indijskimi predstavniki na čelu s pomočnikom ministra za industrijo Lalom. Razpravljali so o možnosti za nadaljnji razširitev splošnega gospodarskega sodelovanja med Jugoslavijo in Indijo.

V prihodnjih dneh bo imela delegacija jugoslovanskih gospodarstvenikov več podobnih razgovorov tudi z drugimi indijskimi predstavniki.

Von Brentano na poti v Washington

Bonn, 14. febr. (AFP). Zahodnonemški zunanji minister Brentano je danes popoldne odpotoval v ZDA. Po vseh potušenih krogov nosi s seboj odgovor zahodnonemškega kanclerja Adenauerja na poslanico, ki jo je Adenauer prejel od predsednika Kennedyja.

Sestanek sedmih v Zenevi

Zeneva, 14. febr. (AP). Tu se bodo danes sestali ministri za zunanjo trgovino sedmih držav članic Evropskega združenja za prostoto trgovino (EFTA). Proučili bodo možnosti, da bi čimprej znižali carinske tarife, tako da bi ukrepali v skladu z nasprotno gospodarsko organizacijo — Evropskim skupnim trgom.

Prav tako pričakujejo, da bodo pripravili, naj postane Finsko pridružena članica te organizacije.

Šolski ukrepi v Tanganjiki

Tunis, 14. febr. (Tanjug). — Prva afriška vlada Tanganjike je sprejela obširne ukrepe za prosveto prebivalstva. V najkrajšem času bodo uvedli brezplačno osnovno šolanje. Sprejeli so tudi sklep, da bodo vse šole evropske ali indijske manjšine sprejemale tudi afriške otroke. Te šole doslej niso hotele sprejemati afriških učencev.

Kakor je izjavil premier Julius Niereer, ima Tanganjika zelo malo šolnega kadra. Komaj 4% otrok ima možnost, da obiskuje osnovne šole, samo 10% pa jih lahko obiskuje srednje šole.

Železniška nesreča v Angliji

London, 14. febr. (Reuters). Na postaji Baschurch Shropshire sta trčila potniški in tovorni vlak. Ubili so bili štiri ljudje.

NOVICE S PETIH CELIN

BELGIJA

ZAKON O VARČEVANJU SPREJET

Bruselj, 14. februarja. (AFP-AP). Belgijski senat je sprejel s 27 glasovi proti 53 in 61 vzdržanim glasovom vladi predlog »enotnega zakona«. Deset senatorjev ni prisostvovalo seji.

S tem glasovanjem v senatu je bil končno sprejet vladi program varčevanja, ki je ob koncu lanskega in v začetku letošnjega leta povzročil splošno stavko in deželi, ker je z njim v glavnem prizadet življenjski standard delavcev in uslužbencev. »Enotni zakon« je že prej sprejela ljudska skupščina s 115 glasovi proti 90 in enim vzdržanim.

Pričakujejo, da bo belgijska vlada, ko bo novi zakon postal veljaven, zahtevala od kralja, naj razpusti parlament in naj se nove volitve razpišejo 40 dni kasneje.

IRAN

KULTURNO SODELOVANJE

Bagdad, 14. febr. (Tanjug). V Bagdadu se bodo v kratkem začela pogajanja za sklenitev sporazuma o kulturnem sodelovanju Irana in Irana.

Odnosi med obema deželama se stalno izboljšujejo, odkar so izmenjali veleposlanike pred nekaj meseci. Poleg bližnje sklenitve kulturnega sporazuma proučujejo v Bagdadu in

Teheranu možnosti za izboljšanje komunikacij in za povečanje trgovinske izmenjave.

ZDA OBISK DVEH PREMIEROV

Washington, 14. febr. (Reuters). Predsednik ZDA Kennedy se bo sestal 24. februarja s predsednikom avstralske vlade Menziesom, 3. marca pa z ministrskim predsednikom novozelandske vlade Holyoakom. Med potjo v Washington se bosta zadržala v Londonu, kjer bosta prisostvovala konferenci predsednikov vlad dežel Commonwealtha. To je danes objavila Bela hiša.

SODELOVANJE VLADE Z GOSPODARSTVENIKI

Washington, 14. febr. (Reuters). Predsednik Kennedy je zahteval danes popolne sodelovanje med poslovnim svetom in vlado zaradi splošnega gospodarskega napredka. »V prihodnjih petih letih«, je poudaril Kennedy, »se mora v okviru tega sodelovanja posvetiti vsa pozornost gospodarstvi krepitevi, moderniziranju tovarn in stabilizaciji cen.« Predsednik je dodal, da nečeta niti on niti njegova vlada diskriminirati kateri koli sloj družbe ali poslovalne sveta. »Odkloni nasprotujemo korup

OBERHAUSENSKI ZAPISKI IN PRIZNANJA

OD NASEGA
POSEBNEGA
DOPISNIKA

Ko je socialistična županja Industrijskega Oberhausena v soboto zvečer slovesno zaključevala sedmi mednarodni festival kratkometražnega filma, v svoji zahvali vsem pobudnikom in filmskim oddelkom iz 30 držav sveta ni pozabila omeniti tudi obeh delavcev, ki sta stala za projektorjem v dvorani »Evropa« v času vseh, skoraj nenehno tekočih predstav za goste, občinstvo in žirijo. Močno človeški vidiki so, seveda ne da bi kakorkoli opušali najstrožja umetniška merila, očitno prevladali tudi v končni oceni vseh treh žirij in priznanju nagrad letošnjega srečanja v Porurju.

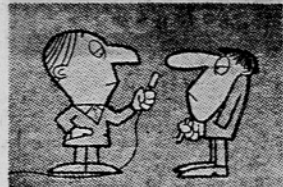
Uradna mednarodna žirija VII. festivala v Oberhausenu pod predsedstvom nizozemskega filmskega mojstra Berta Haaustra, v kateri je bilo sicer še dvanajst drugih uglednih filmskih imen z obeh polobol od ruskega Atamanova do ameriškega Vogla, je okvirno posebej pohvalila letošnji izbor francoskega kratkega filma, ki se je dejansko predstavil v najrazličnejših žanrih in z ostri aktualnostjo; zatem pa so omenili tudi še ameriški in italijanski ter domači, nemški kratki film, ki se je z novimi ustvarjalci pomaknil precej naprej. V uradnem protokolu pa so obratno izrazili obžalovanje zaradi letošnje sorazmerno nižje ravni filmov iz Velike Britanije in Jugoslavije. Na mestu je bila tudi spodbuda ob prvem nastopu kubanskega kratkega filma, ki je tokrat, čeprav še v okornem jeziku, znanost in odlično našel probleme razvoja v svoji deželi. Po mnenju žirije so namreč

Zato je očitno žirija ocenila za najboljšo prav tiste filme, ki so svojo humanistično, napredno in miroljubno idejo podali ne samo z dokumenti, ampak to podčrtali tudi z učinkovito, dramsko pogljobno, notranjo umetniško s'io in poezijo. Če bi dodal, še to, da so pri nagradah, namentoma ali slučajno, dosegli precejšnje ravnotežje med vzhodno in zahodno proizvodnjo, je toliko bolj razveseljivo: ne samo zaradi tega, ker je s tem festival potrdil svoje geslo »Pot k sosedom« ter težnjo po zdravem vzajemnem zblizvanju, ampak tudi zaradi tega, ker v teh različnih deželah porajajo neke skupne človečanske vrednote.

Med nagradenci so seveda predvsem oni, tako preprosti, a vendar človeško tako topli in spodbudni poljski »Muzikanti« režiserja Kazimierza Karabasa! S tem filmom se je letošnji festivalski program 6. februarja začel in z njim, kot nagradjenim, se je tudi končal. Avtor je v njem povsem pristno, zalet vajo ene izmed delavskih godb na pihala — se pravi motiv, ki je tudi pri nas več kot pogost — in iz tega ustvaril nenavadno lepo delo. Zlasti v fotografiji in dramaturški gradnji, ki izhaja iz zaključnega akorda industrijskega hruska v tovarni, preide nato v pesnetke z godbene vaje in se spet nevsiljivo izgubi v prostoru tovarne. »Res, nekaj sem ljudem, ki jih snemam, tudi sugeriral, toda po drugi strani so mi tudi oni sami dali marsikatero idejo,« mi je v razgovoru takoj po raz-

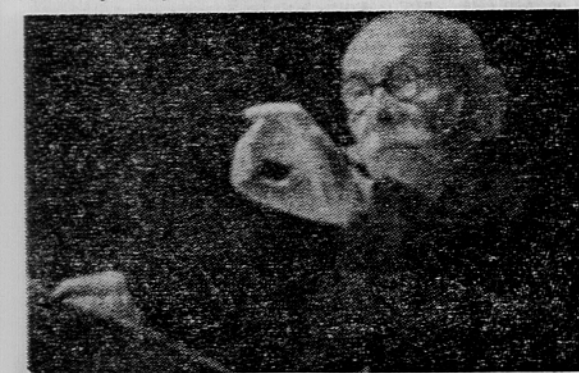
sta mlada režiserja Peter Schamoni in Aleksander Kluge presrečno razkrinkala tudi vse strahotno nasilje Hitlerjeve Nemčije. Francoski, stilno nenavadno moderno izdelani surrealistični risani film Poljaka Jana Lenice in Francoza Henrija Gruela, »Gospod Glava« z jedkim Ionescovim tekstom pa je odlični avantgardistični instrument v boju proti tiraniji, konvencionalnosti in konformizmu.

Dve nadaljnji nagradi velikih poruških železnar sta dobila francoski film »Zoga leti«

Med risankami so v Oberhausenu nagradili satirčno-reportski ameriški »Inter-vju« E. Pintoffa.

s kopico srčestih geov ter sovjetski, nekoliko daljši igrani film po noveli Solohova »Zrebiček«.

V svoji resničnosti naravnost prisrčen je bil stari dirigent delavske godbe v poljskem kratkem filmu »Muzikanti«.

nekateri dokumentarni in risani filmi sploh sicer dosegli lepo tehnično in stilno obdelavo, ne lotevajo se pa zadosti sodobnih vprašanj človeka, zlasti vojne nevarnosti. Kot kaže, teh perečih problemov sploh ne bo mogoče reševati v prihodnje zgolj z dokumentarnimi sredstvi.

glasitvi nagrad pripovedoval nagradjeni poljski režiser. »Sicer pa je bil ta film zelo poceni; delali smo ga vsega skupaj samo štirje filmski delavci.«

Nagrado je prejel tudi češki kratki igrani film z drobnim izsekom iz medvojnega trpljenja. »Grizljaj« režiserja Josefa Nemeca: tri izstradane kmetarje so zalotili, ko so poskusili na transportu ukrasti hlebec kruha. Ameriški režiser Phil Lerner je v svojem kratkem filmu »My own yard to play in« neprisiljeno nanizal vrsto otroških iger na dvoriščih in cestah. Drugi predstavnik ZDA, Ernest Pintoff pa se je v duhoviti ostri risani satiri lotil čisto plehkih in nesmiselnih intervjujev v svoji deželi. »Saj veste, vi, kaj mislim,« je pogosto kot refren z neumnim obrazom odgovarjal reporterju vprašani jazzovski »zvezdnik«. Priznanje, ki so ga dali zahodnonemškemu filmu »Brutalnost v kamnu«, je pomembno ne samo po svoji umetniški plat, ampak še bolj po idejni. Pod stebriščni danes zapuščenih gigantskih, objestnih građenih zrušenega nacizma

Arthur Miller v ruskem prevodu

Dramske stvaritve Arthurja Millerja so vzbudile v Sovjetski zvezi veliko pozornost, ki jo dokazujejo tako programi raznih gledališč kot založniški katalogi. V zadnjem času uporabljajo posebej pogosto dramsko »Pogled z mostu«. Moskovičeva Millerjeva knjiga je izšla dve Millerjevi knjigi. V prvi je izšla drama »Smrt trgovskega potnika«, v drugi pa poleg »Smrti trgovskega potnika« še tri druge drame: »Vsi moji sinovi«, »Težka preizkušnja« in »Pogled z mostu«.

L. Z.

ŽIVLJENJEPIS LUMUMBE JE ZGODOVINA KONGA

Predsednik prve vlade republike Kongo Patrice Lumumba se je rodil leta 1925 v kraju Sankuru, v pokrajini Kasai v plemenu Baluba. Osnovno šolo je obiskoval v pokrajini Stanleyville, ki jo je imel za svojo domovino in v kateri je imel tudi največ političnih prištev. Kasneje je končal triletno šolo za poštno uslužbenca in je delal v tem poklicu do leta 1957, ko se je preselil v Leopoldville, kjer je postal direktor nekakega trgovskega podjetja.

Politično je začel delovati že takoj po drugi svetovni vojni, ko je postal prištev nacionalnega gibanja za neodvisnost Kongo. Patrice Lumumba se je nato čedalje bolj odlikoval med tistimi, ki so borili proti belgijski kolonialni upravi in zahtevali svobodo za svoje ljudstvo in za svojo deželo.

dežele na panafrski konferenci v Akri, v Gani.

To je bila doba njegove največje aktivnosti v političnem življenju Kongo, tedaj belgijske kolonije. Na čelu nacionalnega gibanja je Patrice Lumumba organiziral najhujše sloje kongoskega ljudstva za boj proti belgijskim kolonialističnim upraviteljem. Zavezujeval je umik generalnega guvernerja — Belgijca, in pripadnikov enot »javnega reda«, ki so tlačile kongosko ljudstvo.

Aprila in maja leta 1959 je bil Patrice Lumumba v Bruslju, kjer je kot zastopnik svojega gibanja in kongoskega ljudstva zahteval od belgijske kolonialne uprave svobodo za svoje ljudstvo. Pogajanja niso uspela in Lumumba se je vrnil v Kongo.

Na kongresu »Nacionalnega gibanja za osvoboditev Kongo« meseca novembra leta 1959 v Stanleyville je Lumumba nepreklicno zahteval od Belgije, naj da svobodo Kongu. Takoj po kongresu so belgijski vojski aretirali Lumumba in januarja leta 1960 je bil obsojen na šest mesecev

zapore zaradi »povzročanja neredov«.

Medtem je nacionalno gibanje, ki mu je načeloval Lumumba, nadalje pritiskalo na Belgijo. Nadaljevala so se demonstracije in protesti, tako da so bili Belgijci prisiljeni sklicati v Bruslju konferenco za »okroglo mizo«. Patrice Lumumba so naravnost iz zapore prepeljali v Bruselj, kjer je na čelu najbolj uglednih kongoskih politikov ponovno zahteval svobodo za svojo domovino.

Na tej konferenci je bil sprejet sklep, da se 30. junija 1960 razglasi popolna neodvisnost Kongo. Poglavitno besedo v Bruslju je imel v imenu kongoskega ljudstva Patrice Lumumba. Vodja stranke Abako, Josef Kasavubu, je v začetku prisostvoval tej konferenci, na kateri je Kongo dobil svobodo, vendar je takoj nato tajno zapustil Bruselj. Pri prvih slovesnih volitvah v Kongu junija 1960, v prvih dneh neodvisnosti je Lumumba »Nacionalno gibanje za osvoboditev Kongo« zmagalo med drugimi 69 političnimi strankami z

Razen tega je mednarodna žirija odlikovala z diplomami še madžarska filma »Svinčnik in radirka« ter »Devet minut«, italijanski »Welcome to Rome«, britanski film »Polygamous Polonius«, francoska filma »Actua tilt« in »Sanje divjih konj«, romunski »Homo sapiens«, ameriški »Slikarjev dan« ter nemška »Mladina fotografira« in »Pristaniški ritem«.

Druga žirija, sestavljena iz predstavnikov mednarodne federacije filmske kritike, v kateri je bil tudi jugoslovanski predstavnik Rudolf Sremec, je nasprotno ocenila kot najboljši film festivala francoski »Actua tilt« Jeana Hermana, ki nas res na izredno vznemirljiv, skoraj grob način in z odlično montažo sooči z nevarnim vzdušjem, v katerem živimo.

Tretja žirija, žirija predstavnikov ljudskih univerz in organizacij za izobraževanje, pa je posebej pohvalila alarmantni »Actua tilt«, boksarski psihološki »Devet minut« in še prisrčni danski film »Mesto, ki se imenuje København«.

Merila torej dokaj soglasja. Priznanja razveseljujejo. Sami filmi pa dajejo misliti.

Bogdan Pogačnik

Po občnem zboru slovenskih likovnih umetnikov Nadomestilo za Jakopičev paviljon

Društvo slovenskih likovnih umetnikov šteje ta čas 161 članov in 27 članic; 68 članstva je iz Ljubljane. V Mariboru deluje društveni pododbor, ki združuje 24 članov. V času od februarja 1959, ko je bil zadnji občni zbor, do zdaj, je razstavljalo po Sloveniji, v drugih republikah in v tujini 123 članov ali 66% vsega članstva. Medtem so dobili nekateri likovni umetniki za svoja dela najvišja jugoslovanska pa tudi inozemska priznanja.

Na občnem zboru so vsestransko pretrpeli aktualna vprašanja likovnega ustvarjanja; tista, ki so rešljiva v društvenem okviru, in ona, ki segajo bolj v širino. Med zadnjimi je na prvem mestu problem, ki bo v najkrajšem času zadel društveno razstavljajočo dejavnost ter sodelovanje z drugimi umetniškimi skupinami in društvi v državi in izven nje. Čeprav so namreč republikanski društva na zadnjem V. kongresu Zveze likovnih umetnikov Jugoslavije izrazito priporočali razvijanje te vrste medsebojnih likovnih zvez, smo v Ljubljani pred neveljnim dejstvom: da bodo namreč hkrati z ureditvijo ljubljanskega železnega vozišča porušili Jakopičev paviljon. S tem bodo slovenski likovniki izgubili edini razstveni prostor. Medtem ko gradijo v Beogradu najmodernejšo Moderno galerijo, adaptirajo razstveni prostor na Malem Kalemegdanu in urejajo nove prostore na Trgu republike, medtem ko gradijo v Novem Sadu moderni paviljon, ko raste v Cetinju nova galerija Moše Pijada in bo dobil Mestni muzej v Zagrebu trikrat več razstavnega prostora, kot ga ima zdaj — bodo likovni umetniki pri nas izgubili Jakopičev paviljon, edini razstveni prostor, ki je

še posebej služil afirmaciji mladih ustvarjalcev in kjer so bile izmenjane razstave jugoslovanskih likovnih umetnikov. Na prostore v Moderni galeriji društvo ne more računati, ker galerija upravičeno stremi za tem, da bi postala res galerija.

Kaj bo nadomestilo Jakopičev paviljon? Sedanja stavba so ocenili tako nizko (1.000.000 dinarjev), da si društvo s temi sredstvi ne more zagotoviti nove gradnje. Vsa naša likovna javnost pa si gotovo želi, da zraste v Ljubljani nov razstveni paviljon. Njegova gradnja — je zdaj ena izmed poglavitnih društvenih nalog.

Občni zbor je še razpravljal o potrebi najhujšega likovnega izobraževanja, o čvrstosti zvezi likovnikov z izobraževalnimi središči. Predlagali so even-tualno ustanovitev društva prijateljev likovne umetnosti. Ugodno je bil sprejet tudi predlog o ustanovitvi krajevnih galerij, ki bi se izpolnjevale s slikami in kipi z ob-

Zoran Petrović: Žužki — topničarji

ZORAN PETROVIĆ V MALI GALERIJI Inačica nadrealizma

Bivši član likovne skupine »Samostalni« in pozneje »Decembrske skupine«, docent na Akademiji za likovno umet-

nost v Beogradu, srbski slikar in kipar Zoran Petrović se je rodil l. 1921 v Sakulah v Banatu. Šolal se je v Pančevu, a akademijo likovnih umetnosti pa je obiskoval in l. 1948 dovršil v Beogradu. Študijsko je poteval po Italiji in Franciji, doslej že večkrat samostojno razstavljal in se udeležil mnogih vidnejših skupinskih likovnih prireditelj.

Tokrat nam je pokazal v Mali galeriji nekaj svojih del — laviranih risb s tušem in kovinskih plastik, ki predstavljajo nekako zadnja tri do štiri leta njegovega likovnega ustvarjanja. Faza, v kateri je zdaj, je brez dvoma rezultat nekega dokaj organskega (sicer časovno dovolj omejenega) razvoja, po svojem oblikovanem izrazu zanimiva, svojevrstna in — problematična.

Lavirani tuši in plastike kažejo iste vzore, iste težnje, vtis, ki ga zapuščajo v gledalcu, pa je različen predvsem zaradi učinkovitosti in možnosti same tehnike. Oboji pa nam odkrivajo pogled v svet, nekoliko ali pa popolnoma odmaknjen od vsakdanjih človekovih vidnih in čutnih doživetij, odkrivajo pa tudi plasti podzavesti, grozljivo pomešane z vizijami prihodnosti: skeptičnega, če že ne pesimističnega človeka.

Petrovićev izhodišče naj bi bil stroj in njegova funkcija v preobrazbi psihe in s tem mentalitete sodobnega človeka, kot kažejo rezultati njegovega dela — bolj v negativ-

ni smislu. Toda zdi se mi, da je bilo to res samo izhodišče: razmeroma šaljiv vtis — če površno pogledamo — njegovih plastik, zvarjenih iz vseh mogočih koščkov in ostankov raznih strojev, napeljav in klov ve kakšnih kovinskih orodij, korenini gotovo še v neke vrste otroški podzavesti. Kot otrok ustvarja iz navideznih najbolj nemogočih elementov svoje stavbe, vozila in igrače, ki šele v ustvarjalnosti njegove fantazije dobe določen pomen in se celo dvignejo do učinkovitosti, čeprav seveda kratkotrajne vizije otrokovega sveta. Tako tudi Zoran Petrović sestavlja kovinske drobce in ostanke v nenavadne celote. Te pa prav tako, kot otrokove stvaritve, zažive šele v njegovi ustvarjalni fantaziji, medtem ko na gledalca, ki v umetnikov intimni svet nima dostopa, učinkujejo približno prav tako kot otroške stvaritve: bodisi da jih ne doume, bodisi da se jim nasmeje.

Razlika pa je v tem, da tvorna umetniška osebnost, kot je Zoran Petrović, ustvarja zavestno, s točno določeno zamisljivo in ciljem, medtem ko se v prejšnjem primeru fantazija sproti prilagaja ustvarjenemu. Nad celim opusom podobnih del pa se gledalec nujno zamisli: morda bo dojel, da gre tu za resnejše, trajnejše in premišljeno delo, za vizijo, ki v vsej svoji komičnosti deluje v jedru resno, kot opomin prizadete, občutljive umetnikove osebnosti.

J. Mesesnel

PO GOSTOVANJU
LJUBLJANSKIH
LUTKARJEV
V ZAHODNI NEMČIJI

Turneja lepih priznanj

Marionetni ansambel Mestnega lutkovnega gledališča v Ljubljani se je po dveh kongresnih srečanjih v tujini (v Bukarešti in v Bochumu) pred kratkim prvič predstavil širšemu krogu inozemskih gledalcev na šestnajstodnevni turneji po mestih Zahodne Nemčije. Gostovanje je zelo lepo organiziral Nemški lutkovni inštitut v Bochumu, katerega strokovnjaki ocenjujejo Mestno lutkovno gledališče v Ljubljani kot eno najpomembnejših tovrstnih gledališč v Evropi. Ta svoj sloves so ljubljanski lutkarji z uprizorjenjem »Ostržka« in »Zvezdice Zaspanke« in velikih dvoranah Pfortzheima, Duisburga, Bochuma, Kölna, Stuttgarta in Münchena utrdili tudi med tamkajšnjimi poklicnimi vrstniki, publiko in kritiko. Priznanja, ki so jih gostje prejeli, so toliko bolj pomembna, ker so bila izrečena v krajih z dolgoletno lutkarsko tradicijo.

Razen prisrčne stika z mlado in odraslo publiko, ki so ga dosegli povsod kljub temu, da so obe igrili uprizorjali v slovensčini, je nedvomno doživel uspeha dejstvo, da so »Ostržka« v Düsseldorfu le v nekoliko skrajšani prireditvi posneli za televizijo. Tudi tisk, ki je pozorno spremljal gostovanje, je našel za nastope

Ostržek (lutka Mare Kraljevc za predstavo z istim naslovom v ljubljanskem Mestnem lutkovnem gledališču)

Mestnega lutkovnega gledališča same pohvalne besede. Lutkovni strokovnjaki so v svojih ocenah poudarjali tehnično dovršenost ljubljanskega marionetnega odra, kar je posledica podpore oblasti, ki jo prejema naše lutkovno gledališče. »Sredstva niso edino odločilna za umetniško raven, vendar pa bistveno prispevajo k strnjemu učinku... Kot v vsaki pravi umetniški stvarjalnosti pa seveda tudi v marionetnem gledališču zunanja sredstva ne določajo umetniške stopnje. Ta izhaja iz stilne volje, ki ustvarja red in formo in ki vtiče vsem tem elementom enoten umetniški pečat. In ravno v tem oziru dosega ljubljanski ansambel nekaj povsem izrednega,« je zapisal kritik v Pfortzheimu Zeitung. Ocenjevalce münchenskega časopisa Süddeutsche Zeitung pa je poudaril: »Vsaka figura je imela svojo lastno podobo in pa iz te izvirajoče geste (ki nikoli niso bile pregrebe) ter glas, ki ga ni bilo mogoče zamenjati. Zdelo se je, da vsak, tudi najmanjši gib raste iz besede.«

Tako je tudi nemška kritika opazila, da je k uspehu gostovanja v odlični meri pripomogla zlosti vodilcev in recitatorjev, ki je ena najlepših odlik ljubljanskega marionetnega odra. Na izvirni način so rešili težave jezikovnega sporazumevanja, kar je pohvalni splošni tisk: »Čudovito preprosto so bile v ostalem rešene jezikovne težave: lutkarji so govorili slovensko — in kako pomemben in iznajdljiv je bil zvok glasov! Samo rahlo poudarjen ženski glas pa je ob tem bral kot v podnaslovih nekoliko poenostavljen, vendar popolnoma zadosten nemški tekst — najboljša in najmanj ometana sinhronizacija, saj je ohranila ton, izraz in temperament tujega jezika.« (Nemško spremeno besedo je recitiral Mihaela Šaričeva.)

Še številni drugi zapisi v nemškem tisku dokazujejo, da je ljubljanski lutkovno gledališče, ki daje s svojo drobnostjo umetnostjo našemu gledališkemu življenju svojski in privlačen spremljevalni ton, nemškemu občinstvu predstavila vse svoje značilne lepote in dobilo pri njem nedeljeno priznanje. Zato je tudi njegovo gostovanje v Zahodni Nemčiji ena izmed lepih afirmacij naše kulture v tujini! S. G.

Člani ansambla Mestnega lutkovnega gledališča pred enim izmed nemških gledališč, v katerih so gostovali z »Ostržkom« in »Zvezdico Zaspanke«.

Na zahtevo ministrskega predsednika Lumumbe je Varnostni svet sklenil, naj belgijska vlada umakne svoje čete iz Kongo in da se nudi zaprosena vojska pomoč kongoski vladi. Prve enote OZN iz Tunizije in Gane so prispele v Kongo 15. julija.

Ministrski predsednik Lumumba je pa obvestil 1. avgusta Varnostni svet, da so belgijske čete ostale še nadalje v Kongu in da sile OZN še niso vkorakale v odcepljeno Katango. Intervencionisti so okrepili svojo dejavnost v Kongu, obrabreni s pasivnim zadržanjem misije OZN, ki ni bila dosledna v izvajanju sklepov Varnostnega sveta.

Predsednik Kasavubu, ki je od razglasitve neodvisnosti republike naprej skrivnostno močnat, ni sodeloval v prizadevanjih vlade s Patriceom Lumumbom na čelu, da bi Kongo postal res neodvisna dežela.

Kasavubu je 5. septembra po nekaj več kakor dveh mesecih življenja Kongo v svobodi izdal razglas, s katerim je odstavil Patricea Lumumba z mesta ministrskega predsednika in poveril mandat za sestavo nove vlade Josefu Heju.

V imenu vlade in vsega ljudstva je ministrski predsednik Lumumba odločil sporočilo predsednika države in obtožil Josefa Kasavubuja veleizdaje. Na selji 6. septembra, dan po nezakonitem nastopu Kasavubuja, mu je vlada odvzela predsedniška pooblastila in sama prevzela vse posle poglavarja države.

Parlament je 8. septembra z

dvotretjinsko večino (60:19 glasovom) sprejel resolucijo, ki je razveljavila Kasavubujevo odredbo o razpustu vlade ministrskega predsednika Lumumba. Istega dne je senat izglasoval zaupnico ministrskemu predsedniku Lumumbi in odobrili politiko njegove vlade z 41:2 glasovoma in 6 vzdržanimi glasovi.

Toda Kasavubu je organiziral zarotnike, ki so 12. septembra aretirali ministrskega predsednika Lumumba, vendar pa so ga lojalne čete kmalu osvobodile. Še istega dne je parlament z 88 glasovi proti 22 in tremi vzdržanimi ponovno poveril popolna pooblastila vladi ministrskega predsednika Lumumbe. Zarotniki so se zatekli k zadnjemu sredstvu. Načelnik generalnega štaba polkovnik Mobutu je 14. septembra objavil, da so njegove čete izvedle le državni prevrat. Z vojaško silo je zasedel vsa ministrstva in prostore parlamenta ter objavil ustanovitve »vešča komisarijev«.

To je bil začetek dejanske likvidacije vseh svobodčin v Kongu. Pod britiskom nahujskanih oddelkov mobutujevcev se je moral ministrski predsednik Lumumba najprej umakniti iz Leopoldville, nato pa je bil po desetih dneh prisiljen zapustiti za varstvo čet OZN v Kongu.

Doba po Mobutujevem prevratu je pomenila zmelo in negotovost. V notranjosti dežele so se raznemali boji. V tem metehu so se Belgijci v čedalje večjem številu vračali v Kongo in ponovno prevzemali posle in funkcije,

VČERAJ DANES JUTRI v Ljubljani

Stola premiera v Mestnem gledališču

Ljubljansko Mestno gledališče, ki si je v desetih letih obstoja pridobilo širok krog občinstva, bo imelo v ponedeljek, 20. februarja, za stoto premiero. Ob tej priložnosti bodo uprizorili domače delo - Cankarjevo dramo »Za narodov blago«. Prve premiere je kolektiv uprizoril maja in junija leta 1951. Te predstave pa niso bile namenjene širšemu krogu občinstva, kajti gledališka hiša je bila še v povojih. Povabljenim gostom so takrat uprizorili štiri dela, in sicer Ostrovskega »Nevinto«, dramo »Turcaret« francoskega avtorja Le Sagea, domače delo Kristine Brenkove »Mareha in Pastorica« in prvo moderno dramo, delo angleškega pisatelja in dramatika Priestleya »Prišli so pred neko mesto«. Predstave v sedanjih dvorani pa so se pričele v decembru l. 1951. Ob stoti premieri bo izšla tudi publikacija »Sto premier Mestnega gledališča«, kjer bodo slike z vseh predstav s kratkimi komentarji.

Sedaj pa zares

Na ljubljanskem letališču v teh dneh nameščajo že dolgo pričakovano radarsko napravo. Montaža bo končana prihodnji teden. Ker se pred obnavljanjem potrebna še razna kontrolna merjenja, bo radar, ki bo obično povečal varnost pristajanja, pričel delati šele v prvi polovici marca. P. G.

»Slovenska film po vojni«

V marcu namerava Zveza »Svobode« in prosvetnih društev Slovenije v počastitev 20. obletnice vstaje predvajati po raznih krajih naše republike slovenske kratkometražne in dolgometražne filme, ki so bili posneti po vojni. Ta predvajanja bodo združena z raznimi filmskimi razstavami in filmskimi večeri, kjer se bodo obiskovalci lahko pogovorili s filmskimi ustvarjalci in filmskimi kritiki. Če bo organizatorju uspelo dobiti potrebno gradivo, bodo ob tej priložnosti imeli tudi razstave filmskih plakotov. Ob tej priložnosti bodo izdali tudi posebno publikacijo, ki naj bi bila nekakšen zameetek slovenske filmovega (V. C.)

Pri »Tribuni« - razni izdelki za gospodinjstvo

Dosedajni poglavitni proizvodnji v »Tribuni« - otroški vozički in razna kovinska oprema za gostinske in trgovske lokale - se bo že letos pridružil tudi izdelovanje raznih kovinskih izdelkov za gospodinjstvo. »Tribuna« je namreč v dogovoru s Centralnim zavodom za napredek gospodinjstva in Trgovinsko zbornico LRS sklenila izdelovati tudi tiste številne drobne predmete, ki jih dandanes potrebujejo mnoga gospodinjstva, oziroma so taki predmeti zelo iskani. Tako bodo že letos izdelovali: vozičke, v katerih gospodinjje pripeljejo nakupljeno blago, montažne vitrine (police iz kovinskih delov), zložitve aluminijaste lestve, stolčke s stopnicami, lesence in stolčke svetilke, vrtiljive stolčke za kuhinje itd. Pri »Tribuni« izdelujejo zdaj vzorce te predmetov, računajo pa, da bodo potrošniki te predmete v letošnjem letu že lahko kupovali. (B. A.)

IZ NAŠIH KOMUN

● CELJE

Nova avtomatska telefonska centrala

V celjski pošti so pred kratkim končali montažo nove avtomatske telefonske centrale s 500 števkami. Stara avtomatska centrala je bila že preobremenjena. Zaradi tega telefonskega omrežja v mestu niso mogli več širiti, pa tudi telefonski pogovori so bili zaradi preobremenjenosti naprav v centrali vse pogostejše moteni.

Marca bodo na novo centralo prevezali približno 200 telefonskih naročnikov, da bi na

ta način delno razbremenili staro centralo. Odslej bo tudi lažje ustreči številnim naročnikom, ki po več let čakajo na telefonski priključek. Vendar zaradi preobremenjenosti dela vsi interesi ne morejo priti takoj na vrsto. Razne spremembe na pošti bodo povzročile precej sprememb telefonskih števk - približno tretjine. Vse to bo kajpak upoštevano že v novem telefonskem imeniku za 1961. leto.

■ V enotah mariborske garnizije razpravljajo o petletnem gospodarskem načrtu in je v tej zvezi predaval vojakom član predsedstva RS sindikata Roman Albrecht o značilnostih našega bodočega razvoja. Razen tega razpravljajo o planu vojakov in debatnih skupinah in krožkih, obiskali pa bodo še nekatera industrijska podjetja in se s predstavniki delavskih organov seznanili s proizvodnimi načrti podjetij.

■ Na konferenci Ljudske mladine Slovenije v občini Maribor-Center so pregledali svoje dosedanje delo in obširno razpravljali predvsem o idejno vzgojnem in družbenem življenju mladine ter o nalogah, ki čakajo s tem v zvezi organizacijo LMS. Ugotovili so, da je med mladimi močno mladino veliko zanimanja za to delo, vendar ga bo nujno prilagoditi naglemu razvoju na vseh področjih in ga uskladiti z novimi tehničnimi dosežki.

■ V sredo bodo v občini Tezno začeli s seminarjem za predsednike šolskih odborov, katerega je s pomočjo sveta za posvetovalno pripravo delavskega univerza Maribor-Tezno. Podobne seminarje so priredili tudi v občini Center.

■ V spomin na padle borce na Pohorju bo priredilo Planinsko društvo Maribor v nedeljo 18. februarja vztrajnostni tek za smučarje planince »Smuk preko Pohorja«. Pot bo vodila od Mariborskega jezika preko Ruškega jezika, Peske čez Planinjo do Ribniškega jezika in preko Črne vrha, Velike in Male Kope v Slovenj Gradec. Vsekar leto je izredno tradicionalnega pohoda udeležilo veliko število smučarjev. (Op)

VPRAŠANJA IN ODGOVORI

Splošni invalidski dodatek

H. K. Kateri dohodki se ne upoštevajo pri presojanju pravice do splošnega invalidskega dodatka in pri njegovi odmeri? **Odgovor:** Med te dohodke po 2. odst. 9. čl. uredbе o invalidskem dodatku ne štejejo: invalidski prejemki, otroški dodatek, dodatek za postrežbo in tujo pomoč ter invalidnina po predpisih o invalidskem zavarovanju, prejemki iz naslova odklapanja, socialne podpore, nagrade vajejencev, dohodek od lastnega stanovanja, v katerem stanuje upravičenec z družinskimi člani in študentje, ki jih dobivajo otroci in zakonice upravičence.

Otroški dodatek za vnuka

S. L. C. - Ali Vam pripada za vnuka, ki ga dejansko popolnoma vzdržujete, otroški dodatek? **Odgovor:** Za Vašega vnuka Vam bi pripadal otroški dodatek, če ne bi imel staršev ali pa če so ti popolnoma in trajno nezmožni za pridobivanje in prejemanje kazni ali jim je vzeta roditeljska pravica ali pa so zapustili državo oziroma je njihovo prebivališče neznan. Ker to v vašem primeru ni podano, do otroškega dodatka za vnuka

Stanovajska pogodba

G. T. Lj. Ali je mogoče skleniti veljavno stanovajsko pogodbo tudi ustno in ali jo je mogoče skleniti le za določen čas? **Odgovor:** Po 130. čl. zakona o stanovajskih razmerjih mora biti stanovajska pogodba sklenjena v pisni obliki in stanovajska pogodba, ki ni sklenjena v tej obliki, nima pravnega učinka. Po 2. odst. 129. čl. navedenega zakona pa stanovajske pogodbe ni mogoče skleniti za določen čas.

Izvršba za nadomestilo plače ob boleznih

G. C. Ali je mogoče izvršba na nadomestilo plače, ki ga prejemate zaradičasne nezmožnosti za delo? **Odgovor:** Po določbi 2. odst. 8. čl. zakona o zdravstvenem zavarovanju delavcev in uslužbencev je na nadomestilo plače mogoče seči z izvršbo samo za preživnino, ki je ugotovljena s sodno odločbo.

● GORNJA RADGONA

TEKMOVANJE OB 20-LETNJI REVOLUCIJE
Občinski komite LMS v Gornji Radgoni je razpisal tekmovalno med mladinskimi aktivnimi v počastitev 20. obletnice revolucije. Imenoval je posebno komisijo, ki bo spremljala tekmovalno mladinskih aktivov, med najboljših mladinske aktivne bodo razdelili praktična darila v vrednosti 50.000 dinarjev.

»Kmečka ohceta« v Podkorenju

Zadnje nedeljo so prebivalci vasi Podkoren, Kranjska gora in Gozd poživili spomine na stare folklorne običaje. Organizirali so kmečko ohceta, na kateri je sodelovalo kakšnih sedemdeset narodnih noš. Svatje z ženinom so se na senah peljali iz Podkorena skozi Kranjsko goro v Gozd po nevesto in se nato vrnili v Podkoren. Na sredi vasi, ali kakor domačini pravijo »na garice« se je ustavila zelo pestra povorka dvajsetih sni s konjeniki na kolu. Harmonike so pele in vriskanje je odmevalo med hišami okoli velike lipe.

Marsikoga je skrbelo, da bo to slavlje dobilo karnevalsko obliko, toda tudi spoštovanja do noš in starih običajev je privedlo dal pravilni poudarek in je močno poživilo stike med prebivalci treh vasi, številnim tujcem pa pokazal utrinek iz življenja naših prednikov.

Uspelo privedetve je organiziralo prosvetno društvo iz Podkorena. E. R.

Vračunanje posebnega dodatka v pokojninsko osnovo

F. S. - Kot udeležene NOV pred 9. 9. 1943 prejemale posebni dodatek iz 265 a čl. zakona o pokojninskem zavarovanju. Ker nameravate prositi za priznanje osebne pokojnine, Vas zanima, če se po posebnem dodatku upošteval pri odmeri te pokojnine? **Odgovor:** Po izrecni določbi 8. odst. 265 a čl. zakona o pokojninskem zavarovanju se posební dodatek ne šteje v povprečni mesečni znesek plač, na podlagi katerega se zavarovanec razvršča v zavarovalne razrede po navedenem zakonu.

Povračilo prevoznih stroškov nad 600 din na mesec

H. F. Z. - Kot kovinosturgarski vajenec se morate voziti dnevno v tovarno 15 km daleč. Ali lahko zahtevate od podjetja, da Vam povrne prevozne stroške preko 600 din na mesec? **Odgovor:** Predvsem bi se bila morala že v učni pogod-

5. IV. SEJE UPRAVNEGA ODBORA OČTV LJUBLJANA

Mnogo pomembnih nalog

Bliža se kongres telesne kulture - Tekmovanja je treba preusmeriti na manjše, toda kar moč množično okvire

LJUBLJANA, 14. febr. O pripravah za kongres telesne kulture Slovenije, novem tekmovalnem pravilniku in ljubljanskem okraju, o razvoju telesne kulture v posameznih občinah in še nekaterih preostalih problemih telesne vzgoje so tekli razgovori na današnjem IV. sestanku upravnega odbora okrajne zveze za telesno vzgojo Ljubljane.

Se dober mesec dni samo je še do 7. aprila, ko se bo v Ljubljani začel I. kongres telesne kulture Slovenije. Stevilni delegati iz vseh krajev naše republike se bodo te dni pogovorili o prihodnjem delu na tem tosišu družbenega življenja. Stevilne organizacije na terenu se že vestno pripravljajo za ta dogodek. Za zdaj so predvsem na vrsti skupščine občinskih zvez za telesno vzgojo, na katerih bodo izvolili posamezne delegate, obenem pa se tudi zedinili za njihove naloge med trajanjem kongresa. Prvič se bodo v naši republiki hkrati zbrali prav vsi zastopniki posameznih organizacij in na tem mestu povedali, kaj želijo in kakšna naj bo telesno vzgojna dejavnost. Ta naloga prav gotovo ne bo lahka, saj bo treba le še obračunati s številnimi ovirami iz preteklosti in čimveč preudariti o enotnem delovanju v prihodnje.

Precej govora je bilo na tej seji tudi o novem načinu tekmovalstva. V prihodnje naj bi bila kar moč v ospredju društvena, meddruštvena in občinska tekmovalstva, ki po eni strani ne bi ovirala mladine pri rednem delu, hkrati pa tudi finančno ne bi bila prezahtevna. Tudi medobčinska tekmovalstva bi bila lahko predvsem množična. Najboljše vrste in posamezniki iz občin naj bi tekmovali v okrajnem merilu, včasih pa tudi na skupni prireditvi športnikov dveh ali treh sosednjih okrajev. Razprava je izvenela v pričakovanju.

PO DOMAČIH KRAJIH

Aletsko društvo Klavdijar iz Celja bo delalo račun o lanskem delovanju na rednem letnem občnem zboru, ki bo v petek ob 18. uri v Domu AD Klavdijar.

Beograd - Zvezna športna komisija pri AMZJ je na pismu sprejela koledar tekmovalstva za letošnje leto. Tokrat bodo pri nas prvič uvedli tekmovalstvo z moto krosu. Zato bodo uvozili iz CSSR nad 100 motociklov za to športno vrsto.

Kočevice - Pred kratkim je bil v Kočevju ustanovljen kegljarski klub, katerega člani za zdaj vodijo še na starem kegljišču v Stari Cerklji. Prostora pa je tam vse premalo za 300 članov, zaradi česar so sklenili, da bodo v prihodnje zgradili moderno štirinasto kegljišče v Gaju. V. D.

Laporje - Na sedmem moštvenem brzoturnirju za pokalno prvenstvo občine Slovenska Bistrica je prvo mesto osvojila ekipa Laporja, ki je že četrte zapored prešla predhodni pokal. Zmagovalno moštvo je zbralo 14,5 točke pred Poljančani (13,3), Črnejcem (12) itd.

PROPAGANDNI SKOKI V GUNCLJAH

Smučarski klub Enotnost priredi danes ob 15. uri na 35-metrski skakalnici v Guncljah propagandno skakalno tekmo za člane, mladince in pionirje. Začetek bo ob 14. uri. Prijave bodo sprejemali na skakalnici pol ure pred začetkom tekmovalstva. K sodelovanju so vabljeni vsi tehniški delavci, ki so sodelovali na mednarodni tekmi za pokal Kongsberg. Zbor ob 14.30. SK Enotnost

Praga - Rokometna ekipa praškega Dinama so se uvrstili v finale tekmovalstva za pokal evropskih prvakov. Premagale so tudi v sovratni tekmi prvaka Zahodne Nemčije (»Mühlheim«) - 4:2.

Kupon
za pravno
posvetovalnico
»Dello«

ZVEZNI HOKEJ

Jesenice : Beograd 15:1

Jesenice, 14. febr. - S do- nočnjo zmago nad Beogradom so si igralci Jesenic tudi teo- retično zagotovili naslov le- tošnjega državnega prvaka. Moštvo Beograda, ki se jim je doslej zmeraj krepko upiralo, so tokrat premagali kar 15:1 (5:1, 5:0, 5:0). Vso tekmo so bili v veliki premoči, gole pa so za Jesenice zabili Felc in Va- lentar po 3. Tišler, Klinar in B. Jan pa 2 ter Ravnik, Tre- bušak in Mlakar po enega. Sodila sta Gorše in Kaltekar, gledalcev pa je bilo 3000. S.

Hokejska elita na Jesenicah

Kakor smo že poročali, se bo naša državna reprezentanca v hokeju na ledu začela zdaj pri- pravljati za nastop na svetov- nem prvenstvu, ki bo prvo po- lovicu marca v Švici. Zvezni kapetan Tone Pogacnik je do- ločil 20 kandidatov, ki bodo od- danes dalje trenirali na Jese- nica. Po sporedu bosta danes (ob 19. uri) in jutri (ob 15) med reprezentanca Jugoslavije A in B. V ponedeljek 20. tm. ob 20. uri bodo naši izbrani hokeji- sti igrali s celovskim KAC, v naslednjih dneh pa bodo gosto- vali na Jesenicah še Švedi in reprezentanca Vzhodne Nemčije.

Na vse tekme bo »Kompas« organiziral za ljubitelje hokeja posebne prevoze z avtobusi.

Smučarske tekme vsepovsod

Ravne

Na Ravnah sta bili v zadnjih dneh dve zanimivi smučarski prireditvi. Prvo - patrolni tek na 10 km s streljanjem - je organiziral občinski odbor ZROP iz Ravne. Zmagala je patrolja Ravne I. (oficirji) v postavi Klančnik, Urnat in Cesar ter prejela lep pokal. Mednarodna smučarska se je v nedeljo udeležilo 40 tekmovalcev iz Slovenj Gradca, Prevalj, Mežice in Ravne. Na dolgo progo z višinsko razliko 110 m in 44 vrati je pripravil Drago Faneli. Med člani je zmagal Navodnik (Fuz), 19:05 pred klubskimi tovariši. V stolskemslom in Ivantnikom iz Prevalj. Najboljši mladinci so bili Oty. Pustoslemnik (Mežica) 15:31, A. Faneli, Volčansk in V. Wido (vsi Fuz.). Med pionirji je bil najhitrejši Potocnik (Fuz.) 2:16,1, med mladinci Milka Faneli 2:10,3 in med članicami Zdob (Prevalje) 2:33,3.

Koper

Komisija za zimске športe iz Kopa je v nedeljo priredila na Crnem vrhu nad Idrijo prvo okrajno smučarsko prvenstvo. Odločitev komisije, da vzlic neugodnim snežnim razmeram v kraju samem priredi tekme zunaj njega, je bila nedvomno dobra. Velike zasluge za izvedbo tekmovalstva gre tudi pre- nositi na smučarji TVD Partizan Koper, TVD Partizan Planina, Po- stojna ter športni klub godarskega centra iz Postojne. Isten konkurenca pa tudi še člani idrijskega Rudarja.

Vsena je bilo v veleslalomu in tekih 66 tekmovalcev. Tekmovalje je bilo prav zanimivo, saj je bilo polno srditih bojev na proгах, pa tudi tekmovalci so bili zelo po- žrtvovalni. Omenimo samo Koba- la iz Postojne, ki je vso progo za veleslalom presmucal samo s po- lovicco desne smučke. Znani šport- ni delavci Miro Golob in Kopa je bil po tekmi zelo zadovoljen in je izjavil, da je prvenstvo uspelo predvsem zaradi številne udeležbe. Obenem tudi zaradi visoke raveni, ki so jo pokazali tekmovalci klub pomanjkanju treninga. - V članski konkurenci sta pobrala prvi mesti 19-letni Niko Hladnik v veleslalomu ter 33-letni Maks Ko- nečnik v tekih - oba zastopnika GSC iz Postojne.

Rezultati: člani - veleslalom: Hladnik (GSC) 4:39, Pirkmajer (GSC) 4:47, Sever (Post) 5:07, tek na 8 km: Konečnik (GSC) 23:27, Čič

Jezerško

Smučarski klub na Jezerškem je prejšnje nedeljo priredil tekme v slalomu, ki se jih je udeležilo nad 20 mladincev in pionirjev. Proga, ki je bila speljana blizu glavne ce- ste, je bila dolga okoli 300 m in je imela za mladince 45 vratic, za pionirje pa 25. Pri starejših mladincih je zmagal Maks Kofar, pri mlajših pa njegov brat Janez. Med starejšimi pionirji je osvojil prvo mesto Bogdan Poljanar. - Vedna tekmovalstva je smučala prav hi- tro, kar kaže, da se v tem hribov- sem naselju pod Grinjavcem raz- vija nov rod nadarjenih alpskih smučarjev.

SPOROČAMO ŽALOSTNO VEST,
DA JE PRI IZVRŠEVANJU SLUŽBENIH DOLŽNOSTI
TRAGIČNO PREMINUL

Franjo Bertoncely

USLUŽBENEK KZ »SAVINJSKA DOLINA« V ZALCU

POGREB VESTNEGA ZADRUŽNEGA DELAVCA BO V ČETRTEK
16. FEBR. 1961 OB 15.30 URI IZPRED DOMA SINDIKATA
SLANDROV TRG NA MESTNO POKOPALIŠČE V CELJU

OHRANILI GA BOMO V TRAJNEM SPOMINU

UPRAVA KMETIJSKE ZADRUGE
»SAVINJSKA DOLINA« ZALEC

SPOROČAMO ŽALOSTNO VEST,
DA SE JE SMRTNO PONESREČIL

Franjo Bertoncely

TAJNIK DRUŠTVA TRAKTORISTOV CELJE

POGREB BO V ČETRTEK 16. FEBRUARJA 1961 OB 15.30 URI
IZPRED DOMA SINDIKATOV V CELJU SLANDROV TRG
NA MESTNO POKOPALIŠČE

DOLGOLETNEGA ČLANA IN ISKRENEGA TOVARIŠA
BOMO OHRANILI V NAJLEPŠEM SPOMINU

DRUŠTVO TRAKTORISTOV - CELJE

SPOROČAMO ŽALOSTNO VEST,
DA JE 14. FEBRUARJA 1961 TRAGIČNO PREMINUL

Franc Bertoncely

DOLGOLETNI AKTIVNI ČLAN PLENUMA

VESTNEGA IN MARLJIVEGA TOVARIŠA BOMO OHRANILI
V TRAJNEM SPOMINU

POGREB BO V ČETRTEK 16. FEBRUARJA 1961 OB 15.30 URI
IZPRED DOMA SINDIKATOV V CELJU, SLANDROV TRG
NA MESTNO POKOPALIŠČE

OKRAJNI SINDIKALNI SVET CELJE

SPOROČAMO ŽALOSTNO VEST,
DA JE TRAGIČNO PREMINUL V 50. LETU STAROSTI

Franjo Bertoncely

DOLGOLETNI IN POŽRTVOVALNI USLUŽBENEK IN TAJNIK
SINDIKALNE PODRUŽNICE OKRAJNE ZADRUŽNE ZVEZE
V CELJU

POKOJNIK BO LEŽAL V ČETRTEK 16. FEBRUARJA 1961
V DOMU SINDIKATOV V CELJU, SLANDROV TRG, OD KODER
BO POGREB OB 15.30 URI NA MESTNO POKOPALIŠČE

DRAGEGA TOVARIŠA BOMO OHRANILI V TRAJNEM SPOMINU

PREDSEDSTVO IN SINDIKALNA PODRUŽNICA
OKRAJNE ZADRUŽNE ZVEZE V CELJU

FRANJO BERTONCELJ

Pogreb bo v četrtek, dne 16. februarja, 1961, ob 15.30 iz doma Sindikata Celje, Slandrov trg, na mestno pokopališče.

Zalujoči: žena Marija, hčerka Nevenka, hčerka Lijana z možem in sinom Igorjem, mama, bratje Rudi, Jože in Tone z družinami, sestra Matilda in ostalo sorodstvo.

Celje, Slovenske Konjice, Poljanec, San Paolo (Bra- zilijska), Beograd, dne 14. februarja 1961.

NENADNO NAS JE ZAPUSTIL

FRANC BERTONCELJ

DOLGOLETNI ČLAN PREDSEDSTVA REPUBLIŠKEGA ODBORA IN ZASLUŽNI SINDIKALNI DELAVEC

OHRANILI GA BOMO V TRAJNEM SPOMINU.

REPUBLIŠKI ODBOR SINDIKATA KMETIJSKI, ZIVILSKIH IN TOBAČNIH DELAVCEV SLOVENIJE

FRANJO BERTONCELJ

CENJENEGA IN ZASLUŽNEGA POLITIČNEGA DELAVCA BOMO OHRANILI V TRAJNEM SPOMINU.

OBČINSKI SINDIKALNI SVET CELJE

NEPRICAKOVANO NAS JE ZAPUSTIL
ČLAN PLENUMA IN PREDSEDSTVA OBČINSKEGA
SINDIKALNEGA SVETA CELJE, TOVARIŠ

OBVESTILA • SPORER • MALOGLAS

Mali oglasi: službo 1856, gospodinske pomočnice, izgubljenega zamenjavanja stanovanj in sob ter nakup in prodaja premičnosti (do vrednosti 50.000 din) do 18. februarja 1961, vsaka naslednja beseda 40 din. Vsi ostali oglasi pa 1 mm v eni koloni 150 din ali beseda 110 din. — Za oglašje pod ponudbo 150 din doplačila, za nedeljske objave doplačilo 30 % cene oglašja, za objavo na oddelku dan doplačilo 25 %, za pisarni posrednik polovico zmanjka na 50 din. Oglašje do 3.000 din poravnava ob nastopu.

ČASOPISNO PODJETJE »DELO« — LJUBLJANA,
sprejme za podružnico KRANJ
ADMINISTRATIVNO MOČ
ZA DOBO 3-4 MESECE (TUDI HONORARNO).
MOŽEN TAKOŠEN NASTOP SLUŽBE.
Ponudbe pošljite na
PODRUŽNICO ČASOPIS. PODJETJA »DELO« KRANJ.

Ing. kemije Frančku Gubensku ob diplomu čestitajo Vito, Igor in Brane.
Fani Sternadovi-Trški za njeno »letnico in njeno hčerki Meti Zdravci za 40-letnico ključev, v krepkem zdravju se na mnoga leta — prijatelji.

ZAPRTJE je zelo zopna nadleža, ki vam povzroča bolečine, hkrati pa tudi celo vstop nevarnih bolezni. Naučimo vas, kako pravo sredstvo proti temu, je redno uživanje rožnatega »DO-NAT«-vredila. Zadrževalci ga v svoji trgovini, te pa ga dajo v Ljubljani pri »Prehrani« in Merkatu.

CONCERTI

V petek, 17. t. m. **CONCERT** za rdeči abonma »Klikus velikih instrumentalnih koncertov«. Sporedi: Skerjanc: Gazele — v počastitev avtoritativne šestdesetletnice, Jančič: Sinfonietta — prva izvedba v Jugoslaviji; Beethoven: Concerto za violino in orkester, Sonat Igor Ožim, dirigent Bogo Leškov.

GLEDALIŠČE

DRAMA
Sreda, 15. febr. ob 19.30: Pinčgar: »Razvalina življenja«. Abonma Dijaški III.
Sreda, 15. febr. ob 19.30: Pinčgar: »Razvalina življenja«. Abonma Dijaški IV.
Statisti, ki sodelujejo pri »Žerjancu«, imajo skusnjo danes v sredo ob 13. uri.

OPERA

Sreda, 15. febr. ob 19.30: Kozina: »Ekvinočje«. Abonma F. (Vstopnice tice tudi v prodaji).

Po dolgi in mučni bolezni nas je za vedno zapustil naš ljubi mož, očka, sin, brat, svak in stric
LUDVIK VRHOVEC
borec NOV od 1. 1942 in rezervni podoficer, nosilec več odlikovanj in NOV
Pogreb nepozabnega pokojnika bo v četrtek, dne 16. februarja 1961, ob 15. uri izpred hiše žalosti, Horjul, na domače pokopališče.
Zaljubljeni: žena Jožica, hčerka Silica, sin Branko, mati in oče, brat Janko z družino, sestre Ivanka, Ančka in Francka z družinami, tašča, tati, svakinja in vsaki ter ostalo sorodstvo.
Ljubljana, Horjul, Trebinje, Sostro, Domžale, Velika Loka, dne 14. februarja 1961.

Vsem, ki so jo spoštovali in ljubili sporočamo, da nam je umrla naša teta, svakinja in sestra
PAVLA GRUDEN
teta PAVLICA — medicinska sestra v pokoju
Pogreb pokojnice bo v četrtek, dne 16. februarja, ob 16. uri izpred štepanjskega pokopališča. Do pogreba leži na Zalah v Andrejevi miriški vežici.
Zaljubljeni: družine dr. Poznik, Mihelič, dr. Hočevar, Hočevar, Liberšar in ostalo sorodstvo.
Ljubljana, dne 14. februarja 1961.

Njena izredna poštovanost in predanost poklicnemu delu nam bo ostala v najlepšem in trajnem spominu.
PAVLA GRUDEN
medicinska sestra v pokoju
Njena izredna poštovanost in predanost poklicnemu delu nam bo ostala v najlepšem in trajnem spominu.
UPRAVNI ODBOR
DRUŠTVA MEDICINSKIH SESTER SLOVENIJE

Nenadoma nas je zapustil naš predobri mož, oče, dedek, tati, brat in svak
DR. ADAM BAN
odvetnik v Ormožu
Pokopali ga bomo v sredo, dne 15. februarja 1961, ob 14.30 iz hiše žalosti na mestno pokopališče v Ormožu.
Nežalostno žena Minka, otroci Zdenka, Vladimir in Majda z družinami in ostalo sorodstvo
Ormož, Ptuj, Ljubljana, dne 14. februarja 1961.

Na Vrhniki je po hudi in zavratni bolezni umrla tov.
MARIJA SKVARČA
Bila je dolgoletna meteorološka opazovalka, ki je poživljeno in v svojo skrbjo vodila meteorološka opazovanja na Vrhniki. Opazovalka je kljub težki bolezni šele nekaj mesecev pred smrtjo prekinila z delom, ko se ji je bolezen že močno poslabšala. Hidrometeorološki zavod LRS je s pokojnico izgubil eno svojih najvestnejših sodelavk. Ohranili jo bomo v najlepšem spominu.
Hidrometeorološki zavod LRS Ljubljana
Izdaja in tiska Časopisno podjetje »DELO«, Ljubljana, Tomšičeva 1-3 — Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva 3, telefoni: 23-522 do 23-526 — Oglasi oddelke: Ljubljana, Titova 7, tel.: 21-896 — Naročninski oddelki: Ljubljana, Titova 5, telefon: 20-463 — Poštni predal 29 — Brzojavni naslov »DELO«, Ljubljana — Ziro račun pri Komunalni banki, Ljubljana 600-704/1-367 — Mesečna naročnina 550 din — Ročnopolis ne vračamo.

PREDAVANJE
ZAVOD ZA TEHNIČNO IZOBRAŽEVANJE Ljubljana priredi v četrtek, 16. februarja t. l. ob 20. uri v dvorani Hlinskega sveta prireditelj, predavanje s filmom »SILIKONI«. Predavatelj bo dr. ing. Zdenko Repič.
Vstop prost. Vstop prost. P 1024

JUTRI: HOLANDSKA v besedi, barvni sliki in glasbi. Predava ob 10. uri matineja Valdim Štanič. Predavatelj bo dr. ing. Zdenko Repič. Vstop prost. P 1136

OBVESTILA

REDNI LETNI OBČNI ZBOR društva visokooloških profesorjev in znanstvenih delavcev bo v četrtek, 16. februarja 1961 ob 16. uri v dvorani Ekonomske fakultete, Ljubljana, Valdim Štanič, da se ga udeležijo. O 1029

ODBOR ZA MODNO REVUJO pri Centru za sodelovanje in opremo obvešča, da bodo modni revije revije navedene do srede 15. februarja ob 10. do 12. ure in od 16. do 18. ure v siskidšču »ELITE«, na drugem dvorišču v Čopovi ulici 7. O 1123

STANOVANJSKA SKLADNOST

Gradščice — Tven Čopar obvešča, da bo začela poloviti dne 16. febr. 1961 KEMICNA CISTILNICA na Rimeški cesti 11. O 1770

RAZPISI

OBČNO KOMUNALNO PODJETJE BOVINKOVA sprejme v stalno zaposlitev: 2. CESTARJA, ZIDARJA, TAPEČNIKA. Plača po učniku. Nastop službe po dogovoru. Prijave pisмено ali osebno. R 1127

INTERNET pri šoli za medicinske sestre v Celju razpisuje MESTO RACUNOVODJE. Kandidat mora imeti visoko ali srednješolsko izobrazbo in pet let prakse. Predmetni po Pravilniku o plačah uslužbenec Sklada. Nastop službe takoj ali po dogovoru. Družinsko stanovanje zagotovljeno v decembru 1961. Ponudbe pošljite na naslov: Komisija za razpis direktorjev Oblo Skofja Loka do 25. t. m. R 1095

SALDAKONTISTSKI iščemo za honorarno delo, lahko je upokojenka. Delovni čas in nastop po dogovoru. Keramika — Ljubljana, Nazorjeva 8. R 1040

PODJETJE PROTEKTOR LJUBLJANA, Smarčanska cesta 64 sprejme v redno zaposlitev KURJACA za kurjenje parnega kotla — visoki prihodek. Nastop službe je mogoč takoj ali po dogovoru. R 1047

UPRAVA ZA CESTE LRS razpisuje delovno mesto CESTNARJA NADZORNIKA V KOČEVJU. Kvalifikacija: gradbeni tehnik. Informacije daje in prošnje sprejema Uprava za ceste LRS, Tehniška sekcija Novo mesto, Ljubljana 8. R 1099

PRODAJALCA s potrebno izobrazbo in v praksi sprejemno takoj. Ponudbe pošljite na naslov: »Mladi tehnik«, Ljubljana, Stori trg 5. R 1107

DELAČA za razvažanje s motornim traktorom in za druga kmetijska dela, sprejme Modno delovno »Rožnik«, Ljubljana, Rožna dolina, Cesta V/2. Zglašite se osebno v podjetju. Plača po dogovoru! R 1009

KOVINOSTRUGARJA za delavnico v Ljubljani, administrativna s popolno srednjo šolo in znanjem strojeplasti sprejemno takoj. Prošnje naslovite na: »Petrol«, Ljubljana, Cankarjeva 5/II. R 1008

NATAKARICO, kvalificirano ali poizkušeno sprejemno takoj. Svoje podjeje Ljubljana, Rimska cesta 4. R 1093

AVTOTAPETARSKI sprejme Stupica, Slomškova 6. R 1006

BRIVSKO FRIZERSKO POMOČ sprejme Kivoc, Polje 20. R 1007

DELAČA — razvažalca s traktorjem sprejme Zavod za zaposlovanje invalidnih oseb, Ljubljana, Gosposvetska c. 17-II. R 1024

BLAGAJNICKARJO za popoldanski honorarno zaposlitev v trgovini iščemo. »Keramika«, Ljubljana, Nazorjeva 8. R 1100

KINO

KINO SPORED ZA SREDO
UNION: angl. barv. cinemascope film »LADY JULIA«. Režija Vincent Minnelli. Igrajo: Leslie Caron, Maurice Chevalier, Buzza Fezzi. Predstave ob 15. in 19. ur. Danes zadnjič! Ob 21. uri redna cinemascope film »MILAD LEVI«. Režija Edward Dmytryk. Igrajo: Marlon Brando, Montgomery Clift. Ob 10. uri matineja Valdim Štanič. Predstave ob 15. in 19. ur. Danes zadnjič!

VIA AMET barv. cinemascope film »VELIKA ZEMELJA«. Režija William Wyler. — Igrajo Gregory Peck, Jean Simmons. Brez tedni. Režija J. J. Avedon. Predstave ob 15. in 19. ur. Danes zadnjič!

KOMUNA: domači film »STIRINASTI DAN«. Režija Zdravko Velimirovič. Igrajo: Nikola Popovic, Hermila Pipinč. Režija FN 6. Predstave ob 15. in 19. ur. Danes zadnjič!

UDARNIK: češko-bolg. film »Ladnik«. Režija: Jurij Nemec. Film »Črna obdobja«. Ob 20. uri: ameriški barvni film »Mačka na vročih pločevinastih streh«. Predstave ob 15. in 19. ur. Danes zadnjič!

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE
Sreda, 15. febr. ob 15. uri: »Smarečja, istrska svatba«. Red LMS-popelci. Ob 19.30: »Za krasni vrtnjak«. Red LMS-Rumeni.

UDARNIK: češko-bolg. film »Ladnik«. Režija: Jurij Nemec. Film »Črna obdobja«. Ob 20. uri: ameriški barvni film »Mačka na vročih pločevinastih streh«. Predstave ob 15. in 19. ur. Danes zadnjič!

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE
Sreda, 15. febr. ob 15. uri: »Smarečja, istrska svatba«. Red LMS-popelci. Ob 19.30: »Za krasni vrtnjak«. Red LMS-Rumeni.

UDARNIK: češko-bolg. film »Ladnik«. Režija: Jurij Nemec. Film »Črna obdobja«. Ob 20. uri: ameriški barvni film »Mačka na vročih pločevinastih streh«. Predstave ob 15. in 19. ur. Danes zadnjič!

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE
Sreda, 15. febr. ob 15. uri: »Smarečja, istrska svatba«. Red LMS-popelci. Ob 19.30: »Za krasni vrtnjak«. Red LMS-Rumeni.

UDARNIK: češko-bolg. film »Ladnik«. Režija: Jurij Nemec. Film »Črna obdobja«. Ob 20. uri: ameriški barvni film »Mačka na vročih pločevinastih streh«. Predstave ob 15. in 19. ur. Danes zadnjič!

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE
Sreda, 15. febr. ob 15. uri: »Smarečja, istrska svatba«. Red LMS-popelci. Ob 19.30: »Za krasni vrtnjak«. Red LMS-Rumeni.

UDARNIK: češko-bolg. film »Ladnik«. Režija: Jurij Nemec. Film »Črna obdobja«. Ob 20. uri: ameriški barvni film »Mačka na vročih pločevinastih streh«. Predstave ob 15. in 19. ur. Danes zadnjič!

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE
Sreda, 15. febr. ob 15. uri: »Smarečja, istrska svatba«. Red LMS-popelci. Ob 19.30: »Za krasni vrtnjak«. Red LMS-Rumeni.

UDARNIK: češko-bolg. film »Ladnik«. Režija: Jurij Nemec. Film »Črna obdobja«. Ob 20. uri: ameriški barvni film »Mačka na vročih pločevinastih streh«. Predstave ob 15. in 19. ur. Danes zadnjič!

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE
Sreda, 15. febr. ob 15. uri: »Smarečja, istrska svatba«. Red LMS-popelci. Ob 19.30: »Za krasni vrtnjak«. Red LMS-Rumeni.

UDARNIK: češko-bolg. film »Ladnik«. Režija: Jurij Nemec. Film »Črna obdobja«. Ob 20. uri: ameriški barvni film »Mačka na vročih pločevinastih streh«. Predstave ob 15. in 19. ur. Danes zadnjič!

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE
Sreda, 15. febr. ob 15. uri: »Smarečja, istrska svatba«. Red LMS-popelci. Ob 19.30: »Za krasni vrtnjak«. Red LMS-Rumeni.

UDARNIK: češko-bolg. film »Ladnik«. Režija: Jurij Nemec. Film »Črna obdobja«. Ob 20. uri: ameriški barvni film »Mačka na vročih pločevinastih streh«. Predstave ob 15. in 19. ur. Danes zadnjič!

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE
Sreda, 15. febr. ob 15. uri: »Smarečja, istrska svatba«. Red LMS-popelci. Ob 19.30: »Za krasni vrtnjak«. Red LMS-Rumeni.

UDARNIK: češko-bolg. film »Ladnik«. Režija: Jurij Nemec. Film »Črna obdobja«. Ob 20. uri: ameriški barvni film »Mačka na vročih pločevinastih streh«. Predstave ob 15. in 19. ur. Danes zadnjič!

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE
Sreda, 15. febr. ob 15. uri: »Smarečja, istrska svatba«. Red LMS-popelci. Ob 19.30: »Za krasni vrtnjak«. Red LMS-Rumeni.

UDARNIK: češko-bolg. film »Ladnik«. Režija: Jurij Nemec. Film »Črna obdobja«. Ob 20. uri: ameriški barvni film »Mačka na vročih pločevinastih streh«. Predstave ob 15. in 19. ur. Danes zadnjič!

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE
Sreda, 15. febr. ob 15. uri: »Smarečja, istrska svatba«. Red LMS-popelci. Ob 19.30: »Za krasni vrtnjak«. Red LMS-Rumeni.

UDARNIK: češko-bolg. film »Ladnik«. Režija: Jurij Nemec. Film »Črna obdobja«. Ob 20. uri: ameriški barvni film »Mačka na vročih pločevinastih streh«. Predstave ob 15. in 19. ur. Danes zadnjič!

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE
Sreda, 15. febr. ob 15. uri: »Smarečja, istrska svatba«. Red LMS-popelci. Ob 19.30: »Za krasni vrtnjak«. Red LMS-Rumeni.

UDARNIK: češko-bolg. film »Ladnik«. Režija: Jurij Nemec. Film »Črna obdobja«. Ob 20. uri: ameriški barvni film »Mačka na vročih pločevinastih streh«. Predstave ob 15. in 19. ur. Danes zadnjič!

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE
Sreda, 15. febr. ob 15. uri: »Smarečja, istrska svatba«. Red LMS-popelci. Ob 19.30: »Za krasni vrtnjak«. Red LMS-Rumeni.

UDARNIK: češko-bolg. film »Ladnik«. Režija: Jurij Nemec. Film »Črna obdobja«. Ob 20. uri: ameriški barvni film »Mačka na vročih pločevinastih streh«. Predstave ob 15. in 19. ur. Danes zadnjič!

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE
Sreda, 15. febr. ob 15. uri: »Smarečja, istrska svatba«. Red LMS-popelci. Ob 19.30: »Za krasni vrtnjak«. Red LMS-Rumeni.

UDARNIK: češko-bolg. film »Ladnik«. Režija: Jurij Nemec. Film »Črna obdobja«. Ob 20. uri: ameriški barvni film »Mačka na vročih pločevinastih streh«. Predstave ob 15. in 19. ur. Danes zadnjič!

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE
Sreda, 15. febr. ob 15. uri: »Smarečja, istrska svatba«. Red LMS-popelci. Ob 19.30: »Za krasni vrtnjak«. Red LMS-Rumeni.

UDARNIK: češko-bolg. film »Ladnik«. Režija: Jurij Nemec. Film »Črna obdobja«. Ob 20. uri: ameriški barvni film »Mačka na vročih pločevinastih streh«. Predstave ob 15. in 19. ur. Danes zadnjič!

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE
Sreda, 15. febr. ob 15. uri: »Smarečja, istrska svatba«. Red LMS-popelci. Ob 19.30: »Za krasni vrtnjak«. Red LMS-Rumeni.

UDARNIK: češko-bolg. film »Ladnik«. Režija: Jurij Nemec. Film »Črna obdobja«. Ob 20. uri: ameriški barvni film »Mačka na vročih pločevinastih streh«. Predstave ob 15. in 19. ur. Danes zadnjič!

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE
Sreda, 15. febr. ob 15. uri: »Smarečja, istrska svatba«. Red LMS-popelci. Ob 19.30: »Za krasni vrtnjak«. Red LMS-Rumeni.

UDARNIK: češko-bolg. film »Ladnik«. Režija: Jurij Nemec. Film »Črna obdobja«. Ob 20. uri: ameriški barvni film »Mačka na vročih pločevinastih streh«. Predstave ob 15. in 19. ur. Danes zadnjič!

MARIBOR

DEŽURNA LEKARNA:
Sreda, 15. febr. 1961 Lekarna »Mele«, Meljska c. 2.

KINO
UNION: amer. cin. film »Arbustus na stran poteh«. PARTIZAN: amer. vstav. film »Črna obdobja«. Ob 20. uri: ameriški barvni film »Mačka na vročih pločevinastih streh«. Predstave ob 15. in 19. ur. Danes zadnjič!

UDARNIK: češko-bolg. film »Ladnik«. Režija: Jurij Nemec. Film »Črna obdobja«. Ob 20. uri: ameriški barvni film »Mačka na vročih pločevinastih streh«. Predstave ob 15. in 19. ur. Danes zadnjič!

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE
Sreda, 15. febr. ob 15. uri: »Smarečja, istrska svatba«. Red LMS-popelci. Ob 19.30: »Za krasni vrtnjak«. Red LMS-Rumeni.

UDARNIK: češko-bolg. film »Ladnik«. Režija: Jurij Nemec. Film »Črna obdobja«. Ob 20. uri: ameriški barvni film »Mačka na vročih pločevinastih streh«. Predstave ob 15. in 19. ur. Danes zadnjič!

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE
Sreda, 15. febr. ob 15. uri: »Smarečja, istrska svatba«. Red LMS-popelci. Ob 19.30: »Za krasni vrtnjak«. Red LMS-Rumeni.

UDARNIK: češko-bolg. film »Ladnik«. Režija: Jurij Nemec. Film »Črna obdobja«. Ob 20. uri: ameriški barvni film »Mačka na vročih pločevinastih streh«. Predstave ob 15. in 19. ur. Danes zadnjič!

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE
Sreda, 15. febr. ob 15. uri: »Smarečja, istrska svatba«. Red LMS-popelci. Ob 19.30: »Za krasni vrtnjak«. Red LMS-Rumeni.

UDARNIK: češko-bolg. film »Ladnik«. Režija: Jurij Nemec. Film »Črna obdobja«. Ob 20. uri: ameriški barvni film »Mačka na vročih pločevinastih streh«. Predstave ob 15. in 19. ur. Danes zadnjič!

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE
Sreda, 15. febr. ob 15. uri: »Smarečja, istrska svatba«. Red LMS-popelci. Ob 19.30: »Za krasni vrtnjak«. Red LMS-Rumeni.

UDARNIK: češko-bolg. film »Ladnik«. Režija: Jurij Nemec. Film »Črna obdobja«. Ob 20. uri: ameriški barvni film »Mačka na vročih pločevinastih streh«. Predstave ob 15. in 19. ur. Danes zadnjič!

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE
Sreda, 15. febr. ob 15. uri: »Smarečja, istrska svatba«. Red LMS-popelci. Ob 19.30: »Za krasni vrtnjak«. Red LMS-Rumeni.

UDARNIK: češko-bolg. film »Ladnik«. Režija: Jurij Nemec. Film »Črna obdobja«. Ob 20. uri: ameriški barvni film »Mačka na vročih pločevinastih streh«. Predstave ob 15. in 19. ur. Danes zadnjič!

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE
Sreda, 15. febr. ob 15. uri: »Smarečja, istrska svatba«. Red LMS-popelci. Ob 19.30: »Za krasni vrtnjak«. Red LMS-Rumeni.

UDARNIK: češko-bolg. film »Ladnik«. Režija: Jurij Nemec. Film »Črna obdobja«. Ob 20. uri: ameriški barvni film »Mačka na vročih pločevinastih streh«. Predstave ob 15. in 19. ur. Danes zadnjič!

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE
Sreda, 15. febr. ob 15. uri: »Smarečja, istrska svatba«. Red LMS-popelci. Ob 19.30: »Za krasni vrtnjak«. Red LMS-Rumeni.

UDARNIK: češko-bolg. film »Ladnik«. Režija: Jurij Nemec. Film »Črna obdobja«. Ob 20. uri: ameriški barvni film »Mačka na vročih pločevinastih streh«. Predstave ob 15. in 19. ur. Danes zadnjič!

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE
Sreda, 15. febr. ob 15. uri: »Smarečja, istrska svatba«. Red LMS-popelci. Ob 19.30: »Za krasni vrtnjak«. Red LMS-Rumeni.

UDARNIK: češko-bolg. film »Ladnik«. Režija: Jurij Nemec. Film »Črna obdobja«. Ob 20. uri: ameriški barvni film »Mačka na vročih pločevinastih streh«. Predstave ob 15. in 19. ur. Danes zadnjič!

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE
Sreda, 15. febr. ob 15. uri: »Smarečja, istrska svatba«. Red LMS-popelci. Ob 19.30: »Za krasni vrtnjak«. Red LMS-Rumeni.

UDARNIK: češko-bolg. film »Ladnik«. Režija: Jurij Nemec. Film »Črna obdobja«. Ob 20. uri: ameriški barvni film »Mačka na vročih pločevinastih streh«. Predstave ob 15. in 19. ur. Danes zadnjič!

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE
Sreda, 15. febr. ob 15. uri: »Smarečja, istrska svatba«. Red LMS-popelci. Ob 19.30: »Za krasni vrtnjak«. Red LMS-Rumeni.

UDARNIK: češko-bolg. film »Ladnik«. Režija: Jurij Nemec. Film »Črna obdobja«. Ob 20. uri: ameriški barvni film »Mačka na vročih pločevinastih streh«. Predstave ob 15. in 19. ur. Danes zadnjič!

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE
Sreda, 15. febr. ob 15. uri: »Smarečja, istrska svatba«. Red LMS-popelci. Ob 19.30: »Za krasni vrtnjak«. Red LMS-Rumeni.

UDARNIK: češko-bolg. film »Ladnik«. Režija: Jurij Nemec. Film »Črna obdobja«. Ob 20. uri: ameriški barvni film »Mačka na vročih pločevinastih streh«. Predstave ob 15. in 19. ur. Danes zadnjič!

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE
Sreda, 15. febr. ob 15. uri: »Smarečja, istrska svatba«. Red LMS-popelci. Ob 19.30: »Za krasni vrtnjak«. Red LMS-Rumeni.

UDARNIK: češko-bolg. film »Ladnik«. Režija: Jurij Nemec. Film »Črna obdobja«. Ob 20. uri: ameriški barvni film »Mačka na vročih pločevinastih streh«. Predstave ob 15. in 19. ur. Danes zadnjič!

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE
Sreda, 15. febr. ob 15. uri: »Smarečja, istrska svatba«. Red LMS-popelci. Ob 19.30: »Za krasni vrtnjak«. Red LMS-Rumeni.

UDARNIK: češko-bolg. film »Ladnik«. Režija: Jurij Nemec. Film »Črna obdobja«. Ob 20. uri: ameriški barvni film »Mačka na vročih pločevinastih streh«. Predstave ob 15. in 19. ur. Danes zadnjič!

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE
Sreda, 15. febr. ob 15. uri: »Smarečja, istrska svatba«. Red LMS-popelci. Ob 19.30: »Za krasni vrtnjak«. Red LMS-Rumeni.

UDARNIK: češko-bolg. film »Ladnik«. Režija: Jurij Nemec. Film »Črna obdobja«. Ob 20. uri: ameriški barvni film »Mačka na vročih pločevinastih streh«. Predstave ob 15. in 19. ur. Danes zadnjič!

Vreme in ljudje

SEST VREMENSKIH MOZNOSTI VPLIVA NA LJUDE V SREDNJEVROPSKEM PODNEBNEM PASU

Kadar se s spremembo zračnega pritiska napoveduje drugačno vreme, čutijo posledice v tej ali oni obliki malone vsi ljudje. Zadnje čase se z vplivom vremenskih razmer na človeški organizem bolj in bolj ukvarja tudi medicinska znanost, ki skuša ugotoviti, v koliko je slabše ali boljše počutje resnična posledica vremena in koliko je vse skupaj le domneva brez utemeljene osnove.

Z namenom, da bi zbrali kar najzanesljivejša podatke, so medicinski vremenskoizvedci, kakor bi jih lahko označili, proučevali več sto žensk in moških raznih poklicev v starosti 40-60 let. V okviru posebne ankete so ti ljudje odgovarjali na vprašanja o počutju v takem ali drugačnem vremenu, o težavah, ki so jih imeli, in o posledicah za srce, živce, dihalo, krvni obtok itd. Po teh ugotovitvah so zdravniki dajali pacientom ustrezna zdravila.

Medicinski vremenskoizvedci so izdelali zemljevid za zmerni podnebni pas v Srednji Evropi, potem pa so začeli vanj vnašati odgovore pacientov na vprašanja. Vremenske razmere so razdelili na šest značilnih srednjeevropskih vremenskih možnosti, in sicer: srednje lepo, izrazito lepo vreme, ki velja za biološko ugodno, dalje »pretirano lepo vreme« z močnimi zračnimi tokovi in z nizkim južnim vetrom, ki je prinaša določene težave, za biološko neugodno vreme 4-6A. V četrti fazi se vreme že spreminja, v peti se dokončno spreminja, v fazi 6A pa je sprememljivo zaradi različnih gostih zračnih mas. V fazi 6B se oblikuje visok zračni pritisk, s katerim se začnejo novi ciklus biološko ugodnejše atmosfere.

Glede na težave s krvnim pritiskom, s srcem, temperaturo in t. i. ki so jih stalno kontrolirali, so medicinski vreme-

noslovci razdelili paciente na tri skupine. Pri tem so upoštevali predvsem stopnjo poapnitive žil, vegetativne motnje v krvnem obtoku in motnje v dihalih. Analiza poskusov je pokazala, da so v večini primerov z ustreznimi zdravili ali pa vsaj prehodno ublažili težave zaradi vremenskih razmer. Po splošnem mnenju je najbolj nevarna tako imenovana četrta vremenska faza. Toplo in vlažno vreme spremljajo tromboza in krvavitve, za obdobje, ko se začne vlažno-topli zrak naglo ohlajati, pa so značilni krči, migrena, omotica in tudi kap.

Seveda so vremenski ciklusi povezani z deli dneva (dopolodne, popoldne itd.), pa tudi s krajnove značilnimi vremenskimi čini. Dr. Brezowsky, ki je vodil raziskave, pravi, da zdaj proučujejo značilne vremenske spremembe na raznih podnebnih področjih, da bi zhranili podatke strni v medicinsko-vremensko statisko.

VE
DRI
SUL
CI

JURIJ
TRAMSEK
DRAGO
STRMEC

OB REKI SO PADALI TOPOLEČKI

70. Na lepem se je Edi vrnil k fantom. Lukec mu je sprva oponašal njegovo nekdanje vedenje. Unesel se je šele, ko je videl, da so tovariši Ediju odpustili. Nečisto teta je ozdravela. Tako je tudi Nečič zdaj lahko spal vsako jutro tako dolgo kot drugi Sulci. Beno je imel še zmeraj težave, ker se je družil z Lukcem. »Poglej, kakšno mater ima.« mu

je govorila mama. »Nikoli mi še ni storila nič žalega,« je odgovorjal Beno.

Sulci so hiteli z Mirkom za reko. Ze od daleč so slišali tam nekje ob vodi močno brnenje. Na robu pod starimi hišami, ki jih še niso podrli, so začuden obstali. Ob strugi je oral buldozer in padal topolečki. Pri reki so zvedeli, da bodo strugo prestavili in zabetonirali novi breg. »Škoda topolov,« je rekel Nečič. Zmeraj je imel rad drevesa. Gledali

so buldozer, ki je ril zemljo. Nagibal je topolečke in jih trl. Na lepem so opazili ob sebi fanta, ki ni bil Sulec. Tiščal se ga je pes Karo. Deček je bil tisti tujec, ki so ga spoznali pri nogometnem igrišču. Tuji deček je pozdravil po vojaško z roko. Rekel je »zdravo«, prijel Kara za jermen in sedel na tla. Sulci so ga gledali molče. Lukec ga je zrl precej naskrižem, drugi Sulec je pa dejal: »Vzemimo mu psa!« Seveda mu psa niso mogli vzeti. »Potem pa falota zapodimo!« je rekel drugi Sulec. Večina je molčala.

Indonezijski »oleh-oleh«

KDOR SE VRNE S POTI, MORA SVOJCEM PRINESTI SPOMINEK

V Indoneziji se šele zadnje čase uveljavlja navada, da starši obdarujejo otroke za rojstni dan in da otroci počastijo starše ob raznih obletnicah. Prav tako je »uvožena« navada, da sorodniki in prijatelji pošiljajo ob posebnih priložnostih šopke cvetja, zato pa poznajo malone vsi prebivalci dežele s številnimi otoki »oleh-oleh«, obdarovanje posebne vrste.

Prvo vprašanje domačemu sinu ali očetu, ki se vrne s potovanja, se glasi: »Mama oleh-olehna?« Ali po naših: »Kaj pa darila?« Le redkokdaj pozabi prinesiti s poti »oleh-oleh«, pa naj je spominek še tako droben in poceni. Otroci pričakujejo očeta, ki bo prinesel s poti »oleh-oleh«, pa četudi bo samo igrača, ki bi jo lahko dobili v domači prodajalni.

Za oleh-oleh prinašajo potniki vsaj po navadi en proizvod, ki je značilen za določeno deželo, iz Bandunga na primer »oncom«, kokosne slaščice, ki veljajo za specialiteto tega milijonskega mesta. Kdor se vrne iz Medan, mora prinesiti markisin sirup, izvleček iz rastline, ki uspeva v vzhodnih pokrajinah Sumatre. Letalski potniki, ki se vkrcajo v Palembang na Sumatri, so pogosto preobloženi z ananasom,

ki ga kupijo v tem mestu za oleh-oleh prijateljem in dobrim znancom. Kdor prihaja z vzhoda

Le redkokdaj se sprijazni z izgovorom, češ da za oleh-oleh ni bilo časa ali pa denarja. Iz Pa-

Cvrtje v laseh, v glavnem belo, imajo dekleta na večini indonezijskih otokov za obvezni sestavni del praznične noše

nega dela Jave, ne sme potrkati na vrata domače hiše brez »krupuk udanga«, kolačkov iz posušenih rakov.

Sam o sebi pravijo Indoneziji, da so glede priljage najbolj neapraktični potniki. Z letališča Kebajoran pri Džakarti odhajajo dan za dnem ljudje, otovorjeni s tistimi suhim rakci v sojni omaki, s kavo, z rumenimi palmovimi sladkorjem, skratka z »oleh-olehom«, ki je značilen za glovno mesto. Kajkrat je zavzema osebnost priljaga potnikov niti polovice teže, ki jo nosijo s seboj, zato velja v Indoneziji ljudska domisljica, da je polovica njihove priljage last drugih.

riza pričakujejo potnikov svoji steklenički s parfumi, iz Tokia pa značilne pahljace in svilene samovozne.

Le ob poroki so darila zares obvezna. V okolici Džakarte imajo običaj, da mladoporočencu obdarujejo z denarjem. V najlepši sobi domače hiše spremljata nevesta in ženin goste in častitke. V kotu blizu njiju stoji na leseni klopi glinast lonc, ka vanj gosteje čim manj opazno spuščajo kovance, in sicer šele potem, ko posebej zbrana sorodnica pod velikim zlatorumenim sončnikom zapoje staro svatovsko pesem, ki je neizogiben sestavni del poročne obreda v nevestini hiši.

Bila sem utrujena. Z dlanim sem si drgal in oči, kajti če sem razburjena, nikoli ne najdem roba.

»Popolnoma uporabna beseda je,« je povzvil Shelby.

Skočila sem kvišku, dvignila zglavnik kot ščit, da bi se branila pred njim. »Ravno pravi si, ki govori o ščurkih, Shelby Carpenter!«

»Kušal sem te samo prikriti.«

Ce je govoril tako s tistim globokim, očitajim glasom, se mi je zdel kot slabotni otrok, ki glasom mu prizadela bolečino. Shelby je vedel, kakšen glas učinkuje name, znal je obarvati svoj glas z očitajim zvenom, tako da sem postala besna na Lavro Hunt, na brezsrčno zver v sebi, in mu vse oprostila. Prav tako dobro se je spominjal dne, ko sva šla na lov na gosli in je prav tako preklinjal, jaz pa sem mu rekla, da ga preziram. Polotražil me je z očitajim naglajenega prepira tisti večer, ko sva bila s kolegi, vedel je, da me je pustil čakati dve uri v veži »Paramounta«. Prav dobro se je spominjal na grozovit spor, ko mi je tisti večer dal lovsko puško. Vsi ti spori so se zdaj vračali s spominom; dve leti sporov in preprirov sta bili za nama, toda prav tako dve leti ljubezni in razumevalnega odpuščanja, polni majhnih šal, ki jih ni mogel nobeden izmed njiju pozabiti. Jezila sem se zaradi njegovega glasu, ker me je na vse to spomnil, in bala sem se, ker sem bila nasproti dvaindesetletnemu otroku zmerom šibka.

»Samo poskusil sem te prikriti.«

»Shelby, spet sva tam, kjer sva začela. Od pete ure popoldne sva govorila samo to.«

»Zdaj si zoprna, grozno zoprna, Lavra. Seveda, povsem tem, kar se je zgodilo, ti ne morem zameriti.«

»Ah, poidi! Pojdi domov! Hočem spati.«

Vzela sem obe beli tableti in odšla v spalnico. Zaloputnila sem vrata za seboj. Čez čas sem slišala, kako je Shelby odšel. Stopila sem k oknu. Na stopnišču med vrati sta stala dva moža. Ko je Shelby odšel, je stopil eden izmed njiju za njim. Drugi si je prižgal cigareto. Videla sem, kako je žveplenka začela in v megleni temi spet ugasnila. Na drugi strani so vile bogatih ljudi. Nihče izmed mojih sosedov ne ostane, če poletje v mestu. Samo macko sem videla, suho, rumeno macko brez gospodarja, ki se mi vedno smuka okrog nog, kadar prihajam zvečer domov. Macka je tekla z drobnimi koraki čez cesto, se postavila na zadnje noge, kot da cestni tlak ni dovolj dober za njene tačke. Tudi v petek zvečer, ko je bila Diana umorjena, je bila cesta tako tla.

rih deskah. Stali in vzdihovali so za vrati, ropotali po starih ključkah. Tudi Diana sem zagledala, v mojem modrem hišnem ogrinjalu je bila. Temne lase sem videla padati čez ramena, ko je tekla, da bi odprla vrata.

Pri vračih je pozvonilo, mi je pripovedoval Shelby. Ostal je v spalnici, medtem ko je ona tekla, da bi odprla. Komaj je odprla vhodna vrata, je slišal strel. Potem so se vrata zaprla. Čez čas, čez trideset sekund, ki bi lahko bile dolge tudi trideset let, je prišel iz spalnice. Poskusil ji je govoriti, njegove ustnice so spregovorile njeno ime, toda bila je mrtva. V prostoru je bilo temno, cestna svetilka je metala žarke skozi vrzeli v rebraci. Videl je svetlo svilo moje jutranje halje na tleh, toda njenega obraza ni videl. Zdelo se je, ko da ga ni več. Sklonil se je in otipal mesto, kjer bi moralo biti njeno srce. Njegova roka je bila kot otipla, ničesar ni čutil, vedel je, da je mrtva. Sel je k telefonu, da bi poklical policijo.

Ko mi je Shelby to pripovedoval, je iztegnil svojo roko, kot jo je bil iztegnil proti telefonu, in jo je spet naglo umaknil, prav tako kot tisto noč. Če bi policija vedela, da je bil z Diana v mojem stanovanju, bi tudi zvedela, kdo jo je umoril — je rekel Shelby.

»To je bila zavest tvoje krivde,« sem mu odvrnila. »Zavest krivde prav zato, ker si bil tukaj, prav tukaj v mojem stanovanju z njo. Sram te je bilo, zato si si vtupil drugo misel v glavo.«

To je bilo zgodaj zvečer, ko sta odšla Mark in Waldo na večerjo in preden je spet prišel s cigaretami etuijem.

Neumna si, mi je rekla teta Susi, ko sem kupila cigaretni etui. Tako zaupljiva sem, da se zanesem na detektiva, toda teta Susi se ni zanesla niti na strica Horaca, ko je pisal oporo — za zavesami je sedela, medtem ko sta z notarjem izračunavala dediščino. Teta Susi je rekla, da mi bo venomer žal zaradi etuija. Podarila sem ga Shelbyju, da bi bil bolj eleganten, če bi sedel s strankami ali kam šel s svojimi šolskimi prijatelji. Shelby je imel svoj način in držo, velike navade in ime, ki mu je dajalo občutek premoči, toda te stvari so bile morda pomembne v Covingtonu, v državi Kentucky, ne pa v New Yorku. V desetih letih, kar je dobival in spet izgubljal težave, nezanesejive službe, se ni naučil, da imajo velike geste in fraze v našem svetu manj veljave kot brezobzirnost in da gentlemansko obnašanje že zdavnaj ni več tako koristno kot druge reči, na primer pripravljenost na dvojno igro, prililovanje in uporaba kolovcev.

Caj je bil bel, zelenkast, samo temen listič je plaval v njem, ko sem zagledala cigaretni etui v Dianini roki. Videla sem Dianine rdeče nohte in njene tanke prste, ki so držali zlet etui, toda v obraz ji nisem mogla pogledati. Caj je imel čudovit kitajski vonj.

V palači OZN so na tesnem

Nebotičnik iz betona in stekla, 38-nadstropni sedež Organizacije združenih narodov v New Yorku, ni več dovolj prostoren, kadar zaseda Generalna skupščina. Arhitekti in inženirji imajo težave, eden izmed njih je dejal, da palači spričo čedalje večjega števila delegacij, ustanov in komisij pri ZN »popuščajo širvi«.

Doslej je že zmanjšali galerije za občinstvo in preuredili sedeže v osrednji konferenčni dvorani, da bi pridobili kar največ prostora. Med nedavnim zasedanjem, ko se je število članic zvišalo od 82 na 99, so ugotovili, da postajajo pretesne tudi sobe za oddih delegatov ter okrepčevalnice

in restavracije. Prav tako ni več dovolj prostora v trinadstropni garaži z zmogljivostjo 1200 avtomobilov.

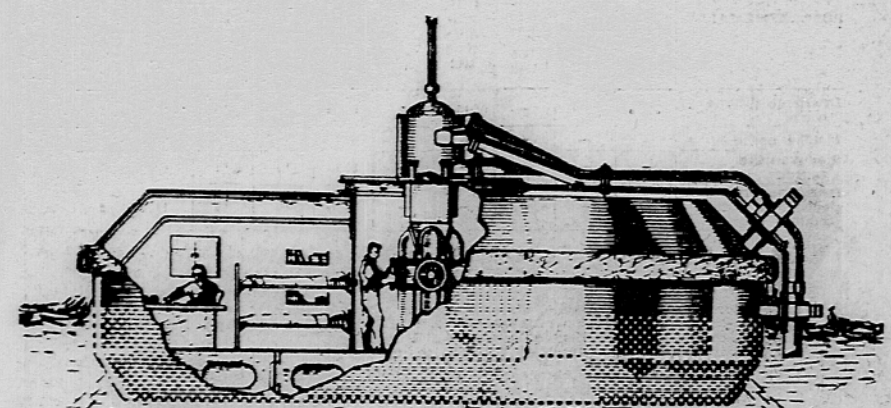
»Poslopije je bilo prvotno planirano za 70 delegacij,« pravi glavni inženir, »projektni so upoštevali možnost, da bi se število delegacij in ustanov sčasoma zvišalo, zato do leta 1955 ni bilo posebnih težav. Zdaj je prostor izkoriščen, poslopije pa kljub temu postaja pretesno.«

V ponazoritev te svoje trditve je povedal, da sme imeti vsaka delegacija na zasedanju Generalne skupščine po deset članov. Tako je bilo splošno na zasedanju 700, zdaj pa je treba zagotoviti prostor 990 de-

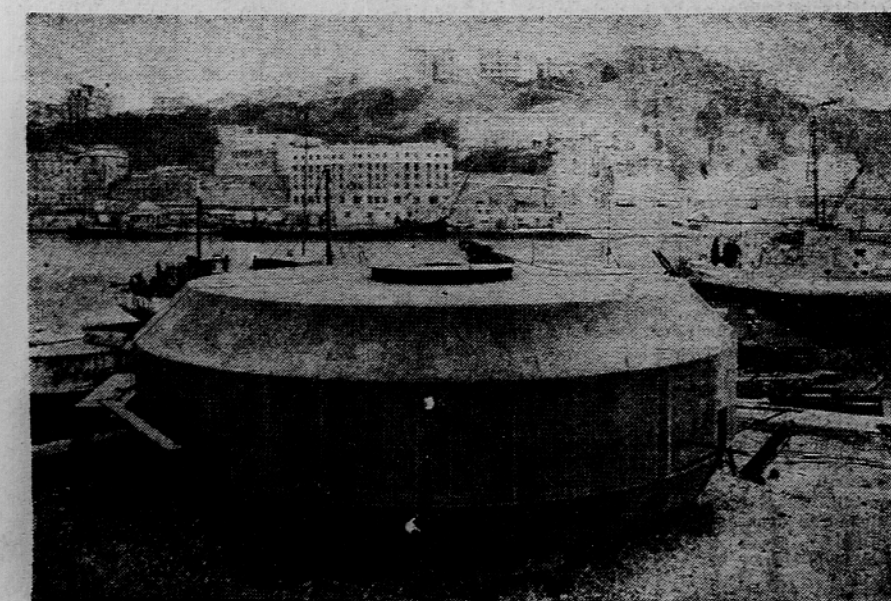
legatom. Zasile rešitve niso več mogoče in bo treba nekatero organe ZN preseliti v druga poslopija.

»Interferon« proti virusom

V minulih dveh desetletjih je medicinska znanost odkrila številne antibiotike, ki uničujejo viruse. Ti drobni povzročitelji bolezni živijo kot zajedalci v celicah, zato je težko dobiti sredstvo, ki ne bi razen njih uničevalo tudi celicnih snovi. — Skupina angleških znanstvenikov je iznašla interferon, ki ne škoduje celicam, čeprav zadržuje razmnoževanje in rast virusov.

V Anconi so izdelali veliko plavajočo cisterno kot vmesni del naftovoda proti Ravenni. — Cisterna je štiri metre visoka, ima 12 m premera in tehta sto ton. Zasidrana bo 12 km od obale, po morskem dnu in navzgor do njene višine pa bodo položili prožne cevi. Cisternske ladje se bodo priključevale nanjo, potem pa bo iz njih tekla nafta ne glede na razmere na morju. Tako bo steklo v cisterno in po cevih na obalo okoli 2000 ton nafta na uro. Namen zamisli: zagotoviti črpanje nafte iz ladij in s tem obratovanje rafinerijam v Ravenni tudi takrat, ko bi ladja zaradi premočnih valov ne mogla stovarjati na obali. — Slika kaže plavajočo cisterno po dograditvi, na risbi pa je v prerezu prikazana njena notranjost.

S teleskopom na rob vesolja

V Avstraliji so objavili načrt za radioteleskop, ki bo dvajsetkrat večji od tistega v Jodrell Banku in ga bodo po zamisli prof. Millsa dogradili najkasneje v dveh letih.

Antena novega radioteleskopa bo imela obliko križa, čigar kraki bodo usmerjeni proti štirim stranem neba. Doigi bodo po 16 in široki po 12 metrov. Antena bo prestrezala radijske signale iz vesolja, elektronski stroj pa bo analiziral zbrane podatke.

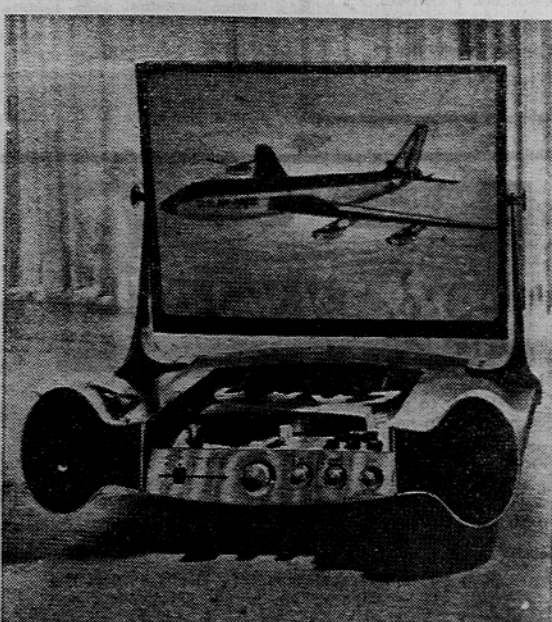
»S tem teleskopom bomo lahko prisluškovali dogajanju skoraj na robu vesolja,« je dejal avstralski profesor Milis. »Prestrežali bomo signale iz daljave 30 milijard svetlobnih let, kar je naravna meja opazovanja na sedanji razvojni stopnji znanosti in tehnike.«

Z dosedanjimi pripomočki so avstralski astronomi sestavili katalog z 2000 radijskimi zvezdami; novi teleskop bi lahko zvišal to število na 10 milijonov, seveda pa ne bodo vse zaznamovali. Po mnenju profesorja Millsa bi lahko od novega teleskopa pričakovali podatke o morebitnem obstoju življenja v vesolju. Ko bodo z njim prestrezali radijske signale, bodo domnevo, da signali

niso naravni pojav, temveč proizvod inteligentnih bitij, sprejeli le v primeru, če bodo signali prihajali v pravilnem zaporedju ali sploh po katerem izmed možnih sistemov.

Led in premogovni pruh

V severnih pokrajinah Sovjetske zveze že nekaj let topijo sneg in led s tem, da ga posipavajo s premogovnim prahom, včasih pomešanim z drobnim peskom. Najboljše rezultate so dosegli, če so potrsli kvadratni meter ledu s 350 grami premogovnega prahu ali pa s 400 grami zmesi. To delo se začne kakih šest tednov pred pomladno odjugo, torej v času, ko se živo srebro le redkokdaj dvigne nad nič stopinj Celzija, opravljajo pa ga v glavnem letala. Sneg se taja štirikrat hitreje kot sicer, za njim se začne tajiti led, na primer na Arktičnem oceanu, kjer je potem mogoča plovlba brez pomoči ledolomilcev. Spominimo se, da je ta ocean zamrznjen po osem mesecev na leto in da je torej velikega pomena, če lahko ladje plujejo po njem dlje časa.

Studentje univerze v Syracusu so pomagali profesorju elektrone izdelati napravo, ki bi — potem ko bo izpopolnjena — na podoben način, kot magnetofon, snemala na trak govornice, »konservirala« televizijske oddaje, tako da bi jih ljudje lahko ponovno gledali. Naprava primerne velikosti bi bila namenjena predvsem za domačo rabo in bi jo lastnik po želji priključil na televizijski sprejemnik.

hrzanka

1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18

VODORAVNO: 1. rastlina, zelišče, 2. vzdevek Goethejeve matere, 3. oddelek stare rimske legije, 4. bajetovje, 5. kratica mednarodne organizacije književnikov, 6. kratica ameriške zvezne države Oregon, 7. rimski muzej, nekdanja rezidenca papežev, 8. trozložna pesniška stopica, 9. glasbeni pojem, 10. tuje žensko ime, 11. ploskovna mera, 12. različna soglasnika.

NAVPIČNO: 1. krpa, 2. ime Rooseveltove soproge, dolgotrajne predsednice Lige za človekanske pravice, 3. kemični element iz skupine redkih zemelj, 4. krilati deček, spremljevalec rimskega boga Amorja, 5. češki pisatelj zgodovinskih romanov (»Pesnjani«), 6. napad na politično osebnost, 12. pripovedna pesnitev.

REŠITEV PREJŠNJE KRIZANKE
VODORAVNO: 1. fontana, 2. Oktavio, 3. Ra, 4. tifa, 5. MGM (Metro-Goldwin-Mayer), 6. jok, 7. 14. urad, 8. ma, 9. Lateran, 10. Amerila.
NAVPIČNO: 3. Nikola Tesla.

OB UMORU PREMIERA LUMUMBE

Protesti in demonstracije po svetu

Tudi tisk drugih držav obsoja umor kongoškega premiera. Razen obsojanja nizkoznane zločina v Katangi, je prišlo v številnih mestih po svetu do demonstracij proti zločincem. — Po poročilih tujih agencij so bile demonstracije v Londonu, Rimu, Kairu, v Moskvi in v številnih afriških državah.

Usumbura, 14. febr. (AP). Predsednik vlade kongoške provincije Kivu Kasamura je danes proglasil dan žalosti. Vsi lokali v Bukavi, glavnem mestu provincije Kivu, so zaprti, radio pa oddaja samo posmrtno koračnice. Uvedli so policijsko uro. V vsej provinciji vlada mir.

Leopoldville, 14. febr. (AP). Predsednik vlade Vzhodne provincije Manizaka je poudaril v svojem govoru, da bodo politični pravici, ki so zvesti zakoniti vladi nadaljevali boj za ideale svojega ubitega voditelja. Manizaka je pozval k miru in izdal dnevno povelje, ki se glasi: »Disciplina«. Tudi v Stanleyvillu so zaprta vsa zabavišča. Incidentov ni bilo.

Tudi v Leopoldvillu je mir. Predstavnik misije OZN je izjavil, da misija »proučuje ukrepe za nadaljnjo akcijo«. Odkloni pa je podrobnosti. Posebni odposlanec generalnega sekretarja OZN Dajal ima umor Lumumbe za »odvrten pokol, ki izjavi najgloblji gnus vsega civiliziranega sveta in zahteva masčevanje nad krivci«.

Elisabethville, 14. febr. (Reuters). Misija OZN je poslala Combeju noto, v kateri zahteva sestane, »zaradi zelo važnega vprašanja«. Noto je bila poslana po objavi sporočila o smrti Lumumbe. Misija je ni prejela odgovora.

Moskva, 14. febr. (TASS). V vsej Sovjetski zvezi so zborovanja v znak protesta proti umoru Patricea Lumumbe. Bamako, 14. febr. (AFP). Republika Mali danes žaluje za ubitim predsednikom kongoške vlade. Zastave so spuščene na pol droga, zabavišča pa zaprta.

Colombo, 14. febr. (Reuters). Predsednica celjske vlade Sirimavo Bandaranaike je danes izjavila, da njena vlada resno proučuje ukrepe, ki jih bo storil Cejlon proti morilec Lumumbe. Gospa Bandaranaike ni dala natančnih pojavnosti v tej zvezi.

New Delhi, 14. febr. (Reuters). Indijski predsednik Radžendra Prasad je danes v parlamentu, ko je začel proračunsko razpravo, obtožil Belgijo, da je v Kongu zlasti jo je obtožil, ker je pomagala in pomagala paktom skupinam v tej mladi neodvisni afriški državi »vzlic ponovnim sklepom OZN«.

Predsednik Prasad je zahteval, da se Belgiji umaknejo iz Konga, da v Kongu izpustijo vse politične zapornike, da nevtralizirajo uporniške in oboje skupine in skličejo kongoški parlament.

Kakor poroča Tanjug, so uradne in politične kroge v Indiji pretresele vesti o smrti premiera Lumumbe. To je sinoči poudaril tudi ministri predsednik Nehru.

Vsi davišnji listi objavljajo in posvečajo cele prve strani vestem o tem zločinu ter citirajo Nehrujeve besede da so umor zagrešili ljudje na visokih položajih.

Srd proti Belgijcem

Številne demonstracije pred belgijskimi diplomatskimi predstavništvi

MOSKVA, 14. febr. (Tanjug). V Moskvi so bile danes demonstracije pred poslopjem belgijskega veleposlanstva. Demonstranti so razbili več oken na poslopju veleposlanstva in uničili belgijske avtomobile.

Več sto študentov afriških in azijskih držav, ki študirajo v Moskvi, je zgodaj popoldne prišlo pred poslopje belgijskega veleposlanstva in več ur demonstriralo proti umoru voditelja kongoškega ljudstva Lumumbe, Mpolu in Okita.

Ker delegacija študentov ni mogla izročiti belgijskemu veleposlaniku protestne resolucije, so demonstranti prebili kordon milice in začeli metati v poslopje veleposlanstva kamne in steklenice z rdečo tinko. Nosili so transparente z napisi »Dol, belgijski kolonizatorji — organizatorji umora Lumumbe«.

Malo pozneje so se demonstracije razširile, ko so prišle skupine novih demonstrantov — moskovskih študentov. Pred belgijsko veleposlanstvo so potem prispele nove okrepitve milice na konjih, ki je napravila kordon pred poslopjem in blokirala ulico, v kateri je veleposlanstvo.

Afriški študentje v Moskvi so proglasili jutrišnji dan za »dan žalovanja za Lumumbe«.

Kakor poroča AP, so bile demonstracije tudi v Londonu. Demonstranti so prišli pred belgijsko veleposlanstvo s transparenti, s katerimi so protestirali proti umoru Lumumbe.

Reuters poroča, da so bile demonstracije tudi pred belgijskim konzulatom v Bombaju. V Kairu je demonstriralo več tisoč ljudi. V Damasku so bile prav tako množične demonstracije. Govorniki so obsojili zločine agentov kolonializma in njihovo rovarjenje v Kongu. Demonstracije so bile tudi pred belgijskim veleposlanstvom na Dunaju.

Po vesteh Reuterja iz Pariza je predstavnik francoskega zunanjega ministrstva danes dejal, da je zločin nad Lumumbe »krštev človeških pravic, glede katerih je Francija vedno zahtevala, naj jih v Kongu spoštujejo«. Rekel je tudi, da je francoski delegat v OZN večkrat obsojal ravnanje z Lumumbe.

PAP poroča iz Varšave: Na današnji seji poljskega Sejma je njegov predsednik Czesław Wiczeh ob umoru Lumumbe in njegovih sodelavcev izjavil: »LR Poljska, vse njeno prebivalstvo in njena vlada odločno obsoja strašni zločin, ki so ga zagrešili nad predsednikom kongoške vlade, nad članom njegove vlade in nad predsednikom parlamenta, ki je bil zakonito izvoljen in ki ga je ljudstvo priznalo.« Poudaril je, da zadene odgovornost za zločin kolonialne sile in generalnega sekretarja OZN.

Kakor poroča Tanjug iz Aten, je vest o smrti Lumumbe vzbudila v Atenah zaskrbljenost za nadaljnji razvoj dogodkov v Kongu. Vladi naklonjeni »Kattimerini« piše, da je »Lumumba postal simbol, katerega edini sovražnik bodo belci, ki so v nesrečni Afriki stolecji počeli toliko krutosti«. Grški tisk tudi poroča o ogroženju širom po svetu spričo zločinskega umora premiera Lumumbe.

Agencija Kijoda poroča iz Tokia, da je japonski odbor solidarnosti azijskih in afriških držav danes objavil sporočilo, v katerem izraža veliko ogroženje zaradi umora kongoškega ministrskega predsednika. Poročilo poudarja, da je ta zločin posledica tega, da so belgijski imperialisti izkoristili sile OZN in podpirali marionete v Kongu, da bi zatrili boj kongoške vlade in ljudstva za neodvisnost in enotnost.

Tunis, 14. febr. (AFP). Tunizijski državni sekretar v obrambnem ministrstvu in predsedstvu vlade Bahl Ladgam je poslal generalnemu sekretarju OZN Hammarskjöldu brzojavko, ki izraža največje nezadovoljstvo v zvezi z zločinom nad zakonitim kongoškim premierom Lumumbe in njegovima sodelavcema. V brzojavki tunizijskega predsednika je rečeno: »Ta vest je vzbudila moje največje nezadovoljstvo in je takšne narave, da lahko izjave hude zaplete v Kongu in zunaj Konga. Zelo verjetno je, da trditve o begu Lumumbe in njegovih sodelavcev dejansko prikrivajo odvratni zločin, ki so ga zagrešile katarske oblasti, da bi se znebile svojih političnih nasprotnikov. Umor Lumumbe in njegovih tovarišev kaže nevarno vztrajnost z namenom, da bi spodkopali možnosti za mirno rešitev kongoškega problema. Ne dvomim, da bo OZN ostro obsodila takšne ekscese.«

Današnji tunizijski tisk obširno komentira vest o umoru kongoškega premiera in njegovih političnih sodelavcev. List

Ko je govoril o razmerah v Indiji, je poudaril, da se narodni dohodek ni toliko povečal kot so pričakovali. To je pripisal vremenskim nepravilnostim. Izrazil je upanje, da bo letošnja žetev boljša. Vasko občin »pančajati« dobro napredujejo, prav tako pa se je naglo povečala industrijska proizvodnja.

Po skupni seji obeh domov sta bili kratki ločeni seji domov, na katerih je premier Nehru predložil pismeno poročilo o razgovorih, ki so jih imeli indijski in kitajski strokovnjaki o obmejnem sporu. Oporozil je poslance, da je bilo poročilo kitajskih strokovnjakov prevedeno v angleščino na Kitajskem in da je kitajska vlada opozorila na to, da tega prevoda ni mogoče imeti za uradnega.

Indijsko zunanje ministrstvo je to poročilo objavilo v skrajni pismeni obliki. V poročilu je

»Al Amal«, glasilo stranke »Neodstur«, piše, da je Lumumba mrtev, ni pa mrtev afriški nacionalizem, ki bo večno živel. Neodvisni »As Sabah« sodi, da bo »mrtev Lumumba nevarnejši za razne Combeje in njihove kolonialistične gosposdarje, kot pa je bil, dokler je bil živ. Politična prisotnost Lumumbe bo zdaj važnejša kot njegova fizična prisotnost.« List poudarja: »Kakor tudi toliko nesmrtnih ljudi v zgodovini, Lumumba ni umrl, samo začel je novo etapo v svoji usodi.«

Pariški »Combat« poudarja, kot poroča Tanjug, da je OZN odgovorna za položaj v Kongu in med drugim izraža prepričanje, da se bo Hammarskjöld zdaj trudil »v želji, da bi uveljavil pravico«.

»New York Herald Tribune« izraža mnenje, da je zdaj bolj kot kdajkoli potrebna enotnost Združenih narodov.

Kairski listi so najostreje obsodili umor v Katangi. Vodilni kairski list »Al Gumhurija« poudarja, da Lumumba »nedežna kri obtožuje mednarodni imperializem, generalnega sekretarja OZN in belgijske kolonizatorje. List »Al Ahram« vprašuje, kaj lahko generalni sekretar OZN Hammarskjöld zdaj reče afriškim narodom.

Po vesteh AP iz Havane je kubanska vlada poslala odločen protest OZN v zvezi z vestmi o umoru premiera za konite kongoške vlade Lumumbe in njegovih sodelavcev Okita in Mpolu. Kubanska vlada zahteva v notni predsednik Varsovskega sveta, naj generalni sekretar OZN Hammarskjöld takoj odstopi »zaradi hude odgovornosti, ki mu

jo pripisujejo kot generalnemu sekretarju«. Kubanska vlada zahteva, da označijo za krive članice svetovne organizacije, ki so odgovorne za zločin nad Lumumbe, da krivce ustrezno kaznujejo, Hammarskjöld pa da odstopi.

Tanjug poroča iz Rima, da večina italijanskih listov danes izraža ogorčenje italijanske javnosti zaradi surovega umora premiera Lumumbe, pa tudi zaskrbljenost zaradi razvoja dogodkov v Kongu. Skoraj vse tisk, razen skrajnega desničarskega, obsoja »barbarski zločin« in objavlja obširne biografske podatke o bivšem predsedniku kongoške vlade, pri čemer opozarja na njegov brezkompromisni boj za svobodo in neodvisnost Konga.

Generalna konfederacija dela je danes v Rimu objavila apel, v katerem izraža protest italijanskega delavskega razreda proti zločinu nad Lumumbe. Federacija komunistične mladine je prav tako pozvala vso italijansko demokratsko mladino, naj ostreje protestira proti kolonializmu, nedevsem belgijskemu.

V Rimu so bile demonstracije pred belgijskim veleposlanstvom. Demonstranti so vžigali »Morteli, morteli« in metali kamene na poslonje veleposlanstva. Demokratske partizanske in mladinske organizacije nenehno metljajo protestne hrupalce italijanski vladi in belgijskemu veleposlanstvu v Rimu. V hrupalcih vladi zahtevajo, da izraze svoje nesolidarce s politiko kolonialističnih držav, zlasti na da se demilitarizira v belgijsko vlado in zavzame odločno in neodvisno stališče v OZN.

ZASEDANJE INDIJSKEGA PARLAMENTA

Debata o mejah s Kitajsko

Premier Nehru je v svojem poročilu ponovno ugotovil, da je Kitajska nezakonito okupirala 12.000 kvadratnih milj indijskega ozemlja

DEW DELHI, 14. febr. (Tanjug). Ob zvokih fanfar, ki so pozdravile prihod predsednika indijske unije dr. Prasada v centralno dvorano parlamenta, se je danes začelo proračunsko zasedanje vseindijskega parlamenta, ki bo trajalo kakor tri mesece. Predsednik unije dr. Prasad se je v svojem govoru dotaknil vrste notranjih in zunanjih vprašanj.

Dr. Prasad je dejal, da je bilo preteklo leto polno težav tako na mednarodnem kot na notranjem torišču. Rekel je, da bo treba »problem kitajske agresije na področju Indije šele urediti, razmere v Kongu in Laosu pa vzbujajo hude skrbje. Pozdravil je nastanek vrste neodvisnih držav v Afriki.

Predsednik Prasad je dejal, da je razorožitev zdaj poglavitni problem na svetu.

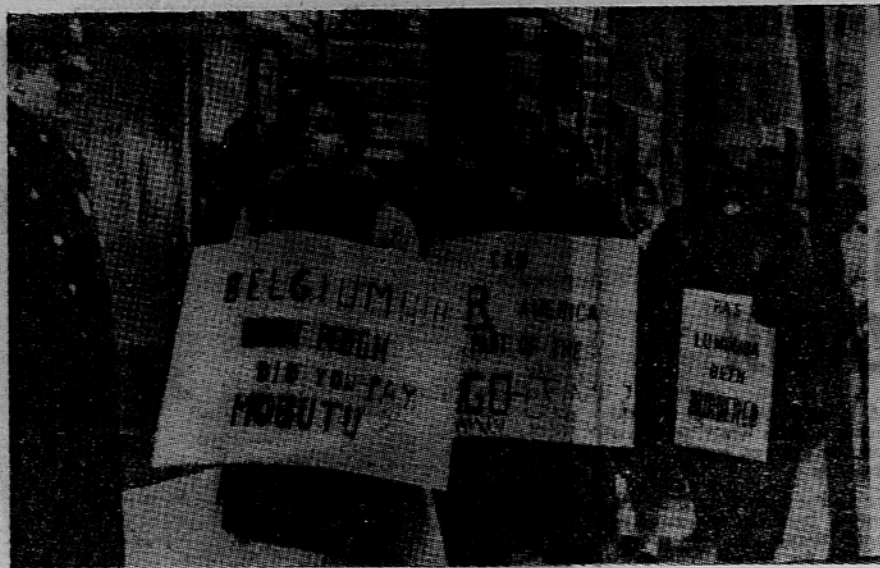
Ko je govoril o razmerah v Indiji, je poudaril, da se narodni dohodek ni toliko povečal kot so pričakovali. To je pripisal vremenskim nepravilnostim. Izrazil je upanje, da bo letošnja žetev boljša. Vasko občin »pančajati« dobro napredujejo, prav tako pa se je naglo povečala industrijska proizvodnja.

Po skupni seji obeh domov sta bili kratki ločeni seji domov, na katerih je premier Nehru predložil pismeno poročilo o razgovorih, ki so jih imeli indijski in kitajski strokovnjaki o obmejnem sporu. Oporozil je poslance, da je bilo poročilo kitajskih strokovnjakov prevedeno v angleščino na Kitajskem in da je kitajska vlada opozorila na to, da tega prevoda ni mogoče imeti za uradnega.

Indijsko zunanje ministrstvo je to poročilo objavilo v skrajni pismeni obliki. V poročilu je

Premier Nehru

»Belgija, koliko si plačala za Mobutu? Lumumba je bil ubit!« Letake s takimi napisi so nosili demonstranti v New Yorku, ko so manifestirali solidarnost s kongoškim premierom Lumumbe, dan preden je bilo uradno objavljeno, da je bil ubit.

POLOŽAJ V KONGU

Velika negotovost

Combe in Mobutu nadaljujeta »očistevalne« operacije, medtem ko je vlada v Stanleyvillu pozvala prebivalstvo, naj ne uporablja nasilja

LEOPOLDVILLE, 14. febr. (Tanjug). V Leopoldvillu vlada danes velika negotovost. Policijske in vojaške patrulje v Jeejeh patrulirajo po mestu, zlasti po okrajih, kjer so naseljeni Kongožani. Ni znana ušoda mnogih uglednih osebnosti, kakor so Kamitatu in Kasongo, katerih hiše so zastražene, telefonski pozivi pa ostajajo brez odgovora.

Predstavnik misije OZN je obvestil novinarje, da si general Ijasu še nadalje prizadeva

dobiti stik s Combejem, da bi mu ponovil ostra opozorila Hammarskjölda in Dajala in preiskal umor Lumumbe. Predstavnik za tisk misije OZN je naglasil, da misija nima namena podvzeti preventivnih ukrepov in da ni mnenja, da so potrebni vojaški ukrepi v svrhu ustavitve državljanske vojne v Kongu. Poudaril je, da si misija v prvi vrsti prizadeva, da bi z miroljubnimi sredstvi končala vojaški spopad, ki v tej deželi zavzema »pomemben razmah«.

Osebnih predstavnikov Hammarskjölda Dajal je poslal v New York podrobno poročilo o stanju v Lueni in o ravnanju Combejevih orožnikov s plemenom Baluba. AFP poroča, da se te operacije na področju Bukame, Matulakuluja in Luene nadaljujejo. Tuji Mobutujev konvoj se nadalje premika proti meji Vzhodne pokrajine in je prisel v bližino mesta Bumb.

Zakonita kongoška vlada s sedežem v Stanleyvillu je danes pozvala prebivalstvo, naj se ne poslužuje nobenega nasilja. — Opozorja ga, da je zdaj najpobtrebnejša disciplina in da naj

Oba doma indijskega parlamenta bosta ločeno razpravljala o tem poročilu kot tudi o indijsko-kitajskih odnosih sploh. Parlament se bo ponovno sestel jutri na rednih sejah.

Proces proti Schmelewskemu

V Ansbachu se je začel proces proti nacističnemu zločincu, bivšemu poveljniku taborišča Gusen

BONN, 14. febr. (Tanjug). V Ansbachu se je začel proces proti nacističnemu zločincu Karlu Schmelewskemu, ki je bil ob 1940. do 1943. leta šef koncentracijskega taborišča Gusen pri Mautausenu, potem pa eden izmed šefov nacističnih taborišč na Nizozemskem.

Schmelewski je bil ob 1933 aktiven član Nacional-socialistične stranke. Svoje zločinsko početje nad jetniki je začel opravljati že leta 1936 kot funkcionar koncentracijskega taborišča Sachsenhausen.

Pričakujejo, da bo trajal proces do marca. V tem času bodo zaslišali okrog 90 ljudi iz tu-

ljne, pri čem naj bi zverinskih mučenj v taborišču Gusen, v katerem so na mesec pobili in je umiralo nad 2000 jetnikov. Ne izključujejo možnosti, da bodo med prisojavo navedli dokaze, ki bodo terjali nove sodne postopke proti vojni zločincem.

Prvi dan procesa se je Schmelewski skušal prikazati kot »borec odpora proti Hitlerjevemu režimu«, in sicer na podlagi tega, ker je bil zadnja leta vojne zaprt v nekem taborišču pri Münchnu. Sodišče pa ima dokumente, da je bil Schmelewski ob tej priložnosti obojen na 15 let ječe zato, ker je na svojo pest ropal jetnikom nakit in druge vredne stvari.

INDONEZIJA
ZAPOLJAVANJE
UPOKOJENIH OFICIRJEV
Djakarta, 14. febr. (Tanjug). V Indoneziji posvečajo veliko skrb oficirjem in vojakom, ki zaradi starosti ali drugih razlogov odhajajo iz vojske. V ta namen je bilo ustanovljeno tudi posebno ministrstvo za zadeve veteranov. V raznih šolah in tečajih, ki jih prireja to ministrstvo ob pomoči vojske in veteranskih organizacij, skušajo te vojske in oficirje usposobiti za razne civilne službe.

TURCIJA
TEŽAVE
NERAZVITE DEŽELE
Beograd, 14. febr. (Tanjug). Kakor poroča ankarški radio, je turški minister za industrijo Kodžatopuoglu izjavil na nekem javnem zborovanju, da je mora Turčija boriti s težavami, ki jih doživlja nerazvite dežele. Dodal je, da so te težave tembolj težje, ker je v Turčiji letni prirastek prebivalstva zelo velik — približno milijon ljudi.

VELIKA BRITANIJA
NOVA USTAVA
SEVERNE RODEZIJE
London, 14. febr. (Reuters). Kakor poročajo iz poučenih krogov je britanska vlada končno odobrila načrt nove ustave Severne Rodezije. Pričakujejo, da bo uradno poročilo britanske vlade o tem objavljeno še danes.

Fulbright o srečanju Kennedy-Hruščev

Washington, 14. februarja (AFP). Predsednik znanjepolitičnega odbora ameriškega senata William Fulbright je sinoči izjavil novinarjem, da je sestank med predsednikom ZDA Kennedyjem in sovjetskim ministrom predsednikom Hruščevim neizbežen.

Fulbright je to izjavil po seji znanjepolitičnega odbora, na kateri je veleposlanik v Moskvi Thompson poročal o sovjetsko-ameriških odnosih.

Fulbright pa sodi, da do tega sestanka ne bo tako hitro prišlo, ker je treba dati predsedniku Kennedyju časa, da organizira novo ameriško vlado in oceni splošni položaj, zlasti kar zadeva sovjetsko-ameriške odnose.

Gospodarski razgovori z Indijo

New Delhi, 14. febr. (Tanjug). Jugoslovanska trgovinska delegacija, ki se že več dni muja v Indiji, se je danes v ministru za industrijo razgovarjala z indijskimi predstavniki na čelu s pomočnikom ministra za industrijo Lalom. Razpravljali so o možnosti za nadaljnjo razširitev splošnega gospodarskega sodelovanja med Jugoslavijo in Indijo.

V prihodnjih dneh bo imela delegacija jugoslovanskih gospodarstvenikov več podobnih razgovorov tudi z drugimi indijskimi predstavniki.

Von Brentano na poti v Washington

Bonn, 14. febr. (AFP). Zahodnonemški zunanji minister Brentano je danes popoldne odpoval v ZDA. Po vesteh poučenih krogov nosi s seboj odgovor zahodnonemškega kanclerja Adenauerja na poslanico, ki jo je Adenauer prejel od predsednika Kennedyja.

Sovjetska zahteva

OZN naj v skladu z ustavno listino sprejme ustrezne sankcije proti agresorjem v Kongu

MOSKVA, 14. febr. (Tanjug). Ko najodločneje obsoja umor Lumumbe, Okita in Mpolu, sovjetska vlada v svoji izjavi zahteva, da Organizacija združenih narodov obsodi akcije Belgije, ki so privedle do umora predsednika zakonite kongoške vlade in dveh ministrov. V izjavi je rečeno, da mora OZN v skladu z Ustavno listino proti agresorjem v Kongu sprejeti ustrezne sankcije.

Izjava zahteva, naj sile OZN takoj zapro Combeja in Mobutuja in ju izroče sodišču ter razorože vojske in žandarmerijske enote ter marionete, kakor tudi vse belgijsko vojsko in civilno osebe in ga takoj odstranijo iz Konga.

Nadalje se v izjavi zahteva, naj bodo v roku enega meseca končane operacije OZN v Kongu in odstranjene tuje čete, pri čemer je treba pustiti kongoškemu narodu, da bo sam reševal svoje notranje zadeve.

V izjavi sovjetske vlade se nadalje zahteva, da mora biti Hammarskjöld takoj izmenjan kot soudeleženec in organizator krivavega razračunavanja z Lumumbe, Okitom in Mpolom, ker sovjetska vlada Hammarskjölda ne bo več priznavala kot odgovorno osebo Organizacije združenih narodov.

Sovjetska vlada nadalje izjavlja, da je pripravljena skupaj z drugimi državami, ki so prijateljsko razpoložene do Konga, nuditi vso možno pomoč in podporo kongoškemu narodu in njegovi zakoniti vladi.

V svoji izjavi sovjetska vlada nadalje poudarja, da predstavljajo umor Lumumbe, Okita in

Veleposlanik Dizdarević pri ministru Džavudu

Bagdad, 14. febr. (Tanjug). Jugoslovanski veleposlanik v Bagdadu Nijaz Dizdarević se je z iraškim zunanjim ministrom Džavodom razgovarjal o odnosih med obema državama in o splošnem mednarodnem položaju.

Miloš Carević se vrača v Beograd

Istanbul, 14. febr. (Tanjug). Dosedanji jugoslovanski veleposlanik v Turčiji Carević je danes z vlakom odpoval iz Istanbula v Beograd. V Jugoslavijo bo prevzel novo dolžnost.

Novice s petih celin

BELGIJA

ZAKON O VARČEVANJU SPREJET
Bruselj, 14. februarja. (AFP-AP). Belgijski senat je sprejel s 27 glasovi proti 53 in 61 vzdržanim glasovom indijski predlog »enotnega zakona«. Deset senatorjev ni prisostvovalo seji.

S tem glasovanjem v senatu je bil končno sprejet vlađni program varčevanja, ki je ob koncu lanskega in v začetku letošnjega leta povzročil splošno stavko v deželi, ker je z njim v glavnem prizadet življenjski standard delavcev in uslužbencev. »Enotni zakon« je že prej sprejela ljudska skupščina s 118 glasovi proti 90 in enim vzdržanim.

Pričakujejo, da bo belgijska vlada, ko bo novi zakon postal veljaven, zahtevala od kralja, naj razpusti parlament in naj se nove volitve razpišejo 40 dni kasneje.

ZDA

OBISK DVEH PREMIEROV
Washington, 14. febr. (Reuters). Predsednik ZDA Kennedy se bo sestel 24. februarja s predsednikom avstralske vlade Menziesom, 3. marca pa z ministrskim predsednikom novozelandske vlade Holyoakom. Med potjo v Washington se bosta zadržala v Londonu, kjer bosta prisostvovala konferenci predsednikov vlad dežel Commonwealtha. To je danes objavila Bela hiša.

SODELOVANJE VLADE Z GOSPODARSTVENIKI

Washington, 14. febr. (Reuters). Predsednik Kennedy je zahteval danes popolnejše sodelovanje med poslovnim svetom in vlado zaradi splošnega gospodarskega napredka.

»V prihodnjih petih letih«, je poudaril Kennedy, »se mora v okviru tega sodelovanja posvetiti vsa pozornost gospodarski krepitvi, moderniziranju tovarn in stabilizaciji cen.« Predsednik je dodal, da noče ta niti on niti njegova vlada diskriminirati kateri koli sodelujoči ali poslovnega sveta.

»Odločni nasprotujemo korupciji, monopolizmu in izkoriščanju človeka«, je dejal Kennedy, »ne nasprotujemo pa trgovini sploh.«

VENEZUELA

PRVA DOMAČA PETROLEJSKA DRUŽBA
Havana, 14. febr. (Tanjug). Minister za rudarstvo in energijo Venezuele Juan Perez Alfonso je izjavil, da bo v začetku prihodnjega meseca začela delati v tej republiki prva nacionalna petrolejska družba. Po njegovi izjavi bo državno petrolejsko podjetje začelo svojo delavnost z raziskovalnimi vrtanji na področjih, o katerih menijo, da imajo velike rezerve tekočega goriva. Na nedavni letni konferenci vlada dajajo demokratske akcije je predsednik republike Romulo Betanhur sporočil, da Venezuela ne bo več dajala koncesij

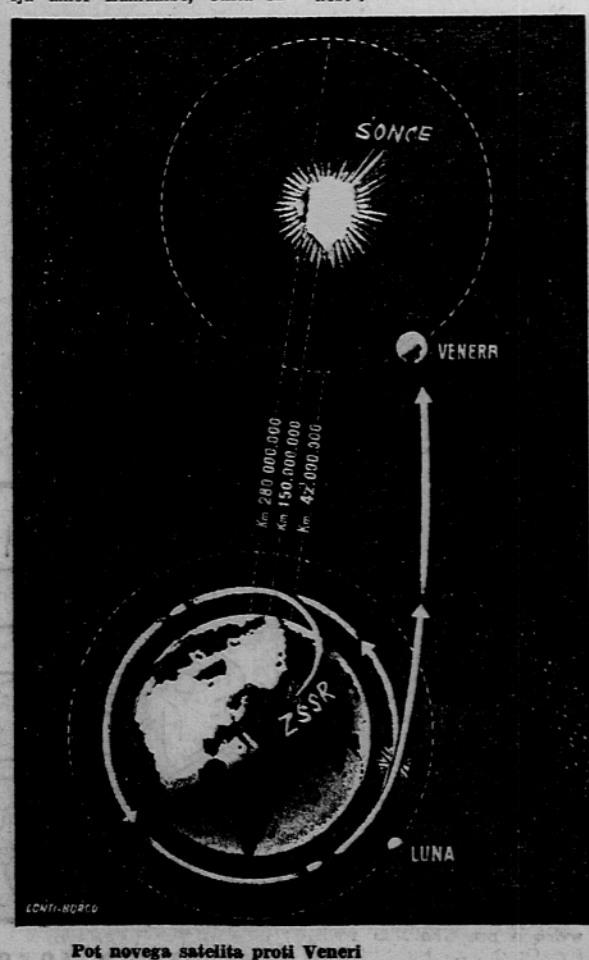
tujim petrolejskim družbam. Oboje tolmajoč v vrstah opazovalcev sedaj kot odločnost vlade v Caracasu, da bi tudi z razvojem petrolejske proizvodnje in lastnimi države pripomogla k saniranju gospodarskih razmer v deželi.

IRAN

ARETIRANI STUDENTI IZPUŠČENI
Teheran, 14. febr. (Reuters). Iz zapore so izpustili 58 študentov teheranske univerze, ki so jih aretirali med demonstracijami zaradi nedavnih volitev v Iranu. Studenti so ob tej priliki poudarjali, da volitve niso bile dovolj svobodne. Teheranska univerza, ki jo je vlada zaprla za teden dni med volitvami, nadaljuje svoje delo.

IZRAEL

PRED PROCESOM PROTI EICHMANNU
Jeruzalem, 14. febr. (AP). Zagovornik Adolfa Eichmanna, advokat dr. Servacius je uradno zahteval od izraelskega ministra za pravosodje, naj se ponovno odgodi sodna razprava proti temu nacističnemu zločincu, ki je odgovoren za smrt več milijonov Židov po vsej Evropi. Sodna razprava proti Eichmannu, ki bo v Jeruzalemu, je bila prvotno določena za 6. marec, nato pa odložena na 15. marec. Kot morebitni rok začetka razprave omenjajo sedaj 9. april, ali pa še nekoliko kasnejši rok.

Pot novega satelita proti Veneri